

Παναγιώτης Λιβιεράτος

ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΜΑΡΤΥΡΙΑ

Τα κείμενα του Τριαντάφυλλου Κοτζαμάνη

Παναγιώτης Λιβιεράτος: «Εσωτερική Μαρτυρία»

Παναγιώτης Λιβιεράτος
«Εσωτερική Μαρτυρία»

Τα κείμενα του Τριαντάφυλλου Κοτζαμάνη.

ISBN: 978-618-5785-14-7

Συγγραφέας, Εκδότης: Παναγιώτης Λιβιεράτος

Εξώφυλλο: Παναγιώτης Λιβιεράτος

e-mail: plivieratos@live.com

Χαλάνδρι 2024

Σύμφωνα με τον νόμο 2121/1993, απαγορεύεται η αναπαραγωγή, ολική ή μερική, η αναδημοσίευση και η εν γένει εκμετάλλευση μέρους ή συνόλου του έργου με οποιονδήποτε τρόπο, χωρίς άδεια του Εκδότη.

Το παρόν δεν πωλείται.

Διατίθεται δωρεάν

www.misraimmemphis.com.gr www.martinismos.gr

Κείμενα και άρθρα του συγγραφέα

Τα κείμενα του Τριαντάφυλλου Κοτζαμάνη

Ο Τριαντάφυλλος Κοτζαμάνης γεννήθηκε στην Αθήνα το 1959. Η πορεία του στον Εσωτερισμό ξεκίνησε σε μικρή σχετικά ηλικία, η δε παρέμβασή του σε αυτόν άφησε ανεξίτηλα τα σημάδια της σε όσους στάθηκαν δίπλα του. Πολύγλωσσος μεταφραστής, συγγραφέας, Διδάσκαλος διά των πράξεων περισσότερο, εργάστηκε σε διάφορες ατραπούς οι οποίες του εμπιστεύθηκαν την πορεία τους, όμως η πίστη του στον Μαρτινισμό και στην μοναδική αξία του Τεκτονικού Τύπου Misraim-Memphis, τον οποίο έφερε στην Ελλάδα το 1989, τον έκανε να βάλει σε δεύτερη μοίρα κάθε άλλη σχεδόν δραστηριότητα. Τα αισθήματα αγάπης για τον συνάνθρωπο βρήκαν έκφραση στις πολλαπλές φιλανθρωπικές του δράσεις όχι μόνον στην Ελλάδα αλλά στην Βουλγαρία, το Βιετνάμ, τη Βραζιλία κ.α.

Μία τέτοια δράση ήταν φυσικό να τον φέρει σε ρήξη με εκείνους που κατά καιρούς εκμεταλλεύονται την ανάγκη του ανθρώπου για Γνώση και Αλήθεια, επιδιώκοντας την δική τους δόξα και μόνον. Προδόθηκε από κοντινούς συνεργάτες και συντρόφους αλλά στάθηκε όρθιος. Γνώριζε το τίμημα... Εργαζόταν αθόρυβα διότι γνώριζε ότι όπως δίδασξε ο αγαπημένος του Louis Claude de Saint Martin: «Επιθύμησα να κάνω το καλό, αλλά δεν επιθύμησα να κάνω θόρυβο, γιατί ένιωσα ότι ο θόρυβος δεν έκανε καλό και το καλό δεν έκανε θόρυβο»

Πρόλογος

Όταν το 1987, βρήκα χειρόγραφα ή δακτυλογραφημένα ή σκόρπια δημοσιευμένα σε κάποια έντυπα της εποχής τα κείμενα αυτά, λίγο καιρό αμέσως μετά την πρώτη γνωριμία μας, του ζήτησα να μου επιτρέψει να τα ταξινομήσω, να τα πληκτρολογήσω για να τα διανεμήσουμε σε όσους τον ακολουθούσαμε στις τότε προσπάθειές του για μία πορεία προς τον Ορθό Λόγο. Ήταν η εποχή που είχε απογοητευθεί από την λειτουργία των Μυητικών Ταγμάτων της εποχής και αναζητούσε έναν τρόπο να δώσει «σάρκα και οστά» στο όραμά του για Γνώση χωρίς ανταλλάγματα.

Όταν ολοκλήρωσα την προσπάθειά μου, έδωσε, σε εκείνη την πρόχειρη διανομή, τον τίτλο «Εσωτερική Μαρτυρία». Αργότερα, μετά την «αναχώρησή» του από αυτόν τον κόσμο, η συλλογή συμπληρώθηκε και με τα κείμενα που έγραφε για το περιοδικό «Οδοδείκτες». Με αυτόν τον δικό του τίτλο, τιμώντας τη φιλία με την οποία με τίμησε, τα συγκεντρώνω σήμερα και τα παραδίδω σε όσους θέλουν να γνωρίσουν τα γραπτά του.

Το όραμά του για μία σωστή λειτουργία Μυητικών Οργανισμών έγινε πράξη, όταν γνωρίστηκε με τον Sebastiano Caracciolo και έλαβε την εξουσιοδότηση να λειτουργήσει στην Ελλάδα τον μοναδικό Τεκτονικό Τύπο Misraim-Memphis (ο οποίος και λειτουργεί αδιαλείπτως μέχρι σήμερα). Είχε προηγηθεί η ενασχόλησή του με τον Μαρτινισμό και τον Γνωστικισμό. Αργότερα ξεκίνησε την λειτουργία ενός Εκδοτικού Οίκου («Aldebaran» και μετέπειτα «Κυβέλη») μεταφράζοντας μοναδικά έργα του Εσωτερισμού.

Κάποιες από τις ατραπούς που ξεκίνησε και για τις οποίες είχε αφιερώσει τον εαυτόν του συνέχισαν στην πορεία που είχε οραματισθεί, πάντοτε στην πορεία αναζήτησης του Ορθού Λόγου. Κάποιες άλλες έπεσαν στις πρώτες λακούβες που άνοιξαν η ανθρώπινη ματαιοδοξία, η αυτοπροβολή και ο εγωϊσμός, όμως, χάρις στην προσπάθεια ορισμένων μαθητών του εξακολουθούν και αυτές να λειτουργούν απρόσκοπτα. Όμως όπως πάντοτε έλεγε και ο ίδιος, όλα είναι απαραίτητα. Μέσα από τα απαραίτητα παίρνουμε μαθήματα και διορθώνουμε την πορεία μας. Όταν βλέπουμε το λάθος, ξέρουμε και τί ακριβώς πρέπει να αποφύγουμε.....

Ας συνεχίσουμε να προσπαθούμε.

Αφιερωμένο στη μνήμη του.

Παναγιώτης Λιβιεράτος

2024

Προσερχόμαστε για να υπηρετήσουμε

Συχνά στις διδασκαλίες μας δεχόμαστε την προτροπή να «υπηρετήσουμε». Τί είναι, όμως, η υπηρεσία, και πώς εκφράζεται στην καθημερινή μας ζωή; Τί αποτελεί πραγματική υπηρεσία; Η αγαθοεργία του Φαρισαίου, ή το μύρο της αμαρτωλής;

Στις ημέρες μας ο όρος «υπηρέτης» δεν έχει καλή σημασία, αποτελεί σχεδόν καταδίκη στα μάτια αυτών που δεν γνωρίζουν το μεγαλείο της υπηρεσίας. Κι'όμως, το μοναδικό μονοπάτι που οδηγεί στην πύλη της εσωτερικής οράσεως, είναι το μονοπάτι της υπηρεσίας.

Το μονοπάτι αυτό, είναι ανηφορικό και δύσβατο, είναι ο δρόμος της ανθρώπινης ψυχικής ανόδου, ένα μονοπάτι σπαρμένο με αγκάθια. Και σαν υπηρεσία δεν εννοούμε βέβαια, πράξεις «καλές» φαινομενικά αγαθές, που πηγάζουν από ιδιοτελείς σκοπούς. Ούτε και γι'αυτές που γίνονται για να μας εξασφαλίσουν τον έπαινο των άλλων. Υπηρεσία είναι η καθημερινή αδιάκοπη δράση μας που υποκινείται από τον πόνο που νοιώθουμε για την Παγκόσμια ψυχή, από την ενοχή που νοιώθουμε επειδή ο κόσμος μας ολισθαίνει προς επικίνδυνα βάραθρα.

Στην σημερινή εποχή, οι περισσότεροι άνθρωποι μοιάζουν με τον χαρακτήρα που περιγράφει ο Ντοστογιέφσκυ: *«Να χαθεί ο κόσμος ή να πιώ το τσάϊ μου; Εγώ θα λέω να πιώ το τσάϊ μου κι'ας χαθεί ο κόσμος»*.

Με αυτήν τη νότα να κυριαρχεί στον καθημερινό μας βίο, βλέπουμε τις ηθικές αξίες να διαλύονται, τα έθνη να σαπίζουν, τους λαούς να μετατρέπονται σε άθλια κοπάδια.

Αναρωτιέμαι πόσοι από μας μπορούν ακόμα να χύσουν ένα δάκρυ γι'αυτόν που πονάει, ένα δάκρυ γι'αυτόν που στο μακρύ εξελικτικό μονοπάτι σκόνταψε, έπεσε, και δεν ξανασηκώθηκε. Αναρωτιέμαι, μαζί με τον Οσκαρ Ουάιλντ, ποιός από μας μπορεί να πονέσει για το κρίμα του άλλου;

Ας ρωτήσουμε τον εαυτό μας: *«Πόσα δάκρυα χύσαμε για την πάσχουσα Ανθρωπότητα;»* Αυτό το τραγικό ερώτημα θα μας θέσει ο φύλακας του Κατωφλίου¹ όταν θα πλησιάσουμε την Πύλη της Φωτίσεως και θα ζητήσουμε να γίνουμε δεκτοί στον Ναό του Φωτός. Κι'αν τα μάτια μας δεν έχουν μέχρι τότε στερέψει από τα δάκρυα που έπρεπε να έχουμε χύσει, τότε

---

¹ ΣτΣ: Ο όρος αυτός, αφορά στον Εσωτερισμό εκείνον τον άρατο φρουρό που κρίνει την πορεία μας προκειμένου να μας ανοίξει την δίοδο προς τη Γνώση.

Παναγιώτης Λιβιεράτος: «Εσωτερική Μαρτυρία»

θα αντιμετωπίσουμε τον Τρόμο του Κατωφλίου, και θα σταλούμε για πάντα στο βασίλειο του σκοτεινού Βορρά. Γιατί τα δάκρυα είναι αυτά που θα ανοίξουν διάπλατα την θύρα του Ναού, τα δάκρυα που αποτελούν τον θησαυρό των ταπεινών, κι'όχι το θησαύρισμα του μυαλού μας με γήϊνες γνώσεις.

Η γνώση μας για την ατομική ενέργεια, για τα μυστήρια της ύλης και του κόσμου, δεν είναι αρκετή για να εξασφαλίσουμε την είσοδό μας στον Ουράνιο, Αύλο, Αχειροποίητο Ναό της Θείας του Θεού Σοφίας.

Και, θα ρωτήσετε, ίσως, ποιά μυστικιστική διαδικασία συμβαίνει.

Είναι πολύ απλό. Όταν συντονιζόμαστε με τον συνάνθρωπό μας, γινόμαστε ένα μ'αυτόν. Τότε συμπαθητικά, αρχίζουμε να νοιώθουμε όπως κι'αυτός, γινόμαστε προς στιγμήν, μία ενιαία μονάδα μ'αυτόν. Οι αύρες μας αγκαλιάζονται η μία με την άλλη και πάλλονται σαν ένα κύτταρο. Αν αυτή η συμπαθητική δράση συμβεί και με οποιονδήποτε και οτιδήποτε μας περιβάλλει, η ευαισθησία μας, η αισθαντικότητα μας, διαρκώς μεγαλώνει και καλύπτει ολοένα και περισσότερο από το φάσμα του εκδηλωμένου όντος, μέχρι που τελικά ο άνθρωπος, δια της συμπαθείας (συν+πάσχω), συντονίζεται με το Ολο.

Κι'ο συντονισμός αυτός είναι που ονομάζουμε Κοσμική Συνειδητότητα.

Ο πόνος που αισθανόμαστε για την ανθρωπότητα είναι ταυτόχρονα και δικός μας πόνος και πόνος του Θεού. Γιατί αφού πάσχει ένα τμήμα του Ολου, πάσχει το Ολο, κι'εμείς είμαστε μέρος αυτού του Ολου.

Αγωνία, τότε μας πλημμυρίζει για το μέλλον του Σύμπαντος – άρα και του εαυτού μας – και η αγωνία αυτή μετατρέπεται σε κραυγή που κατατρώει τα σωθικά και μας ωθεί να σπεύσουμε να γίνουμε *Salvadores Dei*, Σωτήρες του Θεού. Ριχνόμαστε στον αγώνα αυτόν με όλες μας τις δυνάμεις. Κι'ο αγώνας δεν θα σταματήσει ποτέ.

Η υπηρεσία μας προς το Ολο, άρα και προς τον ίδιο μας τον εαυτό, δεν μπορεί να θεωρηθεί ολοκληρωμένη όσο υπάρχει έστω κι'ένας συνάνθρωπός μας που έχασε το δρόμο του μέσα στο σκοτάδι. Και δεν πρέπει να σταματήσουμε να υπηρετούμε τους συνανθρώπους μας, μέχρι να μπορούν να υπηρετήσουν μόνοι τους τον εαυτό τους, μέχρι οι σημερινοί σκλάβοι του σκοταδιού να γίνουν αφέντες της μοίρας τους στο φως της γνώσης.

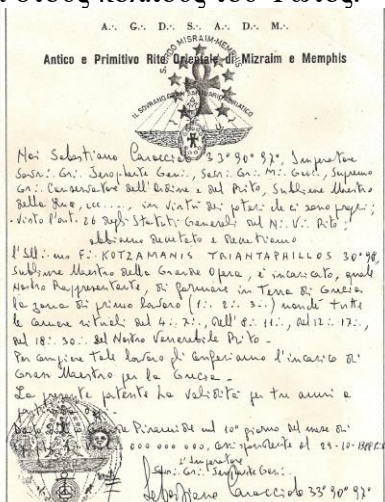
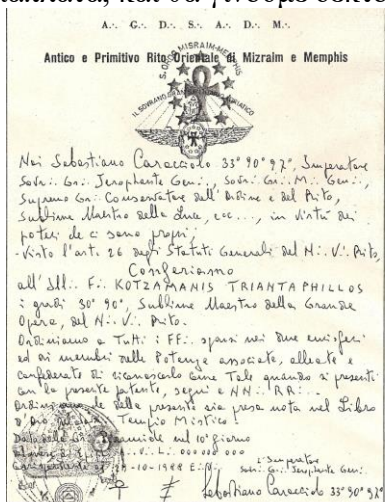
Τα κείμενα του Τριαντάφυλλου Κοτζαμάνη

Πρέπει να συνεχίσουμε να υπηρετούμε έστω κι' αν οι υπηρετούμενοι σπεύδουν αγάριστα να λεηλατήσουν ό,τι ωραίο και φωτεινό έχουμε, έστω κι' αν μας λιθοβολούν και μας σταυρώνουν με την συμπεριφορά τους κάθε μέρα.

Το φώς που ανάβει μέσα μας, δυναμώνει καθώς υπηρετούμε και είναι σχεδόν βέβαιο ότι με το φως αυτό ο κόσμος δεν θα χρεωκοπήσει.

Δυστυχώς, όμως, δεν είναι ολοκληρωτικά βέβαιο, γιατί όπως μας πληροφορούν οι Κυρίαρχοι Διδάσκαλοι, η αύρα του πλανήτη μας έχει βαρύνει σε επικίνδυνο σημείο. Κι'εμείς καλούμαστε να σπεύσουμε να συνεργαστούμε μ'αυτούς για να μην χαθεί το Φως. Καλούμαστε να αγωνιστούμε μόνοι, σκληρά και αποτελεσματικά.

Αν σας ρωτήσουν ποτέ ποιά είναι το σημαντικότερο πράγμα στη ζωή, απαντήστε: «ο αγώνας για το σύνολο». Κι'αν σας ρωτήσουν ποιά είναι η υπέρτατη ευτυχία, στοχαστείτε για λίγο μήπως είναι η υπηρεσία. Όταν κάποτε θα παρουσιασθείτε στον φρουρό του Κατωφλίου, θα σας ρωτήσει: «Πώς τόλμησες, να κτυπήσεις την Θύρα του Ναού του Φωτός;». Ίσως, τότε, να μπορέσουμε να του απαντήσουμε: «Με τη δύναμη που μου δίνουν τα δάκρυα που έχυσα για τους άλλους». Κι'οι πόρτες του Ναού θα ανοίξουν, τότε, διάπλατα, και θα γίνουμε δεκτοί στους κόλπους του Φωτός.

Με τα δύο αυτά διπλώματα (29/10/1988 & 29/10/1989) του δόθηκε η εξουσιοδότηση από τον Sebastiano Caracciolo, τότε Μεγάλο Ιεροφάντη του Misraim-Memphis, να εγκαταστήσει τον Τύπο στην Ελλάδα.

Ένα παραμύθι όλο μύηση

Μια φορά κι'ένα καιρό, τρεις Μυημένοι, μεγάλοι σε ηλικία, αναζητητές της εσωτερικής γνώσης και του Φωτός εδώ και πολλά χρόνια, βρέθηκαν στους πρόποδες ενός βουνού. Οι πληροφορίες που είχαν συλλέξει για την ύπαρξη του «Φωτός», είχαν οδηγήσει τα βήματά τους μέχρι την τοποθεσία αυτή, και επιτέλους, ένοιωθαν την υπέρτατη τιμή, να ανέλθουν το βουνό στην κορυφή του οποίου βρισκόταν το ΦΩΣ.

Η τιμή ήταν μεγάλη, η συγκίνηση που ένοιωθαν υπέρτατη. Επιτέλους, θυσίες και κόποι ετών, θα ξεπληρώνονταν με την υπέρτατη αμοιβή. Το ΦΩΣ που αναζητούσαν τόσα χρόνια, βρισκόταν μερικές δεκάδες μέτρα ψηλά, στην κορυφή του βουνού στου οποίου τους πρόποδες τώρα, βρισκότουσαν.

Και οι τρεις ήσαν Μυημένοι εδώ και χρόνια. Είχαν ανέλθει σε ανώτερες βαθμίδες των σχολών που υπηρέτησαν και τώρα θα προσέγγιζαν την τελευταία βαθμίδα. Η προχωρημένη ηλικία τους δεν θα τους ήταν εμπόδιο. Η αναζήτηση του εσωτερικού Φωτός, ήταν σκοπός της ζωής τους, εδώ και πολλά χρόνια.

Ξεκίνησαν να ανεβαίνουν το βουνό. Αφού περπάτησαν αρκετά μέτρα και είχαν σχεδόν φτάσει στα μισά του δρόμου που οδηγούσε στην πολυπόθητη κορυφή, κουρασμένοι από την ανάβαση, στάθηκαν λίγο να ξεκουραστούν.

Ο ένας γέρο-δάσκαλος, ο μεγαλύτερος σε ηλικία, σωριάστηκε από την κούραση. Η επιθυμία του για αυτή την αναζήτηση ήταν μεγάλη, όμως, το σώμα του δεν υπάκουε πιά.

-Δεν θα τα καταφέρω Αδελφοί μου, τους είπε. Το σώμα μου δεν είναι πιά όπως παλιά. Δεν θα αντέξω, και ήδη νοιώθω τις δυνάμεις μου να με εγκαταλείπουν. Πηγαίνετε εσείς.

-Δάσκαλε, του απάντησαν, και οι δυό μαζί, οι άλλοι δύο. Δεν σ'αφήσουμε αβοήθητο. Είναι η μοναδική και τελευταία, απ'ότι φαίνεται, ευκαιρία να προσεγγίσεις κι'εσύ, αυτό που τόσα χρόνια αναζητάς.

-Πηγαίνετε εσείς, τους επανέλαβε. Μην χάσετε την ευκαιρία αυτή. Είναι χρόνια που αναζητάτε το Φως. Η σκέψη μου θα είναι μαζί σας.

-Δεν μπορούμε να πάμε χωρίς εσένα, επέμεναν.

-Εγώ θα κατέβω σιγά-σιγά, απάντησε ο γέρο-δάσκαλος. Δεν ήμουν φαίνεται άξιος αυτής της υπέρτατης τιμής. Τα πόδια μου δεν με ακολουθούν.

Τα κείμενα του Τριαντάφυλλου Κοτζαμάνη

Μπροστά την επιμονή του γερο-δάσκαλου, οι άλλοι δύο αποφάσισαν να συνεχίσουν. Θα έβρισκαν το ΦΩΣ και θα του διηγόντουσαν όσα έζησαν.

Ξεκίνησαν, λοιπόν ξανά, οι άλλοι δύο, την δύσκολη ανάβαση. Λίγα μέτρα τους χώριζαν πιά από το Φως της γνώσης που τόσο επιθυμούσαν...

Ο ένας από τους άλλους δύο που συνέχιζαν, κοντοστάθηκε λέγοντας:

-Δεν μπορώ να τον αφήσω αβοήθητο είπε στον άλλον. Θα επιστρέψω.

Εκπληκτος, ο τρίτος, προσπάθησε να του εξηγήσει ότι χάνεται και γι αυτόν κάθε ευκαιρία γι' αυτό που αναζητούσε όλη του την ζωή.

-Έχει την ανάγκη μου, του είπε ο δεύτερος. Θα κατέβω.

Με τα λόγια αυτά, ξεκίνησε την επιστροφή, αφήνοντας τον τρίτο να συνεχίζει την ανάβαση.

Ο τρίτος, αυτός που συνέχισε την ανάβαση του όρους, δεν έφθασε ποτέ...

Ο άλλος, ο δεύτερος, φτάνοντας στους πρόποδες, για να βοηθήσει τον πρώτο γέρο-δάσκαλο, που είχε επιστρέψει στο μεταξύ, διαπίστωσε ότι **έλαμψε μέσα του, το Φως**, που ο άλλος αναζητούσε στην κορυφή...

Οι Ιούδες

Αισθάνομαι, την ακατανίκητη επιθυμία να απευθυνθώ σε σας που με την παρουσία σας και μόνο σε αυτόν τον χώρο, εκφράζετε την επιθυμία να θέσετε τις δυνάμεις σας στο πλευρό των δυνάμεων του φωτός. Δεν θα σας μιλήσω για την άπειρη αγάπη και σοφία του Κοσμικού, γιατί αυτές ήδη τις βιώνετε καθημερινά. Δεν θα σας μιλήσω για την αρετή και την ηθική γιατί όλοι οι άνθρωποι είναι με τον δικό τους τρόπο ενάρετοι και ηθικοί. Αντίθετα, θα σας μιλήσω απόψε για τους Ιούδες, τα δυστυχημένα αυτά πλάσματα που ζούν και κινούνται ανάμεσά μας, αναζητώντας μάταια της ψυχής τους την σωτηρία, βυθισμένα στο απόλυτο σκοτάδι όπου τα καταδίκασε να ζούν ο ίδιος τους ο εαυτός.

Σε όλες τις εποχές, σ'όλους τους τόπους και σε όλες τις οργανώσεις, πάντα υπήρξαν Ιούδες. Άνθρωποι χωρίς ιδανικά, εμπορούμενοι μονάχα από το πνεύμα της αυτοκαταστροφής, είδος ψυχικής βδέλλας, ζούν και δρουν πάντα στο σκότος της νύχτας, γιατί το φως της ημέρας και της αλήθειας τους τυφλώνει και αποκαλύπτει, στα μάτια των δικαίων, τα ανομήματά τους και την σαθρότητα των οικοδομημάτων τους.

Οι Ιούδες πάντα φθονούν το αγαθό και το ωραίο. Στερούμενοι οι ίδιοι την εσωτερική εκείνη ωραιότητα που χαρακτηρίζει τα Τέκνα του φωτός, καταβάλλουν κάθε δυνατή προσπάθεια για να σβήσουν την ιερή φλόγα που καίει στα στήθη των δικαίων. Φθονώντας την ψυχική υγεία των άλλων, προσπαθούν να την καταστρέψουν. Αδυνατώντας οι ίδιοι να κάνουν και την παραμικρή έστω ψυχική πρόοδο, εμποδίζουν με κάθε δυνατό μέσο την πρόοδο των άλλων. Εκμεταλλευόμενοι την ευπιστία και την αγνότητα των αδελφών τους, τους τυλίζουν με τα πέπλα του ψεύδους, της αυταπάτης, της άγνοιας, του φανατισμού.

Είναι εύκολο να αναγνωρίσουμε τους Ιούδες. Οπου συναντάμε ανθρώπους επαρμένους που δρουν και μιλούν σαν αυτόκλητοι σωτήρες, προσπαθώντας να γκρεμίσουν ό,τι καλό, για να φανούν μετά σαν Σωτήρες, εκεί έχουμε Ιούδες. Οπου συναντάμε ανθρώπους που σπεύδουν να συκοφαντήσουν αυτούς που στέκονται λίγο ψηλότερα απ'αυτούς, αλλά και να σκύψουν δουλικά το κεφάλι, για να πετύχουν την πρόσκαιρη εύνοιά τους, εκεί έχουμε Ιούδες. Οπου συναντήσετε έχιδνες με την μορφή ανθρώπου, που δαγκώνουν τον κόρφο που τις θερμαίνει, εκεί έχουμε Ιούδες.

Τα κείμενα του Τριαντάφυλλου Κοτζαμάνη

Κύριο χαρακτηριστικό του Ιούδα είναι ο φθόνος. Τον φθόνο αυτόν τον ωραιοποιεί και έτσι παρουσιάζει τις δόλιες ενέργειές του σαν εμφορούμενες όχι από ταπεινά κίνητρα, αλλά από ψηλά ιδεώδη και πολλές φορές καταλήγει στο να το πιστέψει και ο ίδιος.

Ο Ιούδας είναι το πιο δυστυχημένο πλάσμα της οικουμένης. Η πορεία του είναι γνωστή από πριν: Θα εργασθεί για κάποιο σκοπό, θα προδώσει και μετά θα σπεύσει μόνος του στην τιμωρία δια της αγχόνης. Και ο βρόγχος της αγχόνης σφίγγει καθημερινά τον λαιμό του και τον σκοτώνει αργά αργά με χίλιους τρόπους. Πρώτα με τις τύψεις που, αργά ή γρήγορα, τον βασανίζουν και του στερούν κάθε έννοια γαλήνης. Δεύτερον, η φυσική δύναμη του Εγρηγορότος της ιδέας που προσπαθεί να καταστρέψει, είναι συνήθως τόσο μεγάλη, ώστε η αντίδραση του Εγρηγορότος τον εξολοθρεύει². Η υγεία του καταστρέφεται, κυρίως λόγω των αρνητικών δυνάμεων τις οποίες ο ίδιος δημιουργεί και τρέφει. Οι προσωπικές του υποθέσεις γίνονται ολοένα πιο προβληματικές. Οι φίλοι του απομακρύνονται σιγά σιγά από κοντά του κι'οι λίγοι που τον ακολουθούν, αργά ή γρήγορα πέπρωται να τον προδώσουν όπως πρόδωσε κι'αυτός. Κι'όσοι, τυχόν, χρησιμοποιήσουν τη προδοσία του, πέπρωται να τον αποδιώξουν, γιατί τους καρπούς της προδοσίας τους αγάπησαν πολλοί, τους Ιούδες, όμως, κανείς.

Η πιο μεγάλη, όμως, τιμωρία του Ιούδα, έρχεται την στιγμή που συνειδητοποιεί τελικά, ότι όλες οι προσπάθειες, όχι μονάχα αποδείχθηκαν μάταιες, όχι μονάχα δεν έσβησαν τη φλόγα, αλλά αντίθετα δυνάμωσαν και ισχυροποίησαν τη φλόγα αυτή που γίνεται τελικά φωτιά που αποτεφρώνει κάθε τι το ποταπό, συνεπώς δε, και κάθε Ιούδα. Σκεφθείτε πως δεν θα υπήρχε Χριστιανισμός, εάν δεν υπήρχε ο δόλιος Ιούδας για να φανεί το μεγαλείο του Ιησού. Και ακόμη, κάθε κατοπινή δίωξη έδωσε μεγαλύτερη δύναμη και μεγαλείο στον Χριστιανισμό. Και αυτό συμβαίνει πάντα σε κάθε οργάνωση. Οι προδοσίες και οι διώξεις δυναμώνουν τους δίκαιους γιατί τους κάνουν να ενωθούν περισσότερο μεταξύ τους, να ανασυντάξουν τις δυνάμεις τους και να δώσουν τη μάχη, τη μάχη που θα είναι νικηφόρα, γιατί δίνεται από τους οπαδούς του Φωτός.

---

² ΣτΣ: Τα Εγρηγορότα πάντοτε έχουν τη δύναμη να προστατεύουν ή να εξολοθρεύουν προκειμένου να προστατέψουν το έργο για το οποίο υπάρχουν.

Παναγιώτης Λιβιεράτος: «Εσωτερική Μαρτυρία»

Αυτή, λοιπόν, είναι η πιο μεγάλη, η πιο βασανιστική, τιμωρία του Ιούδα: να δει την φλόγα να θεριεύει, να γίνεται φωτιά και να απλώνεται παντού. Και επειδή με την προδοσία του συνέβαλε και αυτός στο άπλωμα της φλόγας, γι αυτό και αξίζει την συμπόνοια και την συμπάθειά μας. Αλλωστε, με πολλά βάσανα και ταλαιπωρίες, κάποτε θα πληρώσει, σε τούτη ή σε άλλη ενσάρκωση, τα σφάλματά του. Και αυτοί τους οποίους πρόδωσε, θα είναι οι πρώτοι που θα σπεύσουν να τον παρηγορήσουν, γιατί αυτοί είναι ταγμένοι στην υπηρεσία των πάντων, αγαθών και πονηρών.

Οι απαντήσεις στα μεγάλα ερωτήματα που μας απασχολούν, δεν βρίσκονται μονάχα στα λόγια του Θεού. Βρίσκονται παντού. Ακόμα και στα λόγια του Ιούδα. Παρ'όλο που μπορεί απλώς να μεταδίδει τα λόγια των δυνάμεων του σκότους. Κι'όσο και εάν στα λόγια του μπορούμε να αναγνωρίσουμε μονάχα τις αρνητικές δυνάμεις που θέλουν να πνίξουν τον κόσμο, αν ακούσουμε προσεκτικά τα λόγια του Ιούδα, οι πιο μύχιοι φόβοι των δυνάμεων του σκότους θα μας αποκαλυφθούν. Κι'όταν τελικά προικισθούμε με κατανόηση, ας δράσουμε σύμφωνα με το φως που έχουμε μέσα μας και την αγάπη που μας ενώνει με το κοσμικό. Κι οι δυνάμεις του Φωτός δεν θα μας εγκαταλείψουν.

Ας στραφεί ο καθένας βαθειά στην καρδιά του, και ας ρωτήσει ειλικρινά τον εαυτόν του: Μήπως, άθελά μου, είναι κι εγώ ένας Ιούδας; Μήπως, άραγε, κάθε φορά που δείχνω έλλειψη ανοχής, είμαι κι εγώ Ιούδας; Μήπως γίνομαι Ιούδας κάθε φορά που πληγώνω τον αδελφό μου; Μήπως συντάσσομαι με τον Ιούδα κάθε φορά που σπεύδω να κατακρίνω, δίκαια ή άδικα, τον συνάνθρωπό μου; Μήπως, άραγε, έδωσα κάποτε κι'εγώ το φιλή της προδοσίας στον Δάσκαλό μου;

Θέστε αυτά και άλλα παρόμοια ερωτήματα στον εαυτό σας, και άστε τον να απαντήσει ειλικρινά.

Κι'αν παρ'ελπίδα, αναγνωρίσετε μέσα σας το σπέρμα του Ιούδα, μην απογοητευθείτε.

Η αναγνώριση του σφάλματος είναι αρκετή για να το εξαλείψει.

Είθε η Σοφία του Κοσμικού, να καθοδηγεί τα βήματά σας στον δρόμο της Φώτισης.

Δημιουργώντας ένα νέο κόσμο

Είναι γεγονός αναμφισβήτητο ότι ζούμε σε δύσκολους από κάθε άποψη καιρούς. Είμαστε όλοι μάρτυρες μιας οδυνηρής πραγματικότητας. Πολλοί, σε διαφορετικό βαθμό ο καθένας, γινόμαστε καθημερινά της θύματα με τον ένα ή τον άλλο τρόπο.

Τα αίτια του φαινομένου μπορεί να είναι πολλά. Το πιο πιθανό είναι πως είναι και πολλαπλά. Ο κόσμος βρίσκεται οπωσδήποτε σε μία μεταβατική φάση και οι εκκρεμότητες του παρελθόντος κληροδοτούνται στο δικό μας σήμερα κατά τον πιο πιεστικό τρόπο. Τα προβλήματα των οποίων η λύση είχε μετατεθεί σε κάποιο χρονικό αόριστο μέλλον φαίνεται να αγγίζουν πια το οριακό τους σημείο και να απειλούν τη σταθερότητα της καθημερινής μας ζωής, όπως την ξέραμε. Η πείνα σε όλο της τον παραλογισμό, θερίζει γειτονικά κράτη, οι πολιτικές και φυλετικές διαφορές γνωρίζουν μια αιματηρή πρωτοφανή οξύτητα, η ίδια μας η οικονομία φαίνεται να ψυχοραγεί.

Πού μπορεί να στραφεί με ασφάλεια ο σύγχρονος και ειδικότερα ο νέος άνθρωπος; Ο κόσμος, όπως τουλάχιστον του τον περιγράψανε σε σχολεία σε Πανεπιστήμια ή στο οικογενειακό περιβάλλον του, φθίνει συνεχώς ή ίσως να μην υπάρχει πιά. Το σημαντικότερο, όμως, είναι πως δεν μοιάζει να είναι έτοιμη, ή και εξασφαλισμένη η διαδοχή από έναν άλλο.

Θέλουμε σήμερα να επισημάνουμε ειδικά αυτό το πρόβλημα της διαδοχής, να σας καλέσουμε να συμμετάσχετε ενεργά και στο μέτρο των δυνατοτήτων σας, στη διαδικασία της δημιουργίας του νέου κόσμου. Γνωρίζετε ότι είμαστε μια Παγκόσμια Οργάνωση με περιεχόμενο και σκοπούς καθαρά Πνευματικούς και Ανιδιοτελείς.

Τόσο η Παγκοσμιότητά μας όσο και η ίδια μας η φιλοσοφία διασφαλίζουν το ότι είμαστε ανοιχτοί απέναντι σε όλους και σε όλα. Δεν μας φοβίζει ούτε το παλαιό επειδή είναι παλαιό, ούτε το νέο επειδή είναι νέο. Διακρίνουμε και ενστερνιζόμαστε τα θετικά στοιχεία όπου τα βρίσκουμε.

Πιστεύουμε, όχι μόνο πως μπορούμε, αλλά και πως οφείλουμε, να συνεισφέρουμε ως Τέκτονες στη δημιουργία ενός καλύτερου κόσμου.

Για να γίνει αυτό θα χρειασθεί να συσπειρωθούμε όλοι γύρω από τους ζωντανούς πυρήνες του Τάγματος, θα χρειασθεί να στραφούμε συνειδητά στον εσωτερικό μας εαυτό και να απαιτήσουμε όλα του τα θετικά αποτελέσματα.

Παναγιώτης Λιβιεράτος: «Εσωτερική Μαρτυρία»

Σε παραγμένες εποχές, όταν η εξωτερική πραγματικότητα υποφέρει και ο υλικός κόσμος συρρικνώνεται, βρίσκει την ευκαιρία να θαυματουργήσει ο εσωτερικός άνθρωπος.

Η στείρα επίδειξη και οι μαλθακές πολυτέλειες υποχωρούν ως την εξαφάνιση για να δώσουν τη θέση τους σε μία εποικοδομητικότερη και πλουσιότερη εσωτερική ζωή που αποτελεί το νέο πλαίσιο ανάπτυξης.

Σας καλούμε σ' αυτή τη σταυροφορία, που επίκεντρό της θα έχει το εσωτερικό σας εαυτό και σκοπό τον νέο κόσμο.

Σας χρειαζόμαστε κοντά μας και θα είμαστε κοντά σας κι' εμείς, ως Τάγμα, ως άτομα. Είμαστε μια μεγάλη αλυσίδα στην οποία ο κάθε κρίκος είναι αναντικατάστατος. Μην διστάζετε να ζητήσετε οποιαδήποτε βοήθεια, οποιαδήποτε μικρή ή μεγάλη έμπνευση μπορούμε να προσφέρουμε, πριν χαλαρώσετε την προσοχή σας στο έργο μας, πριν χαλαρώσει ο κρίκος τον οποίο αποτελείτε.

Χτίζουμε μια Δικαιοδοσία πολύ πιο στέρεη, θεμελιωμένη στην πιο ενεργητική συμμετοχή όλων μας. Μην παραμελείτε την μελέτη των Τεκτονικών αρχών, μέσα από τα τυπικά των βαθμών.

Τονίζουμε, συνεπώς, για μία ακόμη φορά: Χρειαζόμαστε το κάθε κύτταρο, όλη την δύναμη και την ενέργεια της σκέψης του καθενός, της αγάπης και της εσωτερικής σας γαλήνης. Και, ανάλογα, υποσχόμαστε κι' εμείς την ανάλωση των δικών μας κυττάρων στην υπηρεσία ενός καλύτερου κόσμου.

Τα σκυλιά γαβγίζουν, το караβάνι προχωρά...

Την Ζωή στην έρημο την διασφαλίζει το караβάνι. Φορτωμένο μεπραμάτειες λογίων-λογίων, αναλαμβάνει τον κίνδυνο να διασχίσει την καυτή κι εχθρική άμμο της ερήμου για να μεταφέρει τους ταξιδιώτες μ' ασφάλεια σε πιο εύκρατες περιοχές.

Το караβάνι έχει ως στόχο να βγει απ' την έρημο, ακολουθώντας δρόμους που μονάχα ο οδηγός του ξέρει, δρόμους που τους ακολουθεί ακόμα κι όταν γύρω του φαντάζει μονάχα καυτή ξερή άμμος και θάνατος. Μόνος δεν μπορείς να οδοιπορήσεις στην έρημο με ασφάλεια και βεβαιότητα. Συντροφιά με άλλους μπορείς.

Πάντα παραμονεύει ο κίνδυνος, αλλά η παρουσία του οδηγού σου διασφαλίζει περισσότερες πιθανότητες επιβίωσης. Μπορεί βέβαια κι ο οδηγός να χαθεί, μπορεί κι αυτός να κάνει λάθος στην πορεία, αν ξαφνικά το μάτι του θολώσει και δεν μπορεί πια να διαβάσει τα σημάδια του ουρανού.

Μπορεί κι αυτό να συμβεί... Γι' αυτό κι ο συνετός ταξιδιώτης πρέπει να εστιάζεται στα σημάδια του ουρανού και της γης, όπως του τα εξηγεί ο οδηγός του караβανιού, ώστε να μπορέσει να επιβιώσει στην έρημο ακόμα και δίχως αυτόν - σ' ένα ταξίδι πια πολύ πιο αβέβαιο κι επικίνδυνο.

Το караβάνι δεν περιλαμβάνει απλά μια ομάδα εμπόρων ταξιδευτών, αλλά συνήθως και μια ομάδα προσκυνητών. Πραγματευτές και προσκυνητές, ύλη και πνεύμα, μαζί αγωνίζονται να διασχίσουν μ' ασφάλεια την έρημη χώρα όπου η εμπειρία - η γνώση τους - κι η πίστη τους θα δοκιμαστούν και θα πρέπει να βαδίσουν χέρι - χέρι αποφεύγοντας τις οφθαλμαπάτες, γιατί κάθε παρέκκλιση απ' την πορεία μπορεί να αποβεί μοιραία διαλέγοντας προσεκτικά τα πηγάδια, γιατί μπορεί να φαντάζουν πηγές Ζωής αλλά πολλές φορές κρύβουν τον θάνατο, όντας δηλητηριασμένα, αποφεύγοντας τις άγνωστες παρουσίες, μιας και δεν ξέρουν ποτέ αν οι καθαλάρηδες που ξεπροβάλλουν έξαφνα μπροστά τους είναι ταξιδιώτες κι αυτοί στην φιλόξενη χώρα, ή ληστές που караδοκούν την λεία τους μαθαίνοντας να κουβαλούν τα απολύτως απαραίτητα για να μη βουλιάξουν στην άμμο μαθαίνοντας να μοιράζονται τροφή και νερό, για να φθάσουν όλοι, ει δυνατόν, στον όασης προορισμό τους - σ' ένα τέτοιο ταξίδι πρέπει να μπορείς να 'σαι φτωχός, γιατί ίσως η ανεμοθύελλα σ' αναγκάσει ν' αφήσεις πίσω σου τα πάντα για να σωθείς.

Παναγιώτης Λιβιεράτος: «Εσωτερική Μαρτυρία»

Η έρημος όμως μονάχα έρημη δεν είναι. Έχει την δική της ζωή που με κάθε τρόπο προσπαθεί να σε κρατήσει κοντά της, είτε με το δάγκωμα του φιδιού και του σκορπιού, είτε με τα θέληγτρα της. Εξίσου επικίνδυνα και τα δύο. Αν δεν φυλαχτείς απ' το φαρμακερό δάγκωμα, σύντομα θα γίνεις τροφή για τα όρνια που σε παρακολουθούν έτοιμα να γευθούν την σάρκα σου. Αν αφηθείς στα θέληγτρα της όασης και των κατοίκων της, μπορεί να μείνεις εκεί για πάντα, εγκλωβισμένος στις ομορφιές της μέχρι να 'ρθει κάποτε ο θάνατος. Στο ταξίδι μέσα στην έρημο δεν μπορείς ν' αποφύγεις τα ερπετά, τα όρνια και τις οάσεις. Πρέπει απλά να μάθεις να φυλάσσεσαι απ' αυτά και πάντα να προχωράς προς τον στόχο σου: να βγεις απ' την έρημο. Αλλά για να το πετύχεις, πρέπει να περάσεις μέσα απ' αυτήν και να την αντιμετωπίσεις.

Το караβάνι πρέπει πάντα να προχωρά. Και καθώς περνά δίπλα απ' τους καταυλισμούς των κατοίκων της ερήμου, η παρουσία του ίσως ξυπνήσει μέσα τους την ανάγκη ν' ακολουθήσουν κι αυτοί το караβάνι έξω απ' την έρημο. Πάντα όμως θα υπάρχουν κι οι εχθρικοί καταυλισμοί, αλλά κι εκείνοι που οι φοβισμένοι κάτοικοί τους είναι έτοιμοι να λιθοβολήσουν το караβάνι για να το διώξουν μακριά, μήπως και ταραξει την ευδαιμονία τους, μήπως και τους πάρει το νερό και την τροφή τους... Και το караβάνι προσπερνά, γιατί η συνεχής κίνηση είναι η ζωή του. Και πίσω του τα σκυλιά αλυχτούν, διώχνοντας μακριά αυτόν τον ξένο. Κι ας κουβαλάει αυτός ο ξένος όχι μονάχαπραμάτειες χρήσιμες, αλλά και την δυνατότητα να βγεις απ' την έρημο.

Έρημη χώρα κι η ζωή του ανθρώπου... Αλλά το караβάνι της Ζωής προχωρά. Κι όσο κι αν τα σκυλιά στην έρημο γαβγίζουν, εκείνο συνεχίζει την πορεία του.

Εγερτήριος Παιάνας

Για να σταθμίσω το βάρος της εσωτερικής μου πίστης προς τα Τεκτονικά ιδεώδη, για να δώ εάν συνειδητά εξακολουθώ να βαδίζω στο φωτεινό μυητικό μονοπάτι του Σταυρού που προκαλεί την άνθιση του Ρόδου, για να ξεπερνώ τις στιγμές απογοήτευσης και πίκρας για την αδιαφορία των πολλών, τέλος, για να δώσω απάντηση στα τραγικά ερωτήματα: «*Πού πηγαίνω; Για ποιόν εργάζομαι; Αξίζουν τον κόπο οι τόσες θυσίες και οι τόσοι άφθονοι αγώνες;*» συνηθίζω κατά καιρούς να κατέρχομαι στο χωνευτήρι του γήϊνου κόσμου, να ζήσω από κοντά τη ζωή του και να δώ τον εαυτό μου να καθρεπτίζεται στο πρόσωπο και του ελάχιστου των Αδελφών μου.

Ετσι, λοιπόν, και χτές αργά το βράδυ, ξεκίνησα το εξερευνητικό μου ταξίδι, βαθειά μέσα στην καρδιά της πόλης, αλλά και των ανθρώπων.

Και είδα...

Είδα νεκρούς ανθρώπους να περιδιαβαίνουν στους δρόμους, ανθρώπους που διάγουν μία δίχως σημασία ζωή, ανθρώπους κενούς, ανθρώπους τυφλούς, ανελεύθερους ανθρώπους που θυσίασαν την ελευθερία τους γιατί την φοβήθηκαν.

Είδα ανθρώπους να βασανίζουν και να εκμεταλεύονται ανθρώπους, να κατεργάζονται δεσμά για την ελευθερία, την αδελφότητα και την ισότητα του ανθρώπου και των καταωτέρων βασιλείων.

Είδα στρατιές βαρβάρων να μάχονται να πνίξουν το φως, ορδές βανδάλων να γκρεμίζουν, στο όνομα της ελευθερίας, κάθε τι το ιδανικό, το ιερό και το ωραίο.

Είδα άρπαγες να κλέβουν και να καταστρέφουν τα όνειρα των ανθρώπων, είδα άγρια θηρία να λεηλατούν τις ψυχές και τα σώματα, βρυκόλακες να απομυζούν το αίμα και τη ζωτικότητα της σύνολης ανθρωπότητας.

Είδα να αυξάνει υπέρμετρα η διασκέδαση στα κέντρα, στα κάθε λογής μπάρ, που προσφέρουν απλόχερα διασκέδαση για το σώμα, και ατσάλινες αλυσίδες για την ψυχή.

Είδα άδειους τους χώρους του πνεύματος, σχεδόν ερειπωμένους. Ακόμα χειρότερα, είδα ανθρώπους που υποτίθεται πως διακονούν το πνεύμα, να διαστρέφονται και να τυφλώνονται τόσο, ώστε να γίνονται εκούσια ή ακούσια όργανα του σκότους.

Παναγιώτης Λιβιεράτος: «Εσωτερική Μαρτυρία»

Είδα απελπισμένους ανθρώπους που αντί να αναζητήσουν βοήθεια από τα χέρια τους και την καρδιά τους, απλώνουν ικετευτικά τα χέρια εκλιπαρώντας για εξωτερική βοήθεια.

Και, είδα Ιεράρχες, Ακαδημαϊκούς, και εξέχοντες Πολιτικούς, να κωφεύουν και να τυφλώνουν μπροστά στο θέαμα τούτο, επαναπαυόμενοι στις πρόσκαιρες γήϊνες δόξες και δάφνες τους.

Οπου κι'αν κοίταζα, είδα σωρούς, ανθρώπινα και μη, σκουπίδια, είδα ανθρώπους να λοιώνουν από τη πίεση των βασάνων, να αποκάμουν και να μην αντέχουν να αγοράζουν άλλο τους τεχνητούς τους κάλπικους παράδεισους των πολιτικών, των ναρκωτικών, των εκκλησιών, των ποτών. Είδα να παγώνουν οι άνθρωποι, γιατί έσβυσε μέσα τους η εικόνα του Θεού.

Και, σε κάθε βήμα που έκανα, σε κάθε εικόνα που έβλεπα, ο κόσμος με πονούσε περισσότερο. Πού πηγαίνει στα τυφλά αυτός ο κόσμος που ξεπουλά ό,τι πολυτιμότερο έχει, για να αγοράσει παροδικές ευτυχισμένες στιγμές; Αλλη μια νύχτα ένοιωσα την ερημιά του κόσμου κι'είδα τα συντρίμια που ξεβράζει η τρικυμία της ζωής' κι'ήλθαν στιγμές, που, τρομαγμένος απ'το θέαμα, καρφώθηκα ακίνητος και παγωμένος, στοχαζόμενος το μέγεθος της καταστροφής. Ένοιωθα τον κόσμο κατακερματισμένο να αγνοεί το αληθές της συμπαντικής ενότητας. Και τρόμαξα, κι'απελπίστηκα. Τόσοι σοφοί γύρω μας και δεν μπορεί να σωθεί ο κόσμος!

Τόσοι πνευματικοί ταγοί κι'όμως ο ήλιος έχει φύγει!

Το σκότος νίκησε το φως!

Και τότε η γη σύστηκε, άνεμος δυνατός με ύψωσε στον ουρανό, φωτιά τύλιξε την ψυχή μου και μια φωνή, βγαλμένη λές απ'τα στήθη της Μεγάλης Γήϊνης Μητέρας μας, αντήχησε στην καρδιά και το μυαλό μου:

«Παιδί μου, οι ένοχοι κέρδισαν μια μάχη, όχι όμως και τον αγώνα. Η Ηλιος έφυγε, αλλά δεν χάθηκε. Στους δύσεκτους καιρούς που ζούμε, υπάρχουν λίγοι ακόμη θεοκτυπημένοι αγωνιστές που είναι πρόθυμοι να σαλπίσουν τον πολεμικό παιάνα και να δοθούν στη μάχη για των ανθρώπων τη σωτηρία. Ο,τι κι'αν γίνει πάντα θα υπάρχουν λίγοι ένθερμοι οπαδοί του φωτός που, στην κατάλληλη στιγμή, θα ανάψουν τη μεγάλη φωτιά που θα καταστρέψει τα σκοτάδια, θα ζεστάνει τους παγωμένους ανθρώπους, θα ανάψει μέσα τους την αναστάσιμη φλόγα, και θα φωτίσει τον δρόμο τους.

Τα κείμενα του Τριαντάφυλλου Κοτζαμάνη

»Ωστόσο, για να ανάψει η φωτιά, πρέπει αυτοί οι λίγοι οι εκλεκτοί, να δώσουν τον εαυτό τους για καυσόξυλο. Ο μεγάλος Αρμαγεδών, συντελείται ήδη. Αν αντέχεις βρές τους απαραίτητους αγωνιστές και άρχισε τώρα τη μάχη, γιατί ίσως αργία να είναι αργά. Οι καιροί ου μενετοί. Μείνε άγρυπνος, μην χάνεις το θάρρος σου, αγωνίσου, θυσιάσου.»

Κι'η φωνή εσίγησε, και επέστρεψα πάλι στους δρόμους της έρημης νεκρής πόλης της Παλλάδας Αθηνάς. Κι'όπως ο υμνωδός, «*επίστευσα, επίστευσα, δι'ο και ελάλησα*» και ανανέωσα έτσι τον όρκο μου προς τον εαυτό μου πρώτα, προς τον Θεό της καρδιάς μου και προς όλους εσάς έπειτα:

«*Όπως και νάναι ο κόσμος, όσο κι'αν βασιλεύει το σκοτάδι, με ελεύθερη καρδιά πάντα θάμαι πρωτοπόρος της αλήθειας. Πάντα θάμαι στη πρώτη της μάχης γραμμή. Εμπόδιο κανένα δεν θα με κάνει να σταθώ. Θα αγωνισθώ να κλείσω την πληγή του Θεού που αιμορραγεί. Θα αγωνίζομαι, μόνος ή με άλλους, ματωμένος, ταλαιπωρημένος, αλλά στυτός σαν το κυπαρίσσι, ελεύθερος σαν τον αετό πάντα. Θα κρατήσω την φλόγα αναμμένη έστω και εάν χρειαστεί να την τροφοδοτήσω με την σάρκα και το αίμα μου. Ο,τι κι'άν γίνει θα θεωρώ πάντα ένοχο τον εαυτό μου για τα δεινά του κόσμου, και δεν θα βρω ανάπαυση, σε τούτο ή σε άλλο κόσμο, εάν δεν μπορέσουμε όλοι να πούμε με ένα στόμα: "Έγινε το θέλημα του Θεού κι'απλώθηκε η βασιλεία Του στη Γη, όπως και στον Ουρανό"*».

Θωρακισμένος με τη δύναμη του όρκου μου, οπλισμένος με τη δίκωπη πύρινη ρομφαία που χορηγεί ο Θεός στους αγωνιστές του, αναζήτησα συναγωνιστές.

Χτές το βράδυ προσπάθησα να επισκεφθώ τις καρδιές των ανθρώπων και να κρούσω τον **Εγερτήριο Παιάνα**.

Συνάντησα κουφούς που δεν άκουσαν τον θρήνο μου. Συνάντησα δειλούς που άκουσαν και φοβήθηκαν, και κρύφτηκαν.

Συνάντησα πολεμιστές, που θέλησαν να ακολουθήσουν άβουλα, και απρόθυμοι για θυσία.

Συνάντησα, όμως, κι'εσάς, ακούραστους αγωνιστές, πρόθυμους για θυσία, έτοιμους για τον μέχρι θανάτου αγώνα για να στεριώσει το φως και να βασιλεύσουν η Ζωή και η Αγάπη.

Και τότε σας ένοιωσα πιο κοντά μου απ'όσο στο παρελθόν. Και τότε συνειδητοποίησα ότι οι θυσίες, τα δάκρυα και οι πόνοι τόσων ετών δεν πήγαν χαμένα, μιάς και σήμερα μπορώ να νοιώσω περήφανος γιατί οι

Παναγιώτης Λιβιεράτος: «Εσωτερική Μαρτυρία»

στρατιές του φωτός έχουν ενισχυθεί από σας, τους Αδελφούς μου, τους ένθερμους και ηρωϊκούς υπερασπιστές του Φωτός, της Ζωής και της Αγάπης.

Και τότε ψέλισα:

«Όχι για μας, όχι για μας, αλλά για τη Δόξα σου εργαζόμαστε Κύριε³»

Με τον Sebastiano Caracciolo στην Αθήνα. 5/12/1999

---

³ ΣτΣ: Η πολεμική ιαχή των Ιπποτών του Ναού: *Non nobis, Domine, non nobis sed Nomini Tuo da gloriam* (Όχι σ' εμάς Κύριε, όχι σ' εμάς, αλλά στ' Όνομά Σου πρόσφερε τη δόξα...). Οι Ιππότες του Ναού ή Ναΐτες γνωστοί και ως Φτωχοί Συστρατιώτες του Χριστού και του Ναού του Σολομώντα (Λατ. *Rauperes commilitones Christi Templique Solomonici*) αποτέλεσαν το πρώτο μοναστικό στρατιωτικό τάγμα στην ιστορία. Ιδρύθηκε το 1118 μ.Χ με σκοπό να βοηθήσει το χριστιανικό νεοϊδρυθέν Βασίλειο της Ιερουσαλήμ να εξασφαλίσει την ασφάλη και ελεύθερη προσέλευση προσκυνητών που πήγαιναν στην Ιερουσαλήμ, μετά την κατάκτησή της από τους Σταυροφόρους. Ο Jacques de MOLAY (1244 ή 1249-1314), υπήρξε ο 23ος και τελευταίος Μεγάλος Μάγιστρος του Τάγματος των Ιπποτών του Ναού, ο οποίος κάηκε στην πυρά.. Πρώτος υπήρξε ο Hugues de Payens (1118-1136).

Σημεία των καιρών

Αν εξετάσουμε προσεκτικά τον κόσμο γύρω μας θα τρομάξουμε, ίσως, συνειδητοποιώντας την συνεχή και ιλλιγγιώδη πτώση της ανθρωπότητας. Μια πτώση που, όπως δείχνουν τα φαινόμενα, βρίσκεται πέρα από κάθε έλεγχο. Μια πτώση που μαρτυρείται στην καταβράθρωση και διαστρέβλωση της γλώσσας, στην πολιτισμική υποβάθμιση, στην αδυναμία έκφρασης, στην ηθική παρακμή, στην αποχαίνωση των νέων και στην ολοσχερή σχεδόν έλλειψη εκτιμήσεως της ωραιότητας.

Αν σταθείτε για λίγο σε κάποιο δημόσιο χώρο και στρέψετε προσεκτικά το αυτί σας στις συζητήσεις των νέων κυρίως, θα διαπιστώσετε ότι το λεξιλόγιό τους είναι φοβερά περιορισμένο. Αν μετρήσετε τα κοσμητικά επίθετα που χρησιμοποιούνται, θα απογοητευθείτε. Οι λέξεις εκείνες που περιγράφουν συγκινησιακές και συναισθηματικές καταστάσεις, καταστάσεις της ψυχής, τους είναι άγνωστες και ακατανόητες. Ουδέτερες και δίχως νόημα εκφράσεις (ο τέτοιος, ο έτσι) έχουν αντικαταστήσει και τα επίθετα και τα ουσιαστικά. Λέξεις που άλλοτε αποτελούσαν ύβρεις, σήμερα ακούγονται αδιάκοπα, αντικαθιστώντας κύρια ονόματα. Ακόμα και οι αισθησιακές περιγραφές ερωτικών σχέσεων περιορίστηκαν, δυστυχώς, σε δύο ή τρία δυσύλλαβα ρήματα και σε αφθονία επιφωνημάτων, μετά πάθους προφερομένων.

Ο χώρος της λογοτεχνίας κατακτάται ολοένα και περισσότερο από εικονογραφημένα έντυπα, που εισβάλλουν νυχθημερόν από τις κερκόπορτες του ηθικού μας κάστρου για να κατακτήσουν τον εσωτερικό μας κόσμο. Έντυπα που αντικαθιστούν την ωραιότητα με την χυδαιότητα, την τρυφερότητα με την διαστροφή, και την συνομιλία με παθιασμένα βογγητά. Έντυπα που στραγγαλίζουν το γλωσσικό μας αίσθημα.

Είναι λυπηρό αλλά βαθύτατα ανησυχητικό, το γεγονός ότι ο σημερινός μέσος Έλληνας θα προτιμήσει να δώσει εκατό ή και διακόσιες δραχμές για να προμηθευθεί ένα σεξουαλικής υφής έντυπο που θα εξάψει απλώς τα πάθη του για λίγα λεπτά, και δεν δίνει τα ίδια αυτά χρήματα, για να αγοράσει μια ποιητική συλλογή ή κάποιο άλλο καλό βιβλίο. Είναι ιδιαίτερα ανησυχητικό το γεγονός ότι οι νέοι αφήνονται στην ουσία απροστάτευτοι και βομβαρδίζονται καθημερινά μονάχα με ό,τι μπορεί να ζωντανέψει και να γιγαντώσει τη ζώωδη φύση.

Παναγιώτης Λιβιεράτος: «Εσωτερική Μαρτυρία»

Αξίζει τον κόπο να επισκεφθείτε τα κέντρα διασκεδάσεων των νέων μας. Κάτω από τους ήχους μιάς κάποιας μονότονης δυσαρμονίας που αυτάρεσκα παρουσιάζεται ως μουσική, μέσα σε σύννεφα καπνού από τσιγάρα ή άλλο τι, με αμυδρό υποτονικό φωτισμό, κυριολεκτικά ζούν και δρουν ως υπνωτισμένοι. Εδώ η προσωπικότητα και η ατομικότητα εξαφανίζονται μιας και ο καθένας δρα εντελώς αυτόματα και μηχανικά. Εδώ η νεολαία χάνει τα ιδανικά της. Εδώ κατεργάζεται δεσμά για τον εαυτό της. Ελάχιστοι συνειδητοποιούν ότι ο συνδυασμός της μουσικής αυτής με τον ειδικό φωτισμό επηρεάζουν αρνητικά την αρμονική κατάσταση του ψυχικού και του υλικού σώματος... Αλλά, κι' αν ακόμα προβλέψει κανείς τις βλάβες που προκαλούνται ψυχικά ή σωματικά, το σίγουρο είναι ότι υποβαθμίζεται σταδιακά η ικανότητα του ανθρώπου να σκέπτεται.

Η σημερινή εποχή μπορεί να χαρακτηριστεί ως εποχή της μετριότητας. Οποιος τολμήσει να ξεφύγει από την μετριότητα και τη μάζα δεν θεωρείται παράδειγμα για μίμηση, αλλά δυστυχώς αποδιοπομπαίος τράγος. Επειδή οι πολλοί δεν μπορούν να ξεφύγουν από τα όρια της μετριότητας, αναγκάζουν και τους λίγους να παραμείνουν στάσιμοι.

Κοιτάξτε για λίγο τί συμβαίνει στην εκπαίδευση. Με το πρόσχημα της ανανέωσης, η ύλη απλοποιείται συνεχώς, οι εξετάσεις έχουν χάσει το νόημά τους, η προχειρότητα βασιλεύει. Αποτέλεσμα: οι νέοι δεν μορφώνονται πλέον σε βάθος, αλλά αποκτούν μερικές επιφανειακές γνώσεις που δεν τους προσφέρουν τίποτε το ουσιαστικό.

Θυμάμαι ότι προ ετών βρέθηκα στη Ρώμη, συντροφιά με φερέλπιδες νέους επιστήμονες πτυχιούχους Ελληνικών Πανεπιστημίων. Εξέφρασα την επιθυμία να επισκεφθώ διάφορα μουσεία, καθώς και το Βατικανό. Φαντασθείτε την έκκληξή μου όταν τους άκουσα να λένε: *«Μα δεν ντρέπεσαι, εσύ νέος άνθρωπος, να θέλεις να δείς νεκρά πράγματα; Είναι δυνατόν να σπαταλάς το χρόνο σου σε πράγματα του παρελθόντος την στιγμή που υπάρχουν τόσα καταστήματα γύρω μας όπου μπορούμε να ψωνίσουμε τόσα πολλά πράγματα.»*

Δυστυχώς, η ιστορία είναι αληθινή, κι' ο ένας από τα πρόσωπα της ιστορίας μας εξελίχθηκε σε πολιτικό πρόσωπο που αρθρογραφεί σε εφημερίδα μεγάλης κυκλοφορίας.

Διαβάστε τις κοσμικές στήλες των εφημερίδων και θα διαπιστώσετε ότι οι πολιτικοί ταγοί μας, αδιάφορα σε ποιο κόμμα ανήκουν, στην συντριπτι-

Τα κείμενα του Τριαντάφυλλου Κοτζαμάνη

κή τους πλειοψηφία διασκεδάζουν σε κάθε λογής μπουζουκτσίδικα και ταβέρνες, ενώ σπάνια αφήνονται στην αγκάλη των μουσών. Όταν θα είναι καλοκαίρι επισκεφθείτε το Ηρώδειο και μετρήστε πόσοι από αυτούς που διευθύνουν με τον ένα ή τον άλλο τρόπο τις τύχες του Έθνους μας, βρίσκονται εκεί. Αν τύχει, δε, και πάτε στο «Ηχος και Φως⁴», φροντίστε να ξέρετε καλά μία ξένη γλώσσα, μιας και οι Έλληνες δεν τιμούν το πρόγραμμα αυτό με την παρουσία τους και, συνεπώς δεν τελείται στα Ελληνικά.

Κι'αν ακόμα, δεν έχετε πεισθεί για την τρομακτικών διαστάσεων υποβάθμιση των σημερινών νέων της χώρας μας, θυμηθείτε την τηλεοπτική εκπομπή «το μπάσκετ των γνώσεων», όπου σε μία πολυμελή ομάδα φοιτητών της γεωπονικής σχολής δεν βρέθηκε ούτε ένας που να ξέρει τί σημαίνει η λέξη «λίχνισμα».

Σημεία των καιρών... Ποιός, όμως, έχει συμφέρον από τη κατάσταση αυτή; Μήπως ορισμένοι θα ήθελαν να υπάρχει μία μάζα άβουλων όντων, ώστε αυτοί να τα κατευθύνουν όπου και όπως αυτοί θέλουν;

Ας απαντήσει ο καθένας μόνος στον εαυτό του. Κι'αν νοιώσετε για λίγο την σοβαρότητα της ευθύνης, θα πρέπει να δοθείτε ολόψυχα σε μία σταυροφορία για την ανύψωση του Έθνους μας, άρα και της ανθρωπότητας.

Αδελφοί μου,

Εκστρατεύστε, χάριν του ωραίου και του αγαθού. Εκστρατεύστε τώρα, γιατί αύριο ίσως νάναι αργά.

---

⁴ ΣτΣ: Δεν λειτουργεί πλέον. Το “Ηχος και Φως” ήταν από ομορφότερα θεάματα του καλοκαιριού, που μπορούσες να απολαύσεις στις παρυφές της Ακρόπολης.

Αγνωμοσύνη

Ένα από τα σοβαρότερα ελαττώματα του Ανθρώπου, το οποίο μαρτυρείται καθημερινά ανάμεσά μας, είναι η αγνωμοσύνη. Η αγνωμοσύνη είναι ένα ελάττωμα και μια κατάσταση της ψυχής κατά την οποία το άτομο δεν νοιώθει καμμία απολύτως υποχρέωση προς τον ευεργέτη του, ούτε και αναγνωρίζει την αξία της προσφοράς του.

Αντίθετα, με κάθε τρόπο προσπαθεί να μειώσει είτε με λόγια είτε με έργα, την αξία της προσφοράς του ευεργέτη, είτε να δείξει την περιφρόνησή του προς αυτήν. Ένας άλλος τρόπος με τον οποίο συχνά, εκδηλώνεται η αγνωμοσύνη, είναι η επιλημοσύνη που επιδεικνύεται κυρίως προς τον ευεργέτη. Το χειρότερο, όμως, απ' όλα, είναι η αμφισβήτηση των ελατηρίων τα οποία ώθησαν τον ευεργέτη προς την πράξη του. Αυτή είναι ίσως η κυριότερη και σημαντικότερη εκδήλωση της αγνωμοσύνης.

Τί είναι, όμως, αυτό που προκαλεί την αγνωμοσύνη του ευεργετηθέντος προς τον ευεργέτη; Τρεις λόγοι συμβάλλουν στην εκδήλωση της αγνωμοσύνης: Ο εγωϊσμός, το συμφέρον και η έλλειψη αρετής. Πολλές φορές το άτομο δεν μπορεί να υπερπηδήσει μόνο του τις δυσχέρειες που αντιμετωπίζει η ζωή του. Εκείνη την στιγμή σπεύδει ως από μηχανής Θεός, ο γνωστός ή άγνωστος ευεργέτης και με την αποφασιστική προσφορά του, υπερπηδώνται τα εμπόδια. Κανονικά, θα έπρεπε ο ευεργετηθείς να οφείλει ευγνωμοσύνη, ή τουλάχιστον αναγνώριση προς τον ευεργέτη του και προς το έργο του. Τούτο, όμως, δεν συμβαίνει. Ο ευεργετηθείς, συχνά αισθάνεται καταπιεσμένος από διάφορα συμπλέγματα κατωτερότητας και εκδηλώνει τότε αντικοινωνική συμπεριφορά προκειμένου να καλύψει την δική του ανεπάρκεια. Με κάθε τρόπο προσπαθεί να υποβιβάσει την αξία της προσφοράς του ευεργέτη, έτσι ώστε να δείξει ότι ο ίδιος ήταν ικανός να λύσει όλα του τα προβλήματα μόνος του. Άλλες, πάλι φορές, το συμφέρον τον οδηγεί όχι μονάχα να παραγνωρίσει την αξία της ευεργεσίας, αλλά και να προσπαθήσει να εκμεταλλευθεί, όσο το δυνατόν περισσότερο τον ευεργέτη. Ο ανγώμων σε μια προσπάθεια να φανεί υπέρτερος του ευεργέτη, προσπαθεί να μειώσει, όχι μονάχα την αξία της προσφοράς, αλλά και το ίδιο το πρόσωπο του ευεργέτη. Με κάθε τρόπο προσπαθεί να αποδείξει ότι ο ευεργέτης του είναι προσωπικότητα ελαττωματική, αντικοινωνική, και προβληματική. Με αυτόν τον τρόπο, ο ανγώμων ευεργετηθείς προβάλλει πάνω στον ευεργέτη του όλα τα ελαττώματα που φέρει μέσα στα βάθη του

Τα κείμενα του Τριαντάφυλλου Κοτζαμάνη

δικού του καταπιεσμένου υποσυνείδητου. Συνήθως η μεργαλύτερη αγνωμοσύνη και αχαριστία επιδεικνύεται προς αυτούς που μας έχουν προσφέρει τα περισσότερα, δηλαδή προς τους γονείς, τους δασκάλους και την πατρίδα. Οι αγνώμονες είναι άνθρωποι τόσο πολύ επικίνδunami, ώστε καλό θα ήταν να αποφεύγονται.

Η αγνωμοσύνη είναι ανίκανη να βλάψει τον ευεργέτη, γιατί ο ευεργέτης στέκεται πάνω από τις συμβατικές σχέσεις της γήινης ζωής. Οποιος ευεργετεί, δεν ευεργετεί αναμένοντας μία κάποια ανταμοιβή, ή έστω την ευγνωμοσύνη. Ευεργετεί, γιατί προωθείται από την ψυχή του, ευεργετεί γιατί δεν μπορεί να πράξει αλλιώς. Οσα βέλη κι'αν δεχθεί από την φάρετρα του αγνώμονα ευεργετημένου, δεν πρόκειται να τον αγγίξουν εσωτερικά. Αν του δοθεί η ευκαιρία, πάλι θα ευεργετήσει τον αγνώμονα. Τούτο αποτελεί το μεγαλείο, τον σταυρό και την ανάσταση του ευεργέτη. Αρα, τις αρνητικές επιπτώσεις της αγνωμοσύνης πρέπει να τις αναζητήσουμε έξω από τον ευεργέτη. Πρέπει να τις αναζητήσουμε στην χαλάρωση των κοινωνικών σχέσεων, στην αποδυνάμωση, και τελικά στην καταστροφή των συνεκτικών δεσμών της κοινωνίας που είναι η συνεργασία και η αλληλοβοήθεια. Η αγνωμοσύνη που παρατηρείται καθημερινά γύρω μας, οδηγεί όλους αυτούς οι οποίοι, χωρίς να είναι πραγματικοί ευεργέτες προσπαθούν καθημερινά να γίνουν, να αποθαρρυνθούν και να μην βοηθούν τους πάσχοντες. Τους κάνει σκληρούς και αδιάφορους προς τους κινδυνεύοντες. Η αγνωμοσύνη, τέλος, καλλιεργεί τάσεις απομονώσεως και συμφέροντος.

Η αγνωμοσύνη που παρατηρείται προς τους γονείς, διαλύει την οικογένεια που αποτελεί το συστατικό κύτταρο της κοινωνίας. Η αγνωμοσύνη που παρατηρείται προς τον Διδάσκαλο, είναι αυτή που διαλύει την εμπιστοσύνη και, όπως ξέρουμε, η εμπιστοσύνη είναι ο μόνος μυητικός δεσμός που επιτρέπει την ένωση του μαθητή προς τον διδάσκαλο και, δι'αυτού, προς την πηγή της κάθε γνώσεως. Η αγνωμοσύνη προς την πατρίδα διαλύει την έννοια της κοινωνικής ομάδας. Είναι, δε γνωστό ότι εμείς, ως Τέκτονες, δεσμευόμαστε να υπηρετούμε πιστά την Πατρίδα μας και να προσπαθούμε με κάθε τρόπο να γίνουμε αντάξιοι της ιδέας που την διέπει. Το αντίθετο της αγνωμοσύνης, η ευγνωμοσύνη, είναι ψυχική ενάγκη για τον ενάρετο, είναι δε και συνέπεια, γιατί ο ευεργετηθείς, οφείλει να εκτιμά την προσφορά.

Παναγιώτης Λιβιεράτος: «Εσωτερική Μαρτυρία»

Η εκτίμηση της προσφοράς, εκδηλώνεται κατά τον ωραιότερο τρόπο όταν, για να επιβεβαιώσουμε τον σεβασμό μας προς την ευεργεσία και προς τον ευεργέτη, χρησιμοποιούμε την προσφερθείσα βοήθεια για τον σκοπό που μας δόθηκε. Ο ευεργέτης, δεν έχει ανάγκη υλικών ανταποδόσεων. Νοιώθει την υπέρτατη αγαλλίαση όταν βλέπει ότι ο σκοπός για τον οποίο αυτός προέβη σε θυσίες, απέδωσε καρπούς.

Σύμφωνα με τον Πιέρ Λεβέκ⁵, «ένας ευγνώμων λογισμός είναι ταχεία προσευχή προς τον Ουρανό», το δε Ταλμούδ⁶ μας προειδοποιεί «να μην ρίζουμε πέτρα στο πηγάδι που μας δρόσισε».

Η φύση είναι αντίθετη προς την αγνωμοσύνη. Γι' αυτό κι' αν παρατηρήσουμε τα ζώα, ιδιαίτερα τον σκύλο και το άλογο, θα δούμε χαρακτηριστικά παραδείγματα ευγνωμοσύνης, όπως για παράδειγμα ο Άργος, ο σκύλος του Οδυσσέα.

Συνοδευτικό ελάττωμα της αχαριστίας, είναι η αναισχυντία. Ο Θεόφραστος⁷ μας προειδοποιεί ότι η αχαριστία είναι προδοσία απέναντι στην ανθρωπότητα, ο δε Σύρος, για να καταδικάσει τους αχάριστους, δηλώνει ότι ένας αχάριστος, αδικεί ταυτόχρονα όλους τους πάσχοντες.

Ας αναρωτηθεί ο καθένας από μας πόσες φορές έχει επιδείξει αγνωμοσύνη, κυρίως προς όσους τον βοήθησαν πνευματικά. Ας αναρωτηθεί ο καθένας από μας πόσες φορές έχει ανταμείψει τον πνευματικό του ευεργέτη ή τον δάσκαλό του με το υπέρλαμπρο στέμμα, το ακάνθινο στεφάνι. Και τότε, αν βρεί τον εαυτό του ένοχο αγνωμοσύνης, ας ζητήσει συγγνώμη από τον ίδιο του τον εαυτό, γιατί η αγνωμοσύνη του τον απέκοψε από την πηγή του Φωτός, από την Θεία Κοσμική Διάνοια.

Κι' ας τολμήσει να μεταστοιχειώσει την συμπεριφορά του, όσο ακόμα είναι καιρός.

---

⁵ ΣτΣ: LEVEQUE PIERRE. Γάλλος συγγραφέας που με το έργο του μάς καλεί να ανακαλύψουμε την έννοια του θείου στους κυνηγούς της Παλαιολιθικής περιόδου, στις εδραίες κοινότητες της Νεολιθικής περιόδου, στις αυτοκρατορίες της Ανατολής, στις ελληνικές πόλεις.

⁶ ΣτΣ: Το Ταλμούδ είναι το βασικό κείμενο του ραββινικού Ιουδαϊσμού και αποτελεί την κύρια πηγή του σύγχρονου εβραϊκού θρησκευτικού νόμου, της χαλακά, καθώς και της εβραϊκής θεολογίας. Το Ταλμούδ σημαίνει στα εβραϊκά «διδασκαλία» ή «μελέτη».

⁷ ΣτΣ: Έλληνας φιλόσοφος από την Ερεσό της Λέσβου, διάδοχος του Αριστοτέλη στην Περιπατητική Σχολή.

Μυστικισμός και Θρησκεία

Παρ'όλο που ο μυστικισμός και η θρησκεία αποτελούν μεθόδους αποκαλύψεως του Θεού και επικοινωνίας του ανθρώπου με τον Θεό, ακολουθούν βασικά, δύο εντελώς διαφορετικούς δρόμους.

Η θρησκεία που απευθύνεται περισσότερο στις πλατειές μάζες⁸, προσφέρει στους οπαδούς της ένα δόγμα. Το δόγμα αυτό περιλαμβάνει τις αλήθειες που πρέπει να αποδεχθεί ο άνθρωπος σχετικά με τον Θεό, το Σύμπαν και τον εαυτό του. Ο Άνθρωπος δεν έχει το δικαίωμα να αμφισβητήσει το δόγμα αυτό, που συχνά αποδίδεται σε αποκάλυψη που έγινε από το Θεό στον ιδρυτή της Θρησκείας. Ωστόσο, έστω και εάν ακόμη το δόγμα αποτελούσε την ύψιστη σοφία και γνώση για την συγκεκριμένη εποχή που δόθηκε, τούτο δεν σημαίνει ότι θα αντέξει στο πέρασμα των αιώνων, ή ότι θα μπορέσει να αντιμετωπίσει με επιτυχία τα προβλήματα που διαρκώς ανακύπτουν στη ζωή μας.

Αν το άτομο παραβιάσει τις αρχές του δόγματος, θα έχει διαπράξει αμαρτία. Η αμαρτία προκαλεί μέσα στον άνθρωπο την ενοχή. Οι τύψεις αρχίζουν να κατατρώγουν τον υποτιθέμενο αμαρτωλό και τον κάνουν να ζει σε μια πραγματική κόλαση.

Συνέπεια της παραβάσεως του θεϊκού θεσπίσματος είναι η τιμωρία που θα επιβληθεί από τον Θεό ή τους αντιπροσώπους του.

Έτσι, λοιπόν, ο άνθρωπος νοιώθει φόβο για τον Θεό, για τα θεσπίσματά Του. Ο φόβος της ποινής που θα προκύψει από την αμαρτία, αναγκάζει τον άνθρωπο να παραμένει σταθερά προσηλωμένος στις όποιες αρχές δίδαχθηκε στην θρησκεία του, και να μην προσπαθεί να τις ερευνήσει, να τις θέσει σε δοκιμή μέσα στην καθημερινή ζωή, να τις εξετάσει κάτω από το φως της λογικής, και να εξακριβώσει εάν και κατά πόσο είναι χρήσιμες για αυτόν στην σημερινή του ζωή. Εξ'άλλου, ακριβώς επειδή το δόγμα αποτελεί θεϊκή αποκάλυψη, πιστεύει ότι είναι αρκετό να έχει πίστη στο δόγμα.

Ωστόσο, μία άλλη μερίδα ανθρώπων, προτιμά να χρησιμοποιήσει τη λογική, για την κατανόηση του Θεού και των νόμων του, κι'όχι την πίστη, όπως κάνει η Θρησκεία. Οι άνθρωποι αυτοί, ονομάζονται μυστικιστές. Ο μυστικισμός έχει σαν βάση του τη εμπειρία.

---

⁸ ΣτΣ: Στο κείμενό του αυτό αναφέρεται στο επίγειο κομμάτι της Θρησκείας, τους ανθρώπους που την υπηρετούν και όχι το ουράνιο και υπερβατικό.

Παναγιώτης Λιβιεράτος: «Εσωτερική Μαρτυρία»

Ο μυστικιστής προσπαθεί να αντλήσει χρήσιμα μαθήματα και γνώσεις από την προσωπική του εμπειρία. Διαρκώς προσπαθεί να ανακαλύψει μόνος του τους νόμους που διέπουν τα πάντα, τον άνθρωπο τον Θεό, το Σύμπαν. Είναι φυσικό και αναμενόμενο, ότι επειδή είμαστε όλοι μας ατελείς, η προσωπική μας εμπειρία δεν θα είναι τέλεια. Συνεπώς, οδηγούμαστε πολλές φορές, στα σφάλματα.

Ωστόσο, ο Μυστικιστής, όταν αντιληφθεί με την εμπειρία του ότι κάποια του πράξη προκάλεσε σφάλμα, αναγκάζεται να στοχαστεί, να διαλογισθεί πάνω στα αίτια που προκάλεσαν το σφάλμα. Αποτέλεσμα της διαλογιστικής του εργασίας είναι η βελτίωση των σφαλμάτων. Η βελτίωση των σφαλμάτων τον οδηγεί να βλέπει ολοένα και περισσότερο το μεγαλείο του Θεού, μέσα σ' όλη του την λαμπρότητα. Αντί για τον φόβο της ποινής, που θα προκύψει από κάποιο πιθανό σφάλμα, αποκτά εμπιστοσύνη προς τον Θεό, ο οποίος του δίνει τα εργαλεία για να ανακαλύπτει μόνος του ολόένα και περισσότερο τους θείους νόμους.

Είναι αναμφίβολο το γεγονός ότι, η θρησκεία προσέφερε πολλά στις παλαιότερες εποχές, γιατί οι άνθρωποι δεν είχαν την ικανότητα να σκέπτονται λογικά μόνι τους. Προτιμούσαν την επιβολή του δόγματος το οποίο τους προσέφερε έτοιμη γνώση.

Ταυτόχρονα το δόγμα τους εξασφάλιζε και κάτι άλλο: Κατ' αρχήν δεν ήσαν υποχρεωμένοι να αναζητήσουν, δεν ήσαν υποχρεωμένοι να υποστούν ταλαιπωρίες βάσανα, θυσίες προκειμένου να αποκτήσουν κάποια γνώση. Δεύτερον, ήταν εύκολο γι' αυτούς να αποδώσουν όλα τα σφάλματα στην θεότητα ή στο δόγμα που τους δόθηκε από τον Θεό, έτσι ώστε να απαλλαγούν αυτοί οι ίδιοι από τις ευθύνες των πράξεών τους.

Ομως, η αμαρτία και η ενοχή δημιούργησαν πολύ περισσότερα προβλήματα απ' όσα έλυσαν στην αρχή. Μπορεί ο φόβος διαπράξεως αμαρτίας να βοήθησε ηθικά τους ανθρώπους μιας κάποιας εποχής, αλλά ταυτόχρονα απέβη τροχοπέδη στην εξέλιξή τους, απέβη παράγοντας καταπίεσης των λαών, γιατί χρησιμοποιήθηκε από την εκκλησία ως φόβητρο για την καταπίεση ατόμων και λαών.

Και στην σημερινή εποχή που η δύναμη της εκκλησίας έχει πολύ μετριασθεί, η αμαρτία εξακολουθεί να φαρμακώνει τις ανθρώπινες υπάρξεις.

Όσοι πιστέψουν ότι διαπράττουν αμαρτία, νοιώθουν την ενοχή να φωλιάζει μέσα στην καρδιά τους και να τους ταλανίζει καθημερινά. Η ενοχή

Τα κείμενα του Τριαντάφυλλου Κοτζαμάνη

τους διακατέχει ολημερίς και ολονυχτίς και τους εμποδίζει να αποκολληθούν από το παρελθόν, να ζήσουν πλήρως το παρόν και να οικοδομήσουν το μέλλον με βάση τις παρατηρήσεις της περασμένης τους εμπειρίας.

Ο φόβος του Θεού τους κρατάει προσκολλημένους στο αμαρτωλό παρελθόν, και τους αναγκάζει να ζούν καθημερινά στη κόλαση που προκλήθηκε από μια πράξη που πέρασε πιά.

Αντίθετα ο Μυστικιστής δεν προσκολλάται ποτέ στο παρελθόν. Εχοντας εμπιστοσύνη στον Θεό, γνωρίζει ότι κατά το πέρασμά του από τη Γη, πρέπει να λάβει ορισμένα μαθήματα.

Και ότι αυτά τα μαθήματα θα το βοηθήσουν να ζήσει πληρέστερα την ζωή του. Γνωρίζει ότι, όπως ο μαθητής στο σχολείο, εάν δεν μάθει σωστά το μάθημά του από τη ζωή, θα πρέπει να το επαναλάβει μία δύο ή και περισσότερες φορές, μέχρι να το συνειδητοποιήσει πλήρως.

Όταν ο μαθητής στο σχολείο λύσει λάθος ένα πρόβλημα, αντί να κάτσει να κλαίει και να έχει τύψεις γιατί λύθηκε λάθος το πρόβλημα, θα πρέπει να στοχασθεί, να διαλογισθεί, για να βρει τα σφάλματα που τον οδήγησαν στην λανθασμένη λύση του προβλήματος. Τα σφάλματα αυτά μπορεί να οφείλονται σε λανθασμένη αντίληψη για τις αρχές, σε λανθασμένη εφαρμογή τους, ή και σε παντελή άγνοια των αρχών.

Με την κατάλληλη μελέτη θα μπορέσει να διορθώσει τις ατέλειες αυτές, που στην πραγματικότητα, οφείλονται σ' αυτόν, έτσι ώστε, στο μέλλον, να μπορέσει, κατέχοντας μία πιο νέα γνώση, να αντιμετωπίσει το ίδιο πρόβλημα αποτελεσματικότερα.

Η ζωή είναι ένα μεγάλο σχολείο, όπου όλοι μας ερχόμαστε ως μαθητές για να διδαχθούμε τα απαραίτητα μαθήματα.

Όλοι μας θα περάσουμε από τις πρώτες τάξεις του σχολείου της ζωής. Άλλοι με επιτυχία και άλλοι με αποτυχία. Αρκετοί από μας θα συνεχίσουν τις σπουδές τους σε ανώτερους κύκλους του σχολείου της ζωής. Αρκετοί θα κατορθώσουν να γίνουν ειδικοί επιστήμονες σε ένα κλάδο μαθημάτων της ζωής.

Στόχος, ωστόσο, του Μυστικιστή, ιδιαίτερα του Τέκτονα, πρέπει να είναι το φθάσιμο σε εκείνη την κατάσταση, όπου θα μπορούμε να γίνουμε απόλυτοι κύριοι των μαθημάτων της ζωής.

Το Εγρηγορός

Δίνουμε την ονομασία «Εγρηγορός», στον πνευματικό μαγνητικό κύκλο που δημιουργείται από τις συνδυασμένες δυνάμεις ορατών και αόρατων οντοτήτων σε όλα τα πεδία της ύπαρξης.

Για την δημιουργία του Εγρηγορός απαιτούνται τα εξής στοιχεία: 1) Υπαρξη οντοτήτων, 2) Ιεράρχηση των Οντοτήτων και 3) Συνδεδεικός κρίκος μεταξύ των οντοτήτων⁹.

Όσον αφορά το Τεκτονικό Εγρηγορός, τα στοιχεία που προαναφέραμε είναι τα εξής: Οι οντότητες που απαρτίζουν το εγρηγορός, στο άπειρο πεδίο, είναι το αόρατο Κογκλάβιο των Κοσμικών Διδασκάλων, και στο πεπερασμένο πεδίο τα μέλη, οι αξιωματούχοι και τα θυγατρικά σώματα του Τεκτονικού Τάγματος.

Η Ιεράρχηση των οντοτήτων γίνεται πυραμιδοειδώς. Η πυραμίδα του πεπερασμένου πεδίου έχει την κορυφή προς τα άνω και η πυραμίδα του απείρου πεδίου έχει την κορυφή προς τα κάτω. Οι δύο Πυραμίδες εφάπτονται στην κορυφή τους, στο δε κοινό σημείο επαφής, βρίσκεται ο Υπέρτατος Ταξιάρχης κάθε Υπάτου Συμβουλίου, ή ο Μεγάλος Διδάσκαλος, ανάλογα με την περίπτωση. Συνδεδεικός κρίκος μεταξύ των αοράτων οντοτήτων του άυλου και του υλικού κόσμου είναι η ιδέα του Τεκτονικού Μυστικισμού.

Η σύνδεση μιας νέας οντότητας με το Εγρηγορός γίνεται διά μιας τελετουργικής μύησης, με τον όρο δε μύηση εννοούμε μια πράξη με συγκεκριμένο σκοπό, η οποία στοχεύει στην ένωση του Μικρόκοσμου με τον Μακρόκοσμο, ή όπως λέμε στη γλώσσα του Μυστικισμού, στην ένωση με τον Θεό, ή στην ταύτιση της αντανάκλασεως, του Ειδώλου, με αυτό που την προκάλεσε. Με την μύηση, η νέα οντότητα γίνεται κύτταρο του οργανισμού με τον οποίο συνδέεται, ενδυναμώνει με την συμμετοχή της το Εγρηγορός και εγκαθιστά ένα είδος εσωτερικής ψυχικής κυκλοφορίας από το Εγρηγορός προς το νέο κύτταρο και τανάπαλιν.

Η ψυχική αυτή ροή είναι αδιάκοπη και δεν εξαρτάται από την ύπαρξη του υλικού φορέως της οντότητας. Επίσης, και αν ακόμα εγκαταλείψει κανείς την υλική έκφραση του Εγρηγορός, πάλι εξακολουθεί να υπάρχει η

---

⁹ ΣτΣ: Υπάρχουν Εγρηγορότα Οργανισμών όπως Σωματεία, Κόμματα, Σύλλογοι κλπ αλλά αυτά δεν αποτελούνται από αόρατες οντότητες αλλά μόνον από το επίγειό τους μέρος δηλαδή τα μέλη που συγκροτούν τον Οργανισμό στην επίγεια λειτουργία του.

Τα κείμενα του Τριαντάφυλλου Κοτζαμάνη

εσωτερική σχέση, γι' αυτό και δεν απαιτείται επανάληψη μνήσεως του αποχωρήσαντος προκειμένου να επανασυνδεθεί με τον υλικό φορέα.

Απαξ Τέκτων, πάντα Τέκτων. Μονάχα ο Μυητής έχει τη δύναμη, όπως αναφέρεται σε ορισμένες μνήσεις μας, να κόψει τη συνδετική χορδή που ενώνει τον νεομυηθέντα με το Εγρηγορός, να διακόψει δηλαδή, την ροή των δυνάμεων του Εγρηγορότος προς αυτόν. Πρόκειται γι' αυτό που η Εκκλησία ονομάζει αφορισμό.

Από τη στιγμή που το νέο μέλος εντάσσεται στο Εγρηγορός, συμμετέχει ενεργά σε όλες τις εκδηλώσεις του Εγρηγορότος, έστω και εάν δεν τις συνειδητοποιεί. Ας πάρουμε για παράδειγμα, την επιλογή Αξιωματικών του Τεκτονικού Τάγματος. Τα μέλη που δεν συμμετέχουν με την απόφασή τους στην επιλογή, παύουν να συμμετέχουν στην επιλογή αυτή; Από εξωτερική και επιφανειακή άποψη η απάντηση είναι βέβαια καταφατική. Ο Α ή ο Β ή ο Γ που δεν συμμετέχουν στην επιλογή, από αυτήν την άποψη, δεν έχουν καμμία σχέση με τις υποθέσεις του Τάγματος. Αποτολμά, όμως, να πώ, ότι από εσωτερικής απόψεως συνεχίζουν να έχουν πολύ μεγάλη σχέση με τις υποθέσεις του Τάγματος. Μία επιλογή ενός Αξιωματικού τους αφορά, γιατί κι' αυτοί είναι τμήμα του Τεκτονικού Οργανισμού. Η γνώμη τους δεν αποτελεί παρά την εξωτερική έκφραση εκείνης της αντίδρασης που συμβαίνει στα εσωτερικά πεδία προς κάθε φάση της ανάπτυξης του οργανισμού.

Ο υποψήφιος για κάθε αξίωμα παρουσιάζεται σε κάθε κύτταρο του Οργανισμού, τότε δε επέρχεται η αντίδραση του κυττάρου. Η αντίδρασή του είναι η επιλογή του. Η αντίδραση αυτή επηρεάζει το μαγνητικό δυναμικό του Εγρηγορότος, το οποίο και έλκει προς την κατάλληλη θέση το κατάλληλο άτομο.

Αντιλαμβάνεσθε, επίσης, ότι σε αποφάσεις που θα έχουν μακροπρόθεσμες σημαντικές συνέπειες, ή σε αποφάσεις που αφορούν θέματα τακτικής, ή άλλες σημαντικές πλευρές του Τεκτονικού Τάγματος, κάθε συστατικό κύτταρο του Τεκτονικού Οργανισμού παίζει κάποιο ρόλο σε τούτο ή σε εκείνο το πεδίο, ο δε ρόλος αυτός εξαρτάται από την αυτοσυνειδητότητα που έχει αναπτύξει το κύτταρο. Το όλο αποτελείται από όλα του τα συστατικά μέρη, τα ενεργά ή μη, εκεί δε που κατευθύνεται το όλο, εκεί κατευθύνονται και τα συστατικά μέρη. Κάποιος που εγκαταλείπει το Τάγμα, δεν μένει ανεπηρέαστος από την τακτική που ακολουθεί σήμερα το Τάγμα.

Παναγιώτης Λιβιεράτος: «Εσωτερική Μαρτυρία»

μα. Όσο αναπτύσσεται το Τάγμα, τόσο αναπτύσσεται κι' αυτός, αν και σε μικρότερο βαθμό.

Αν, πάλι, κάποιος αντίκειται στο Εγρηγορός, όπως αυτό έχει σχηματισθεί, τότε το Εγρηγορός θα τον αποβάλλει με τον ίδιο τρόπο που το σώμα μας τείνει να αποβάλλει κάθε ασθενές κύτταρο. Και η αποβολή αυτή από το Εγρηγορός έχει τα ίδια αποτελέσματα με την μυητική αποπομπή που προαναφέραμε.

Το Εγρηγορός, από την στιγμή που δημιουργείται, συνήθως διατηρείται επί τόσο χρονικό διάστημα όσο διαρκεί η προσπάθεια των οντοτήτων που το αποτελούν, για να το διατηρήσουν στη ζωή.

Όταν εξακολουθούν οι τελετουργίες, όταν γίνεται χρήση μυητικών και εξαγνιστικών τελετών με σαφή επίγνωση των συνεπειών τους, τότε το Εγρηγορός ενισχύεται, δυναμώνει, επεκτείνεται. Όταν εγκαταλειφθεί η χρήση κάθε μυστικιστικού κανόνα, ή όταν οι εξωτερικές τελετουργίες γίνονται ασύνειδα, τότε το Εγρηγορός βαθμιαία φθίνει και οδηγείται στην τελική εκμηδένιση. Εφ' όσον η ζωή του Εγρηγορότος εξαρτάται από τις τελετουργίες, ακόμη και η μικρότερη διαταραχή των τελετουργιών θα επιφέρει διαταραχή μέσα στον ίδιο τον ρυθμό ζωής του Εγρηγορότος και τότε οι συνέπειες θα είναι τρομερές. Θα συμβεί ό,τι συμβαίνει στο ανθρώπινο σώμα όταν παρουσιάζεται κάποιο καρκίνωμα.

Από τη στιγμή που θεσπίζεται και διαιωνίζεται κάποια τελετουργία, οποιαδήποτε αυθαίρετη αλλαγή της τελετουργίας θα αδυνατίσει το Εγρηγορός. Τούτο εξηγεί την αυστηρή προσήλωση στα παραδοσιακά Τυπικά.

Θα πρέπει να τονίσουμε ότι η σκέψη του Τεκτονικού Εγρηγορότος επηρεάζει τη σκέψη των οντοτήτων που το αποτελούν, και τανάπαλιν. Αυτό που εσείς κι' εγώ σκεπτόμαστε να κάνουμε, αφήνει τη σφραγίδα του στη σκέψη και τη δράση του Εγρηγορότος και κατεργάζεται το καλό ή το κακό. Ο προσωπικός μας τόνος σκέψεως και δράσεως επηρεάζει τον τόνο σκέψεως και δράσεως του Τάγματος και τανάπαλιν.

Το Τεκτονικό Τάγμα και τα συστατικά του τμήματα – Μητέρες Στοές, Στοές, Τρίγωνα, μέλη κλπ. – πρέπει να προσέχουν τί και πώς σκέπτονται.

Κάθε ένας από μας είναι οριστικά και προσωπικά υπεύθυνος για την ευημερία του Τάγματος, με την έννοια ότι πρέπει να προσπαθούμε να συνεισφέρουμε αυτό που εξαγνίζει και όχι αυτό που μολύνει. Από την άλλη μεριά το Τάγμα έχει το χρέος, μέσω των αγωγών που χρησιμοποιεί, όπως

Τα κείμενα του Τριαντάφυλλου Κοτζαμάνη

π.χ. ο Μεγάλος Διδάσκαλος ή ο Υπατος Ταξιάρχης, να προάγει το καλό των μελών του και να το οδηγεί στην Ατραπό της δοκιμασίας στην οποία εισέρχονται για να μάθουν πως να βαδίζουν.

Πρέπει να τονίσουμε ότι το Τεκτονικό Τάγμα αποτελεί αντανάκλαση της Μεγάλης Λευκής Στοάς¹⁰ πάνω στο υλικό πεπερασμένο πεδίο. Ο σκοπός της δημιουργίας του Τάγματος είναι να καταστήσει γνωστή, πρώτα στους λίγους εκλεκτούς κι' έπειτα στο σύνολο των ανθρώπων, την ύπαρξη της Μεγάλης Λευκής Στοάς και της γνώσης που αυτή διαθέτει, έτσι ώστε όσοι «μπορέσουν να μυηθούν» να γίνουν αρχικά μαθητές των Κυριάρχων Διδασκάλων, και να αριθμηθούν έπειτα μεταξύ των ίδιων των Κυριάρχων Διδασκάλων.

Στην λειτουργία της Μεγάλης Λευκής Στοάς και του Τεκτονικού Τάγματος, υπάρχει παράλληλη οργάνωση. Πρέπει να επιστήσω την προσοχή σας στο γεγονός ότι όπως ο Υπατος Ταξιάρχης είναι αντιπρόσωπος της Κεφαλής της Ιεραρχίας, έτσι κι' οι άλλοι Αξιωματικοί του Υπάτου Συμβουλίου και της Μητέρας Στοάς αντιπροσωπεύουν, σε κάποιο βαθμό, άλλες γραμμές ισχύος, ώστε αρχίζουμε στον εξωτερικό κύκλο ένα θολό αλλά αρκετά αναγνωρισμένο ομοίωμα του λαμπρού φάσματος των λειτουργιών του Εσωτερικού Κύκλου. Μερικοί Αξιωματικοί είναι οι πιο άμεσοι αντιπρόσωποι κι' άλλοι λιγότερο. Υπάρχει μία κανονική διαβάθμιση απ' το καθορισμένο ως το ακαθόριστο. Το ίδιο συμβαίνει σε μικρογραφία και με τη λειτουργία των Στοών, των Περιστευλίων και όλων των άλλων Εργαστηρίων.

Σημειώστε τέλος, ότι κάθε δίωξη των μελών του Τάγματος, κάθε θαλασσοταραχή που διέρχεται ένα Τάγμα, **ενδυναμώνει**, τελικά, το Εγρηγορός με τρόπο που δεν μου επιτρέπεται να σας εκθέσω εδώ.

Αδελφοί μου,

Παρ' όλο που η πορεία του καθενός μας μέσα στους κόλπους του Εγρηγορός είναι διαφορετική, ας εργασθούμε για την ενότητα του Εγρηγορότος, διατηρώντας εκείνη τη διαφοροποίηση που εκφράζει τη Δόξα της Ενότητας. Ας υπάρξουν πολλοί δρόμοι, όσοι διάφοροι κι' αν θέλετε, αλλά και αναγνώριση ενός μόνο σκοπού, κι' ας δείξουμε ότι η διαφοροποίηση των δρόμων μπορεί να επιφέρει τη σύνθεση και την ολοκλήρωση.

---

¹⁰ ΣτΣ: Πρόκειται για Οργανισμό που εργάζεται στα μη γήινα πεδία, με σκοπό την αποκατάσταση της ανθρωπότητας.

Η αναγνώριση του Τέκτονα

Είναι αλήθεια ότι στις μνήσεις των διαφόρων βαθμών δίνονται ορισμένα συνθήματα και μερικές συμβολικές κινήσεις που μας επιτρέπουν να εξακριβώσουμε εάν κάποιος είναι Τέκτονας ή όχι, και σε ποιόν βαθμό ή σε ποιόν Τύπο ανήκει.

Μια τέτοια εξακρίβωση και αναγνώριση μπορεί να γίνει, επίσης, με τα διάφορα εμβλήματα που φέρουν τα μέλη του Τάγματος με την μορφή διασήμων ή με ταυτότητα μέλους¹¹.

Ωστόσο, όλα αυτά αποτελούν εξωτερικά σημάδια που αποδεικνύουν μονάχα την συμμετοχή κάποιου στο Τεκτονικό Τάγμα. Από μόνα τους, όμως, δεν αποδεικνύουν την εσωτερική του κατάσταση, το εάν έχει μνηθεί πραγματικά και όχι μόνο συμβολικά, στο εσώτερο έργο του Τάγματος και της Μεγάλης Λευκής Αδελφότητας.

Ο πραγματικός μνημένος της Αδελφότητάς μας αναγνωρίζεται μονάχα από άβλα σημάδια, αποτυπωμένα βαθειά πάνω στην ψυχή του.

Ο μνημένος αναγνωρίζεται από τη θλίψη που χαράζει το μέτωπό του. Μία θλίψη που βαθαιίνει όσο περισσότερο βιώνει τον ανθρωπίνο και παγκόσμιο πόνο. Φέρει διαρκώς το σημάδι της αγνότητας που εξασφάλισε εξαγνίζοντας τον εαυτό του με τα δάκρυα που έχυσε για την ανθρωπότητα.

Το κελάρισμα της ροής των εμπειριών της ζωής έχει ανοίξει τα τρισβαθα της ψυχής του και του επιτρέπει να εκδηλώσει εξωτερικά το πάναγνο εσώτερό του φως. Ένα φως που, ωστόσο, είναι ορατό μονάχα από εκείνους που γνωρίζουν να παραμένουν μέσα στο φωτεινό σκίοφως της αφανούς δράσης.

Ο μνημένος είναι ποιητής, γιατί **δημιουργεί**, είναι Προφήτης, γιατί **βλέπει μέσα από τα στενά όρια** μιας εποχής και ενός τόπου, είναι Μουσικός, γιατί τα πάντα γύρω του και μέσα του **συνθέτουν μια μουσική αρμονία**.

Υμνεί, καθημερινά τον Θεό με λόγια και με πράξεις. Τα λόγια του γίνονται θεϊκός Λόγος και οι πράξεις του θεϊκή έκφραση της ατέρμονης και απεριόριστης αγάπης.

---

¹¹ ΣτΣ: Όταν τα μέσα επικοινωνίας των ανθρώπων δεν ήταν όπως τα σημερινά, τα Τάγματα εξέδιδαν ταυτότητες μέλους για την αναγνώρισή τους.

Τα κείμενα του Τριαντάφυλλου Κοτζαμάνη

Βαδίζει στο στενό μονοπάτι της Αρετής, της Πράξης και της Σιγής, υφαινόοντας την ωραιότητα σε κάθε του βήμα, την ωραιότητα που εκφράζεται στο κάθε τι. Βαδίζει στο δύσβατο τούτο μονοπάτι, καθοδηγούμενος από την Αλήθεια, φωτιζόμενος από τη Γνώση, χειροκροτώντας τη Δικαιοσύνη και απαλύνοντας τον πόνο του με την Αγάπη.

Όταν κατηγορίζει, μεστός πια από γνώση, στον κόσμο, ζει ανάμεσα του σαν ξένος, γιατί μιλάει μια γλώσσα παράδοξη, κατανοητή μονάχα από τους Θεοχτυπημένους. Στο πέρασμά του γονιμοποιείται κάθε τι το πρόσκαιρα στείρο, γκρεμίζεται κάθε τι το σαθρό, γαληνεύει κάθε είδους τρικυμία, απλώνεται το φως, η γαλήνη και η κατανόηση, τα φαντάσματα της νύχτας εξαφανίζονται μπροστά του, τα δάκρυα σταματούν και ακούγονται ύμνοι και δοξολογίες.

Μένει για λίγο ανάμεσα στους ανθρώπους, τους σημαδεύει με την παρουσία του και με την προσφορά του, κι έπειτα οδεύει προς τον Γολγοθά, για να δεχθεί από τα χέρια τους το στέμμα της υπεργίτης δόξας: το γήινο στεφάνι από αγκάθια...

Και μόλις υψωθεί πάνω στον σταυρό των γήινων δοκιμασιών, γίνεται Ρόδο Αμάραντο που ανθίζει αιώνια σκορπίζοντας γύρω του το Αρωμα της ζωής' και οι σταγόνες από το αίμα του γεμίζουν ακατάπαυστα το Ποτήρι της Προσφοράς για να ξεδιψάσουν οι ίδιοι οι σταυρωτές του.

Δεν σβήνει όμως πάνω στον σταυρό, αλλά μετουσιώνεται σε φωτιά για να ανάψει τον πυρσό του καθενός που ειλικρινά θα **ζητήσει**, και θα **τολμήσει**, να ζήσει σε μίμησή του.

Κατηγορήματα του Θεού

Σύμφωνα με τις Βιβλικές διδασκαλίες, ο Θεός έφτιαξε τον άνθρωπο «κατ'εικόνα και καθ'ομοίωσίν Του». Τούτο, βέβαια, δεν αναφέρεται στην γήινη μορφή του ανθρώπου, αλλά στα κατηγορήματά του, στις βασικές του ιδιότητες και στις δυνατότητές του.

Ακολουθώντας τον νόμο της αντιστοιχίας, ανιχνεύουμε τον Θεό στο Απόλυτο Ον, μία Διάνοια και μία Νοημοσύνη, Φαντασία και Θέληση, κατηγορήματα αναγκαία για τον Δημιουργό.

Προκειμένου να δημιουργήσει το Ον, χρειάζεται Διάνοια και Νοημοσύνη για να συλλάβει το σχέδιο της Δημιουργίας. Χρειάζεται Φαντασία για να καταστρώσει και Θέληση για να το πραγματώσει.

Τα ίδια αυτά κατηγορήματα διαθέτει κι' ο άνθρωπος, αυτά δε, πρέπει να χρησιμοποιήσει προκειμένου να δημιουργήσει γύρω του τις επιθυμητές καταστάσεις. Με την διάνοια και την νοημοσύνη του, όσο ατελείς και εάν είναι, πρέπει να συλλαμβάνει και να συνειδητοποιεί την αναγκαία συνθήκη, την οποία θέλει να πραγματώσει. Χρησιμοποιώντας την φαντασία του πρέπει να πλάσει την ζωντανή εικόνα που θέλει να υλοποιήσει. Επειτα, με την δύναμη της θελήσεώς του, πρέπει να προβάλλει, να εκπέμψει την εικόνα για να την δει τελικά, πραγματωμένη.

Η Φαντασία, όμως, προϋποθέτει την ύπαρξη Μνήμης για να μπορέσουμε να πλάσουμε με τις υπάρχουσες παραστάσεις μια εικόνα. Γεννιέται, λοιπόν το ερώτημα: *«Πώς το Ον φαντάσθηκε, οραματίσθηκε το σχέδιο της Δημιουργίας; Είχε, λοιπόν, μνήμη; Και τί μνήμη μπορεί να είχε, αφού δεν υπήρχε καμιά προγενέστερη Δημιουργία για να του προσδώσει τις απαραίτητες παραστάσεις;»*

Η μόνη δυνατή εξήγηση γι' αυτό είναι ότι το Ον, κατά την στιγμή της Δημιουργίας, χρησιμοποίησε την μόνη δυνατή παράσταση προ της Δημιουργίας: Την εικόνα του ίδιου του εαυτού. Τούτο σημαίνει ότι μέσα του υπήρχε κάθε τι που δημιουργήθηκε. Ακριβέστερα, το Ον, δεν δημιούργησε τον κόσμο, αλλά απλώς προέβαλε τον εαυτόν του.

Όπως το Ον είχε μέσα του εν δυνάμει κάθε τι που ήταν δυνατόν να δημιουργηθεί, έτσι κι' ο άνθρωπος, το πανομοιότυπο του Οντος, έχει μέσα του την δυνατότητα να δημιουργήσει το κάθε τι. Φτάνει, μονάχα να το θελήσει.

Τα κείμενα του Τριαντάφυλλου Κοτζαμάνη

Η Δημιουργία, είναι όμως, πράξη διαρκής. Όσο είμαστε σε θέση να συλλαμβάνουμε νέες εικόνες, στην πραγματικότητα να συνειδητοποιούμε τις δυνατότητες που βρίσκονται ήδη μέσα μας, τόσο θα συνεχίζεται η δημιουργία μας. Κι'όσο καλύτερες και τελειότερες εικόνες θα συλλαμβάνουμε, τόσο καλύτερος και τελειότερος θα γίνεται ο κόσμος γύρω μας.

Η ικανότητα να δημιουργούμε δεν είναι μονάχα ένα απονεμημένο θείο δώρο. Αποτελεί συνάμα και υποχρέωση του ανθρώπου. Εχουμε ιερό καθήκον να δημιουργούμε, γιατί έτσι γινόμαστε συνεργάτες του Θεού.

Θα πρέπει, όμως να θυμόμαστε πάντα ότι δημιουργία σημαίνει πόνο. Το αλχημικό έργο δεν επιτελείται δίχως μακροχρόνιο πόνο, μας πληροφορούν οι Αλχημιστές αδελφοί μας. Κάθε γέννηση συνοδεύεται από τους πόνους της μητέρας. Η ρίζα δεν φυτρώνει εάν δεν σχίσει το σπέρμα τον σπόρο που το περιέχει. Το σιτάρι ποτίζεται με τον ιδρώτα του αγρότη για να μεγαλώσει.

Ας προσπαθήσει ο καθένας μας να οραματισθεί έναν κόσμο καλύτερο, δίχως ασχήμια, μίσση και πάθη.

Δώστε στο όραμά σας ό,τι ωραιότερο και ανώτερο στοιχείο μπορείτε κι'έπειτα εκπέμψτε το στο Κοσμικό.

Να είσθε σίγουροι ότι ο κόσμος μπορεί να γίνει καλύτερος αν το θελήσετε και εάν μοχθήσετε γι' αυτό.

Ignis et Azoth tibi sufficient

Κατά την αναζήτηση της αλήθειας έχουμε ανάγκη ορισμένων όπλων και εργαλείων για να μπορέσουμε να γίνουμε αποτελεσματικότεροι στο έργο μας. Πολλές φορές τείνουμε να κάνουμε το λάθος να αναζητάμε αυτά τα μέσα σε μεθόδους πολύπλοκες και εξεζητημένες. Μας έλκει το δύσκολο και το πολύπλοκο, ίσως γιατί έτσι μπορούμε ευκολότερα να δικαιολογήσουμε μία πιθανή μας αποτυχία.

Κι'όμως οι σοφοί πάντα μας δίδασκαν: «Ignis et Azoth tibi sufficient¹²». Έχουμε στα χέρια μας το υλικό, και, συνεπώς, χρειαζόμαστε μονάχα τη φωτιά και τον αέρα για να επιτελέσουμε το μεγάλο αλχημικό έργο της μεταστοιχειώσεως του εαυτού μας. Ποιός ο λόγος να χρησιμοποιούμε το πολύπλοκο όταν μπορούμε να χρησιμοποιήσουμε το απλό;

Απ' τη στιγμή που θα κατανοήσουμε ότι το Απόλυτο Ον είναι απλό στην ουσία του κι'ότι την πολυπλοκότητά του την προσδίδει η διάνοιά μας, τότε θα ενστερνισθούμε την απλότητα και θα προσαρμόσουμε την όλη μας συμπεριφορά ανάλογα. Θα δούμε, τότε, να μας αποκαλύπτονται τα μυστικά του Σύμπαντος, γιατί είναι απλά, αλλά μας εμποδίζει να τα δούμε η πολυπλοκότητα που τα περιβάλλει. Μέσα στα απλά πέταλα του λουλουδιού, μέσα στο απλό κελάρισμα των νερών μέσα στις απλές χρυσανταύγειες του ήλιου, θα ακούσουμε και θα δούμε την ίδια την όψη του Θεού.

Αν το βλέμμα μας γίνει απλό, θα μπορέσουμε να ξεχωρίσουμε την ωραιότητα, ύψιστο κατηγορημα του θείου, μέσα σε κάθε τί το έμψυχο ή το άψυχο. Γιατί η ωραιότητα είναι μία άλλη διάσταση που αποκαλύπτεται μονάχα σ'όποιον μπορεί να την δει, αλλά υπάρχει μέσα στα πάντα. Αν το αυτί μας γίνει απλό, θα μπορέσει να αφουγκρασθεί την φωνή του Θεού μέσα στο μουρμουρητό του αγέρα που χαϊδεύει τα φύλλα, μέσα στο κλάμμα του αηδονιού.

---

¹² ΣτΣ: Φράση που σημαίνει: «Το πυρ και το Αζώθ (αλχημικός διαλύτης) αρκούν». Ο Άγγλος Αλχημιστής του 15^{ου} αιώνα Βασίλειος Βαλεντίνος (καμμία σχέση με τον Αιγύπτιο Γνωστικό του 2ου μ.Χ. αιώνα Βαλεντίνο ή Ουαλεντίνο) έγραψε το έργο AZOTH TΩN ΦΙΛΟΣΟΦΩΝ. Η εικόνα του Αζώθ περιγράφει αναλυτικά μέσα στα εντοπωσιακά του μέρη την πορεία του Μεγάλου Έργου μέχρι την τελείωση της μνητικής διαδικασίας. Στο ίδιο έργο βρίσκουμε και την ακροστοιχίδα V.I.T.R.I.O.L. που περιγράφει την διαδικασία εύρεσης της Αλήθειας εντός μας.

Τα κείμενα του Τριαντάφυλλου Κοτζαμάνη

Μεγάλο, όμως, είναι το λάθος εκείνων που φαντάζονται ότι επειδή η φύση του Παντός είναι απλή, το όλο έργο μας είναι εύκολο. Τίποτα δεν μπορεί να γίνει τέλειο δίχως να υποφέρει πολύ. Χρειάζεται προσπάθεια, υπομονή, εμμονή, αλλά και μερικές φορές, ίσως τις περισσότερες, απέραντος πόνος για να κατεργασθούμε τα μέταλλα του εαυτού μας.

Ματαιοπονεί όποιος νομίζει ότι το έργο επιτελείται γρήγορα. Χρειάζεται να αφιερωθεί κανείς ολότελα στο έργο και να εργάζεται νυχθημερόν για την επίτευξή του. Στο έργο αυτό μπορεί να βρείς σαν βοηθό της φύσεως, την ιερή μας τέχνη, τις σημαντικές διδασκαλίες που τελικά οδηγούν στα ποθητά αποτελέσματα.

Πρέπει, όμως, να θυμάστε ότι η τέχνη μας μπορεί να βοηθήσει τη φύση αλλά δεν μπορεί να την υποκαταστήσει.

Πολλοί κάνουν το λάθος να παραβιάζουν συνεχώς τους κανόνες της φύσης και μετά έχουν τη ψευδαίσθηση ότι, με κάποιες τεχνικές ή ασκήσεις, θα πετύχουν το έργο της μεταστοιχειώσεως του εαυτού.

Αυταπατώνται, και μερικές φορές εξαπατούν **και άλλους**. Η υψηλότερη μνηστική πρακτική αν αποκοπεί από την φύση αποβαίνει αντιφυσική με όλες τις επακόλουθες συνέπειες.

Αδελφοί μου,

Συχνά γίνεται το λάθος να ζητάμε κάποια εξωτερική βοήθεια για να λύσουμε τα προβλήματα που μας απασχολούν. Ζητάμε τον απο μηχανής Θεό, που μ'ένα μαγικό λόγο θα εκτελέσει το δικό μας έργο. Τούτο όμως, αντίκειται στην ίδια τη φύση. Παρατηρείστε τα δένδρα γύρω σας. Αν θελήσετε να βελτιώσετε ένα δένδρο, δεν μπορείτε ούτε να του προσθέσετε φύλλα, ούτε να του προσθέσετε κλαδιά. Μπορείτε μονάχα να τελειοποιήσετε το έδαφος πάνω στο οποίο φυτρώνει.

Ας ακολουθήσουμε, λοιπόν, το ίδιο το παράδειγμα αυτό της φύσης για να βελτιώσουμε τη θέση μας στη ζωή. Αντί να καθόμαστε απαθείς περιμένοντας τη τεχνητή βοήθεια από τους εξωτερικούς παράγοντες, ας σπεύσουμε να καλλιεργήσουμε το έδαφος πάνω στο οποίο φυτρώσαμε. Ας καλλιεργήσουμε τον εαυτό μας, ας λιπάνουμε τη ψυχή και το πνεύμα μας, ας ποτίσουμε τη διάνοιά μας και το σίγουρο είναι ότι σιγά-σιγά, αλλά σταθερά και με ασφάλεια, θα δούμε μία καταπληκτική μεταβολή να συντελείται στον εαυτό μας, και να μας μεταβάλλει σε ιδεώδεις ανθρώπους.

Παναγιώτης Λιβιεράτος: «Εσωτερική Μαρτυρία»

Κι'η καλύτερη τροφή στην οποία μπορούμε να ελπίζουμε είναι η κατανόηση της απλότητας, η εκτίμηση της ωραιότητας και η εφαρμογή τους στην καθημερινή μας ζωή.

Ας κάνουμε τώρα ένα σύντομο πείραμα.

- Καθείστε αναπαυτικά στη θέση σας σε στάση διαλογισμού, κλείστε τα μάτια σας, και πάρτε τρεις βαθιές αναπνοές. Στάση.

- Οραματισθείτε το ωραιότερο αντικείμενο που είχατε ποτέ στην κατοχή σας. Στάση.

- Φορτίστε το αντικείμενο αυτό με όλα τα συναισθήματα και τις συγκινήσεις που σας προκαλεί η ωραιότητά του. Στάση.

- Φορτίστε τώρα το αντικείμενο με όλα τα συναισθήματα και τις συγκινήσεις που σας προκαλεί η ωραιότητα ενός αγαπημένου προσώπου. Στάση.

- Τώρα οραματισθείτε μπροστά σας κάποιον άνθρωπο με τον οποίο δεν διατηρείτε αρμονικές σχέσεις. Στάση

- Τώρα πλησιάστε τον, σφίξτε του το χέρι και δώστε του το φορτισμένο με δονήσεις ωραιότητας αντικείμενο. Νοιώστε τες να διαλύουν τη δυσαρμονία που υπήρχε στις σχέσεις σας. Νοιώστε την αρμονία, την ωραιότητα και την αγάπη να πλημμυρίζει το είναι σας.

Το Azoth των
Φιλοσόφων

Βαδίζοντας στα μονοπάτια της ζωής

Πολλοί στις μέρες μας αναζητούν μια διαφυγή απ' τα προβλήματα της Ζωής καταφεύγοντας σ' αυτό που αποκαλούν "πνευματικότητα". Και μ' αυτό εννοούν συνήθως έναν κόσμο ψευδαισθητικό, όπου ο άνθρωπος βυθίζεται για να παύσει να βλέπει τα προβλήματά του, αλλά όχι για να τα λύσει. Σαν τα μανιτάρια φυτρώνουν στις μέρες μας κάθε λογής σχολές, κάθε λογής τεχνικές, που υπόσχονται στον άνθρωπο έναν παράδεισο μακαριότητας (όλα είναι τέλεια όταν διαλογίζεσαι) ή τον κάνουν να νιώσει "κάποιος" (θα αποκτήσεις δυνάμεις, θα περπατάς στη φωτιά).

Κι ο άνθρωπος πρόθυμα σπεύδει να βρει τις έτοιμες ευκαιρίες που του προσφέρει ο τεχνητός κόσμος της "πνευματικής" ψευδαίσθησης, κόσμος επικίνδυνος και συχνά δίχως διαφυγή, που λειτουργεί σαν άλλο ναρκωτικό δημιουργώντας εξαρτήσεις "πνευματικές", εξ ίσου επικίνδυνες με τις κάθε άλλου είδους εξαρτήσεις.

Ο άνθρωπος, για να βρει μια καλύτερη ζωή, συνήθως προσφέρει ως τίμημα την ίδια του την ζωή. Η πραγματική Πνευματικότητα δεν είναι, όμως, ξεκομμένη από την ίδια την Ζωή, γιατί αποτελεί την τέχνη της μεταστοιχείωσης της καθημερινότητάς μας σε κάτι καλύτερο. Πνευματικός άνθρωπος δεν είναι αυτός που διαλογίζεται απ' το πρωί ως το βράδυ ή αναζητά αγγέλους ή δαίμονες ενός αόρατου γι' αυτόν κόσμου.

Δεν είναι αυτός που παπαγαλίζει εδάφια των Γραφών ή των ποικιλώνυμων δασκάλων. Είναι αυτός που μπορεί να προβάλλει συνεχώς το νόημα των Γραφών και των ιερών διδασκαλιών (που, αν είναι όντως ιερές, προέρχονται από την ίδια Πηγή, αλλά εκφέρονται από διαφορετικές βρυσσάμες) στην καθημερινότητα ενός κόσμου για να τον κάνει καθημερινά καλύτερο, ωραιότερο, πιο βιώσιμο.

Η Πνευματικότητα είναι μια συνεχής διεργασία μεταστοιχείωσης του κόσμου ολόκληρου. Κι ο κόσμος μας περιλαμβάνει ύλη και πνεύμα. Ο άνθρωπος βρίσκει στην ύλη όλα τα στοιχεία που του επιτρέπουν να την ξεπεράσει και να γίνει κύριός της, ή να εγκλωβιστεί σ' αυτήν και να γίνει υποχείριό της. Αυτό θα κρίνει και την ενδεχόμενη πνευματικότητά του.

Τι ωφελεί τον άνθρωπο να κυνηγά τις παντός είδους πνευματικές διδασκαλίες, αν τίποτα στην ζωή του δεν αλλάζει;

Πολλοί αφιερώνουν όλη τους την ζωή στην αναζήτηση του πνεύματος ΛΗΣΜΟΝΩΝΤΑΣ πως, αν το βρουν, η ζωή τους πρέπει ν' αλλάξει. Κι η

Παναγιώτης Λιβιεράτος: «Εσωτερική Μαρτυρία»

αλλαγή πρέπει να είναι ορατή στα απλά και καθημερινά που συνήθως υποτιμάμε. Στις σχέσεις τους με την οικογένεια, με την κοινωνία, με τον εαυτό τους, με τα άλλα βασίλεια της φύσης - γιατί τα πάντα είναι ένα.

Πώς μπορεί κανείς να αποκόψει απ' την ζωή του την επιστήμη, την τέχνη, την συμμετοχή στα κοινά, την ενεργή ενασχόληση με την ανακούφιση του ανθρώπινου πόνου, και να ισχυρίζεται πως είναι πνευματικός άνθρωπος; Πώς μπορεί κανείς να αγνοεί το τί συμβαίνει στον κόσμο του και να ισχυρίζεται πως είναι άνθρωπος πνευματικός;

Όποιος έφθασε στην Πνευματικότητα, είναι άνθρωπος ολοκληρωμένος, ακέραιος. Και τούτο σημαίνει ότι έχει ισορροπία και επιδιώκει ισορροπία σε τέσσερις τομείς: στο σώμα και στον οργανισμό του (σωματική υγεία), στον εαυτό και στην συνειδητότητά του (πνευματική υγεία), στο κοινωνικό σύστημα και στο περιβάλλον (κοινωνική υγεία), και στον πολιτισμό και τις πολιτισμικές αξίες (ψυχική υγεία). Αν απομακρυνθεί από κάποιον απ' αυτούς τους τομείς, ο άνθρωπος χάνει την ισορροπία του, άρα δεν μπορεί να είναι πνευματικός άνθρωπος με την ορθή έννοια του όρου.

Κι αυτό ακριβώς είναι το λάθος που συντελέστηκε - συνειδητά ή μη - επί εκατοντάδες χρόνια. Ο άνθρωπος έψαξε το πνεύμα του μακριά απ' την πραγματικότητα της ζωής του, κι αυτό τον απομάκρυνε ακόμα περισσότερο απ' το αντικείμενο της αναζήτησής του. Ιδιαίτερα σε μία εποχή όπως η δική μας, μία εποχή που χαρακτηρίζεται από «έτοιμα» και «γρήγορα» φαγητά, ο άνθρωπος αναζήτησε «έτοιμες» και «γρήγορες» λύσεις σε «χώρους πνευματικούς», δηλαδή, αντί ν' ανοιχθεί στους απέραντους ορίζοντες της πλήρους Ζωής, κλείστηκε στους τέσσερις τοίχους των κάθε λογής θεωριών, διδασκαλιών, θρησκειών, όπου εύκολα αναπτύσσονται κι όσοι σπεύδουν να του στερήσουν την ελεύθερη βούληση - που του επιτρέπει απειράριθμες πτώσεις κι ανόδους - προσφέροντάς του τις δικές τους αλήθειες, που δεν θα γίνουν όμως ποτέ δικές του, αν δεν τις βιώσει στην καθημερινότητά του.

Η Ζωή μάς καλεί συνεχώς σε αφύπνιση. Κι η φωνή της θα γίνεται καθημερινά πιο ηχηρή - αλγεινά ηχηρή - μέχρι ο άνθρωπος να καταλάβει.

Γι' αυτό κι είναι πια επιτακτική η ανάγκη για μια πραγματικά λαϊκή πνευματικότητα, δηλαδή μια πνευματικότητα για όλους, προσιτή σε όλους, εφαρμόσιμη σε και από όλους, για να τους ωφελήσει όλους.

Για την λαϊκή πνευματικότητα

Στόχος μας ήταν και εξακολουθεί να είναι η «λαϊκή πνευματικότητα». Τούτο σημαίνει πρακτικά καλλιέργεια του πνεύματος κατά τρόπο προσιτό σε κάθε Αναζητητή, έτσι ώστε να μπορεί ο καθένας να ανιχνεύσει την δική του πνευματική πορεία, που πρέπει να είναι ατομική έστω κι αν περνά μέσα από συλλογικά σχήματα. Μια πορεία που δεν περιορίζεται σ' έναν χώρο, αλλά μπορεί να οδηγήσει στην πνευματική εμπειρία μέσω της τέχνης, της επιστήμης, της φιλοσοφίας, της θρησκείας, των σχολών έρευνας και αναζήτησης, κλπ. Μια πορεία, κατά την διάρκεια της οποίας ο διαβάτης συναντά και την επιστήμη και την θρησκεία, τον αόρατο κόσμο αλλά και την καθημερινή υλική πραγματικότητα. Μια πορεία που απαιτεί καλή χρήση του μυαλού, για να φωτίζεται το μονοπάτι, και της καρδιάς, που προσφέρει τα φτερά για τις πτήσεις της ψυχής.

Η πνευματικότητα, όμως, έχει νόημα μόνον αν μπορεί να επιφέρει αλλαγές στην καθημερινή ζωή της ανθρωπότητας, αν μπορεί να κάνει την ζωή όλων μας καλύτερη, αν οδηγεί σε μια σταδιακή αφύπνιση όχι λίγων «εκλεκτών», αλλά της μεγάλης μάζας που υποφέρει λόγω της άγνοιάς της, αλλά και λόγω των σημερινών δομών μιας κοινωνίας που σβήνει γιατί δεν έμαθε πώς να αλλάζει ανταποκρινόμενη στις ανάγκες των καιρών. Θα μας απασχολήσουν συνεπώς τα μεγάλα κοινωνικά θέματα που βασανίζουν τον σημερινό άνθρωπο, και θα αναζητήσουμε μαζί τις λύσεις που προσφέρει η πνευματικότητα στα καθημερινά βιοτικά προβλήματα. Μια πνευματικότητα αποκομμένη από την πραγματικότητα της ζωής είναι επικίνδυνη, γιατί οδηγεί μόνο στις ψευδαισθήσεις του φιλόδοξου μυαλού μας.

Η λυδία λίθος της πνευματικότητας πάντα ήταν η κοινωνική μεταστοιχείωση, η κοινωνική «θεραπεία», με την έννοια της κατανόησης και της εξάλειψης των αιτίων των ανθρώπινων βασάνων...

Η φιλοσοφία του Ηράκλειτου

Εισήγηση στο Παγκόσμιο Συνέδριο R+C

Κοπενχάγη 1984

Ονομάστηκε «σκοτεινός φιλόσοφος» γιατί σχεδόν κανείς δεν μπόρεσε να τον καταλάβει. Θεωρήθηκε από πολλούς μισάνθρωπος, γιατί αρνήθηκε τη συντροφιά των ανάξιων ανθρώπων.

Γνώρισε τη μοναξιά καθώς ανέβαινε στο ανηφορικό μονοπάτι της φώτιψης. Αγωνίσθηκε σκληρά μέχρι το τέλος για τα ιδανικά του και ποτέ του δεν τα πρόδωσε.

Αγώνας: Μονάχα αυτή η λέξη ήταν αρκετή για να περιγράψει την ζωή του Ηράκλειτου¹³. Αγώνας συνεχής ενάντια στο σκοτάδι, ενάντια στον εαυτό του. Ενας αγώνας που τροφοδοτείται από την αέναη εσωτερική και εξωτερική αλλαγή. Γεννημένος στην Εφεσο το 535 π.Χ., δεν απομακρύνθηκε όπως φαίνεται, ποτέ από την γενέτειρά του, όπου και μετέστη σε ηλικία 60 ετών, το 475 π.Χ. Γόνος αριστοκρατικής οικογένειας, απόγονος του Αθηναίου βασιλιά Κόδρου, παραχώρησε στον αδελφό του τα ιδιαίτερα προνόμιά του. Απέβαλε με τη θέλησή του τα εγκόσμια προνόμια για να ασχοληθεί με το βασίλειό του φωτός του οποίου και αναδείχθηκε μέγας Ιεροφάντης.

Μεγάλο Ιεροφάντη: Ετσι βλέπω τον Ηράκλειτο. Γραπτές μαρτυρίες για την συμμετοχή του στα Μυστήρια της εποχής του δεν υπάρχουν. Αν και η οικογένειά του είχε την πρωτοκαθεδρία στις γιορτές της Ελευσίνιας Δήμητρας, οπότε θα μπορούσε να είχε μνηθεί στα Ελευσίνια Μυστήρια που τελούνταν και στην Εφεσο, γνωρίζουμε καλά ότι για την επίτευξη της ύψιστης φώτισης και μύησης, δεν απαιτείται πάντα η συμμετοχή σε τελεουργίες και μυστήρια, αλλά αρκεί η συνεχής αναζήτηση των πηγών του εαυτού μας, η ακατάπαυστη μελέτη των νόμων του Κοσμικού και ο δίχως σταματημό αγώνας για να ξεπεράσουμε τον εαυτό μας.

Τον αγώνα, λοιπόν, διαλέγει κι' ο Ηράκλειτος ως δρόμο μύησης. Γνωρίζει ότι η προσπάθεια είναι επίπονη, αλλά δεν δειλιάζει. Αλλωστε, «όσοι ζητούν να βγάλουν χρυσάφι σκάβουν πολύ τη Γη και λίγο βρίσκουν» (Χρυσόν γαρ οι διζήμενοι γην πολλήν ορύσσουσι και ευρίσκουσιν ολίγον).

---

¹³ ΣτΣ: Ηράκλειτος ο Εφέσιος. Έλληνας προσωκρατικός φιλόσοφος που έζησε τον 6ο με 5ο π.Χ. αιώνα στην Εφεσο, στην Ιωνία της Μικράς Ασίας.

Τα κείμενα του Τριαντάφυλλου Κοτζαμάνη

Όσο περισσότερη ελπίδα και πεποίθηση έχει, τόσο ευκολότερα βρίσκει τις απαντήσεις στα ερωτήματά του. Η όλη του πορεία βασίζεται στην ηρωϊκή αντίληψη της ζωής. Πιστεύει το έντιμο τελεύτημα του βίου επιφέρει μεγάλη δόξα. *«Εκείνους που πέφτουν στη μάχη τους τιμούν και Θεοί και Άνθρωποι»* (Αρκιφάτους Θεοί τιμώσι και άνθρωποι). *«Οι πιο σπουδαίοι θάνατοι, σπουδαίες έχουνε τιμές»*. (Μόροι γαρ μέζονες μέζονας μάρας λαγχάνουσι).

Ο Ηράκλειτος αγωνίζεται για να μετατρέψει τον ζωώδη άνθρωπο, που λίγο διαφέρει από το ζώο, σε άριστο. Διδάσκει λοιπόν τους άριστους να ενδιαφέρονται μονάχα για την αιώνια δόξα, κι όχι για να γεμίσουν τη κοιλιά τους σαν τα κτήνη. (Αιρώνται γαρ εν αντί απάντων οι άριστοι, κλέος αέναον θνητών, οι δε πολλοί κεκόρηται οκώσπερ κτήνεα)

Η πείρα διδάσκει τον φιλόσοφό μας ότι η πρόοδος είναι εφικτή μονάχα όπου υπάρχει αντίσταση, πρόκληση από το περιβάλλον. Όπως για να λάμψει το φως απαιτείται η αντίσταση του ηλεκτρικού λαμπτήρα, έτσι και για να ακτινοβολήσει το φως του εαυτού χρειάζεται η αντίσταση του περιβάλλοντος. *«Δεν είναι τόσο καλό για τους ανθρώπους να γίνονται όλα όσα θέλουν»* (Άνθρώπους γίνεσθαι οκόσα θέλουσιν άμεινον).

Η ύψιστη σοφία, η γνώση του εαυτού, είναι δυνατή για όλους, μας λέει ο Ηράκλειτος. (Άνθρώποισι πάσι μέτεση γινώσκειν εαυτούς και φρονείν). Η φρόνηση, όμως, δεν προέρχεται από την πολυμαθία. (Πολυμαθή νόον έχειν ου διδάσκει). Η εύφρων σκέψη είναι μεγίστη αρετή. (Το φρονείν αρετή μεγίστη). Μονάχα με τη χρήση της σκέψέως του μπορεί ο άνθρωπος να προχωρήσει σταθερά. Διαφορετικά κινδυνεύει να παρασυσθεί έξω από την πορεία του και να χαθεί μέσα στα σκοτάδια της άγνοιας.

Απαραίτητη για τον άνθρωπο είναι η παιδεία. Αυτή τρέφει και ζωογονεί την ψυχή του ανθρώπου. Για τον Ηράκλειτο, η παιδεία είναι ένας δεύτερος Ήλιος (Την παιδείαν έτερον ήλιον είναι τοις πεπαιδευμένοις).

Τί είναι όμως, σοφό για τον Ηράκλειτο; *«ένα μονάχα πράγμα: να γνωρίζεις σε βάθος τον νού που κυβερνά τα πάντα μέσα στα πάντα»* (Εν το σοφόν, επίσταται γνώμων, στή εκυβέρνησε πάντα δια πάντων).

Η όλη φιλοσοφία του Ηράκλειτου στρέφεται γύρω από τον Λόγο και τη Φωτιά. Ο Λόγος δεν πρέπει να συγχέεται με την Λογική. **Λογική είναι η μέθοδος προσεγγίσεως της Αλήθειας, ενώ Λόγος είναι η ίδια η Αλή-**

Παναγιώτης Λιβιεράτος: «Εσωτερική Μαρτυρία»

Θεια¹⁴. Μπορούμε άφοβα να πούμε ότι για τον Ηράκλειτο, Λόγος είναι ο νόμος του αιώνιου γίνεσθαι. Ο Λόγος είναι παγκόσμιος και υπάρχει αιώνια (του δε λόγου τουθ' εόντος αεί...), αλλά οι περισσότεροι άνθρωποι δεν δρουν σύμφωνα με αυτόν. Ασχολούνται με αυτόν, αλλά το πλήρες νόημά του τους ξεφεύγει γιατί βρίσκονται σε ασυμφωνία μαζί του. Κι ενώ ο Λόγος, δεν είναι κάτι έξω από την άνθρωπο, ο άνθρωπος «θεωρεί ξένο αυτό που συναντάει κάθε μέρα».

Ο Λόγος που κυβερνά τα πάντα, ο «διοικόν λόγος» είναι αυτός που προκαλεί τις «τροπές της φωτιάς» για να αρχίσει ο κόσμος. Ο κόσμος ούτε υπάρχει, ούτε είναι. Γίνεται. Τα πάντα διαρκώς μεταβάλλονται. Μονάχα η κίνηση και η αλλαγή υπάρχουν πάντα. Αυτές προκαλούν τις μεταμορφώσεις όλων των πραγμάτων.

Αν παρατηρήσουμε προσεκτικά τη φύση γύρω μας, θα δούμε ότι ζωή σημαίνει κίνηση και αλλαγή. Τίποτα δεν είναι τώρα όπως ήταν πριν ένα δευτερόλεπτο, ούτε και θα είναι το ίδιο σε λίγο. Τίποτε δεν είναι σταθερό. Ακόμη και οι γρανιτένιοι βράχοι, και εκείνων τα μόρια κινούνται. «Δεν μπορείς να μπείς δύο φορές στο ίδιο ποτάμι». Το ποτάμι άλλαξε, το ίδιο αλλάζουμε κι'εμείς.

Οι εξωτερικές μορφές φαινομενικά, είναι στατικές. Στο εσωτερικό τους, όμως, η πραγματική τους μορφή έχει αλλάξει. Οποιος μένει προσκολλημένος στις εξωτερικές μορφές, μένει προσκολλημένος σε κάτι που πέθανε και χάνει τον έλεγχο της πραγματικότητας.

«Ο Ήλιος κάθε μέρα νέος ανατέλλει». «Στα ίδια νερά των ποταμών και μπαίνουμε και δεν μπαίνουμε, και είμαστε και δεν είμαστε». «Την φθαρτή ουσία δεν μπορείς να την αγγίξεις, δύο φορές στην ίδια κατάσταση, γιατί, καθώς αλλάζει, ορμητικά και γρήγορα, σκορπάει, και πάλι μαζεύει, πλησιάζει και απομακρύνεται».

Οι περισσότεροι άνθρωποι, επιδιώκουν τη μονιμότητα, κι'έτσι προσκολλώνται στο εξωτερικό. Τούτο συμβαίνει γιατί θέλουν να είναι και φοβούνται μήπως χαθούν, αν δεν είναι.

Γνωρίζουμε, όμως, ότι μονάχα όποιος αποβάλλει τον εαυτό του ολοκληρωτικά, μονάχα όποιος φορέσει τη μάσκα και παύσει να είναι, μονάχα αυτός αποκτά ενόραση του θείου.

---

¹⁴ ΣτΣ: Ο Εσωτερισμός αναζητά ακριβώς την αφύπνιση του Ορθού Λόγου εντός του ανθρώπου, δηλαδή τον συντονισμό του Λόγου του με τον Θείο Λόγο.

Τα κείμενα του Τριαντάφυλλου Κοτζαμάνη

Ο Βούδδας είπε: «Είσαι ένας μη-εαυτός. Τίποτα για σένα δεν υπάρχει μόνιμα, τίποτε σταθερό. Είσαι μια ροή, ένας ποταμός».

Αφού λοιπόν, συνεχώς μεταβαλλόμαστε, θα πρέπει να ακολουθήσουμε ορισμένους κανόνες για να χρησιμοποιήσουμε δημιουργικά και προς όφελός μας την αλλαγή.

Ο Ηράκλειτος μας δίνει πρακτικές συμβουλές δράσεως:

1. Να μην δρούμε από συνήθεια, σαν τα παιδιά που απλά εκτελούν εντολές γονέων. Να ασκούμε, δηλαδή, πρωτοβουλία και να προσπαθούμε να ξεφύγουμε από το συνηθισμένο.

2. Να μην δρούμε και να μην μιλάμε σαν κοιμισμένοι, δηλαδή ό,τι κάνουμε να το κάνουμε ενσυνείδητα.

3. Να μην ενεργούμε ποτέ μονάχα για τον εαυτό μας. Πρέπει να θυμόμαστε κι' αυτούς που ξεχνούν που οδηγεί το μονοπάτι.

Μου έρχεται στο μυαλό μια σχετική ιστορία: «Δύο οδοιπόροι κοντεύουν να φθάσουν στην κορυφή του όρους της φωτίσεως. Λίγο, όμως, πριν τη κορυφή, ακούνε έναν άλλο οδοιπόρο να κραυγάζει ζητώντας βοήθεια απ' τα βάθη μιας κοιλάδας γιατί έχασε το δρόμο του. Ο πρώτος οδοιπόρος αποφασίζει να προχωρήσει μέχρι τη κορυφή του βουνού για να φωτισθεί και να κατέβει μετά στην κοιλάδα, για να βοηθήσει το χαμένο διαβάτη. Ο δεύτερος, αποφασίζει να κατέβει αμέσως στη κοιλάδα, αναβάλλοντας τη φώτισή του, για να βοηθήσει το χαμένο διαβάτη, ν' ανέβει μαζί του στη κορυφή. Ο πρώτος δεν έφτασε ποτέ στη κορυφή του όρους. Ο δεύτερος, μόλις κατέβηκε στην κοιλάδα, συνειδητοποίησε ότι είχε βρεί το φως.»¹⁵

Ρίξτε μια ματιά γύρω σας και θα δείτε ότι υπάρχει μία αρμονία. Η αρμονία αυτή δημιουργείται από την σε σωστές αναλογίες μίξεις διαφορετικών τόνων, από την διαρκή πάλη των αντιθέτων. Η φύση αγαπάει τα αντίθετα, γιατί με αυτό συνθέτει την αρμονία. Δείτε πώς σμίγει το αρσενικό με το θηλυκό σε ιερή αρμονία. Παρατηρείστε πώς η μίξη των αντιθέτων χρωμάτων δίνει τις αρμονίες. Ακούστε την γλυκύτητα που προκαλεί η μουσική από την αρμονική σύζευξη υψηλών και χαμηλών τόνων. Νοιώστε την αρμονία του λόγου που δημιουργείται από την συνένωση συμφώνων και φωνηέντων.

---

¹⁵ ΣτΣ: Περιγράφεται και σε ξεχωριστό κεφάλαιο (Ένα παραμύθι όλο Μύηση) όπως μου μεταφέρθηκε.

Παναγιώτης Λιβιεράτος: «Εσωτερική Μαρτυρία»

Η σύγκρουση των αντιθέτων προκαλεί μία κρυφή αρμονία κι' «η κρυφή αρμονία είναι πιο καλή από την φανερή» Η σύγκρουση προκαλεί πόλεμο, αλλά ο πόλεμος είναι των πάντων πατέρας.

Δεν είναι δυνατόν να συνειδητοποιήσουμε τη ζωή, δίχως τον θάνατο, το φώς δίχως το σκοτάδι, το άσπρο δίχως το μαύρο, και τούτο γιατί η διάνοιά μας σε αυτό το πεδίο είναι πεπερασμένη. Ο χωρισμός, τα αντίθετα, υπάρχουν μόνο μέσα στη διάνοιά μας. Εκεί που τα αντίθετα ενώνονται, εκεί δημιουργείται η πνευματική αρμονία: η κρυφή. **Εκεί που ενώνονται οι πλευρές του σταυρού, εκεί ανθίζει το ρόδο¹⁶.**

Δεν υπάρχει καλό και κακό, διακηρύσσει ο Ηράκλειτος, γιατί το καλό και το κακό είναι ένα. Το κάθε τι εμπεριέχει και το αντίθετό του και συνθέτουν μαζί ένα αρμονικό όλο. Η ζωή είναι θάνατος και ο θάνατος ζωή, ανάλογα με το επίπεδο συνειδητότητάς μας. Το φως και το σκοτάδι δεν είναι ξέχωρες οντότητες απλά το ένα είναι η απουσία του άλλου. Το μίσος και η αγάπη δεν είναι ξέχωρες οντότητες. Απλά, το μίσος είναι η αρνητική εκδήλωση της αγάπης. Παντού στη ζωή μας συναντάμε την αντίφαση. Τίποτα όμως, μέσα σ' αυτή την αντίφαση δεν είναι λάθος. Μονάχα η πεπερασμένη μας λογική δεν μπορεί να συλλάβει τον όμορφο, αρμονικό κόσμο που δημιουργείται από μία τέτοια αντίφαση. «Αντιφάσκω γιατί είμαι απέραντος» διακηρύσσει ο Ουώλτ Ουϊτμαν¹⁷. Και το σύμπαν είναι απέραντο.

Πώς θα νοιώσουμε τον καθαρό αέρα της κορφής αν δεν νοιώσουμε το σκοτάδι της κοιλάδας? Κι' όμως κορυφή και κοιλάδα σχηματίζουν το βουνό. Δεν θα μπορούσε να υπάρξει η κορυφή δίχως την κοιλάδα. Η πάλη των αντιθέτων είναι μία τέλεια ερωτική σχέση. Τη μία έλκονται μεταξύ τους την άλλη απωθούνται. Ο έρωσ και ο θάνατος αυτές οι δύο δυνάμεις δημιούργησαν την αρμονία.

Για να κρατήσουμε, όμως, αυτή την αρμονία στη ζωή μας δεν πρέπει να προσκολληθούμε σε κανένα από τα δύο αντίθετα. Τη μία θα μας τραβήξει κοντά του το ένα από αυτά, την άλλη το άλλο. Επιφανειακά δεν θα υ-

---

¹⁶ ΣτΣ: Αιώνες αργότερα το Κίνημα των Ροδοσταύρων υιοθέτησε τον συμβολισμό αυτόν. Ο Ροδοσταυρισμός αν και δεν αποτελεί ξεχωριστή ατραπό με την έννοια του Τάγματος, αποτελεί την κορύφωση της Μυητικής Διαδικασίας εντός του Παραδοσιακού Τεκτονισμού και του Μαρτινισμού

¹⁷ ΣτΣ: Ο Ουώλτ Ουϊτμαν (1819-1892) ήταν ένας από τους σημαντικότερους Αμερικανούς συγγραφείς και ποιητές. Κυριότερο έργο του αποτελεί η ποιητική συλλογή Φύλλα χλόης.

Τα κείμενα του Τριαντάφυλλου Κοτζαμάνη

πάρξει αρμονία. Αν, όμως, ελέγξουμε την κίνησή μας από το ένα προς το άλλο, τότε κάτω από την επιφανειακή δυσαρμονία, δημιουργείται η κρυμμένη αρμονία. Σταθείτε ανάμεσα στα αντίθετα και δαμάστε τα. Ο Ηνίοχος των Δελφών δεν αφήνει να παρασυρθεί ούτε από τα δεξιά ούτε από τα αριστερά άλογα. Τα χαλιναγωγεί και κυριαρχεί επάνω τους για να βαδίσει στην ορθή πορεία.

Πιστευόντας στον ίδιο νόμο των αντιθέτων και της σωστής αναλογίας, ένας άλλος Έλληνας Μυστικιστής και Φιλόσοφος, ο Καζαντζάκης, θα διακηρύξει δυόμισυ χιλιάδες χρόνια αργότερα ότι μονάχα στο μέτρο που γνώρισες το αρνητικό μπορείς να γνωρίσεις το θετικό. Όσο περισσότερο συνειδητοποιείς το σκοτάδι, τόσο περισσότερο προσεγγίζεις το φως.

Ο Ηράκλειτος δεν διαλέγει ούτε το αρνητικό ούτε το θετικό. Τα παντρεύει και τα δύο με έναν αλχημικό γάμο. Δεν διαλέγει για να μην εξαρτηθεί από το ένα. Στέκεται στη μέση της ζωής και του θανάτου.

«Ο,τι είναι μέσα μας είναι το ίδιο, και το ζωντανό και το νεκρό, και το ζύπνιο και το κοιμισμένο, και το νέο και το γέρικο. Όταν αυτά αλλάζουν, γίνονται εκείνα, κι όταν εκείνα μεταμορφώνονται, γίνονται αυτά» μας λέει ο Ηράκλειτος. Και τονίζει: *«Αν ακούσετε, όχι εμένα, αλλά το Λόγο, είναι σοφό να ομολογήσετε ότι τα πάντα είναι ένα»*. *«Από τα πάντα το ένα, και από το ένα τα πάντα»*. Μέσα, λοιπόν, από την αντίθεση και τη μεταβολή, ξεπροβάλλει ξεκάθαρα η ενότητα των πάντων.

Απ'τα πανάρχαια χρόνια, πολλοί προσπάθησαν να δώσουν έναν ορισμό του Θεού. Ίσως, κανείς, όμως, δεν κατόρθωσε να δώσει έναν ορισμό τόσο γραφυρό και πλήρη, όσο ο Ηράκλειτος. *«Ο Θεός είναι ημέρα και νύκτα, χειμώνας και καλοκαίρι, πόλεμος και ειρήνη, κόρος και ανάγκη»*.

Ο Θεός, λοιπόν, δεν έχει πρόσωπο. Ο Θεός, δεν διαιρείται. Περιέχει τα πάντα. Είναι ακαθόριστος και απεριόριστος. Εμπεριέχει όλα τα αντίθετα. Ο Θεός δεν είναι μονάχα ημέρα ή μονάχα νύκτα, είναι και τα δύο μαζί. Δεν είναι μονάχα πόλεμος ή μονάχα ειρήνη, είναι και τα δύο μαζί. Δεν είναι μονάχα ικανοποίηση ή μονάχα ανάγκη, είναι και τα δύο μαζί.¹⁸

Ο Θεός που υπάρχει μέσα μας, μέσα στα πάντα, είναι αυτός που διαρκώς μετατρέπεται από τη μία κατάσταση στην άλλη.

Δεν μπορούμε να επιλέξουμε αυτήν ή εκείνη την έκφραση του Θεού, γιατί αυτόματα απορρίπτουμε την αντίθεσή της, που είναι μέρος του ίδιου

---

¹⁸ ΣτΣ: Ο Γνωστικισμός έχει δώσει την ίδια έννοια στον Abraxas

Παναγιώτης Λιβιεράτος: «Εσωτερική Μαρτυρία»

του Θεού. Ο Ηράκλειτος δεν επιλέγει, απλά προσαρμόζεται. Γνωρίζει, άλλωστε, την σχετικότητα των πάντων. Το ίδιο πράγμα μπορεί αν είναι και καλό και κακό, ανάλογα με την σκοπιά με την οποία το κοιτάζουμε. Ας χρησιμοποιήσουμε ένα παράδειγμα. Παίρνω ένα νυστέρι και κάνω μία τομή σε κάποιον άνθρωπο. Είναι καλό αυτό ή κακό? Αν μεν, είμαι χειρουργός και κάνω την τομή χειρουργώντας, είναι καλό. Αν είμαι δολοφόνος είναι κακό. «*Το νερό της θάλασσας είναι το πιο καθαρό και το πιο βρώμικο*», λέει ο Ηράκλειτος. «*Για τα ψάρια είναι πόσιμο και σωτήριο, για τους ανθρώπους, όχι μόνον δεν είναι πόσιμο, αλλά είναι ολέθριο*». Κάτι που σήμερα είναι καλό για μας, αύριο μπορεί να μην είναι.

Η πεμπτουσία της ανθρώπινης νοημοσύνης έγκειται στην ικανότητά μας να προσαρμοζόμαστε στις αλλαγές που προκαλεί η κίνηση γύρω μας. Τί είναι η προσαρμοστικότητα? Είναι η ικανότητα να καθορίσουμε άμεσα τη στάση μας κάθε φορά που προκύπτει μία αλλαγή, ώστε να διατηρείται πάντα η αρμονία. Προσαρμοστικότητα, λοιπόν, σημαίνει δράση. «*Ο Θεός είναι μέρα και νύκτα*». Αλλά και «*μία είναι η φύση ημέρας και της νύκτας*». Ο πόλεμος και η ειρήνη είναι ένα. Η ένδεια και ο κορεσμός είναι ένα. Το ένα ελκύει το άλλο, γιατί όσο είναι χωριστά είναι μισά. Μόλις ενωθούν δημιουργούν ένα πλήρες σύνολο.

Ο ανήφορος και ο κατήφορος είναι ο ίδιος δρόμος, το καλό και το κακό, ο Θεός και ο Διάβολος, δεν είναι παρά οι αντίθετοι πόλοι του ίδιου φαινομένου. Πού αρχίζει ο ένας πόλος και πού ο άλλος? Κανείς δεν μπορεί να το καθορίσει. «*Στον κύκλο, η αρχή και το τέλος είναι το ίδιο*» Το πάν λοιπόν, είναι Θεός. Ο,τι υπήρξε, ό,τι υπάρχει και ό,τι θα υπάρξει, όλα είναι Θεός.

Ο Θεός δεν είναι ένα πρόσωπο, γι' αυτό δεν έχει ανάγκη από συγκεκριμένο όνομα. «*Το ένα που είναι το μόνο σοφό, αδιαφορεί εάν το αποκαλούμε ή όχι με το όνομα του Δία. Ο Θεός παίρνει όποιο όνομα αρέσει στον καθένα, όπως η φωτιά όταν την ανακατάσσουμε με αρωματικά..*»

Ο Ηράκλειτος δεν πιστεύει στην πολλαπλότητα των Θεών της εποχής του και στην προσπάθεια της προσωποποίησης της θεότητας. Ενώ εκφράζει το μεγαλείο της Θεότητας, κατηγορεί τη δουλική συμπεριφορά του ανθρώπου προς τη θεότητα και την παθητικότητά του που τον κάνει να μην ενεργεί για να βελτιώσει τον εαυτό του και να κυριαρχήσει στο περιβάλλον του, αλλά τον ωθεί να περιμένει παθητικός μέχρι να του χορηγήσει η

Τα κείμενα του Τριαντάφυλλου Κοτζαμάνη

θεότητα, ό,τι ζητάει δίχως να προσπαθήσει ο ίδιος γι' αυτό. Λέγεται ότι όταν ο Ηράκλειτος είδε τους Έλληνες να προσφέρουν θυσίες στους θεούς, είπε: *«Κάνουν προσευχές στα αγάλματα των Θεών, λες και, είχαν αυτιά για να ακούσουν, ενώ δεν ακούν, κι' ούτε μπρούν να δώσουν πίσω κάτι, όπως δεν μπορούν και τίποτα να απαιτήσουν»*.

Ο Ηράκλειτος δεν πιστεύει την δημιουργία του κόσμου από κάποιο Ον¹⁹. *«Τούτο τον κόσμο, πούναι ο ίδιος για κάθε ον, δεν τον έπλασε ούτε κάποιος από τους Θεούς ούτε κάποιος από τους ανθρώπους, αλλά πάντα ήταν και είναι και θα είναι αείζωη φωτιά, που με μέτρο ανάβει και με μέτρο σβήνει»*. Ο κόσμος, λοιπόν, δεν δημιουργήθηκε²⁰, γιατί τότε θα έπρεπε να υπήρχε στιγμή κατά την οποία δεν υπήρχε τίποτα, κι' αυτό το τίποτα θα έπρεπε να προκαλέσει το κάτι.

Αείζωη φωτιά που πάντα έχει ζωή είναι ο κόσμος κατά τον Ηράκλειτο, μία φωτιά που με μέτρο, με αναλογία, ανάβει και σβύνει, μεταβάλλεται. Κι' η μεταβολή αυτή προκαλεί όλες τις μορφές. Πρώτη μεταμόρφωση της φωτιάς είναι η θάλασσα. Μετά η θάλασσα μετατρέπεται σε γη και σε θερμό αέρα. Ο Λόγος, ή ο Θεός, επιδρά με τον αέρα στη φωτιά και τη μετατρέπει σε υγρό. Το υγρό αυτό ονομάζεται από τον Ηράκλειτο *«θάλασσα»* και αποτελεί το *«σπέρμα του κόσμου»*. Από το σπέρμα αυτό δημιουργείται η γη κι' ο ουρανός και ό,τι περιέχουν αυτά τα στοιχεία.

Τα τέσσερα στοιχεία, η φωτιά, ο αέρας, το νερό και η γη δεν είναι βέβαια, τα ίδια στοιχεία που βιώνουμε στην καθημερινή μας ζωή. Είναι απλώς καταστάσεις του Οντος που περιγράφουν τα στάδια της εξελίξεως.

Όπως, όμως, ο Ηράκλειτος περιγράφει την εισέλιξη, έτσι λακωνικά περιγράφει και την ανέλιξη, την επιστροφή στην αρχική ουσία, την επανενσωμάτωση. Μιας και ο *«ανήφορος κι' ο κατήφορος, ο δρόμος που οδηγεί προς τα κάτω κι' αυτός που οδηγεί προς τα πάνω, είναι ο ίδιος δρόμος»*, μπορεί ο κόσμος να αναχθεί στην πρώτη αρχή, τη φωτιά.

Ιδού, τα λόγια του: *«Η θάλασσα ξαναλλάζει σε φωτιά στην ίδια εκείνη αναλογία που ήταν πριν γίνει γη»*.

Μέσα από την αναλογία των αντιθέτων, ο Ηράκλειτος ξεχωρίζει δύο με τα οποία ασχολείται ιδιαίτερα: Τη ζωή και τον θάνατο. Θάνατο ονομάζει

---

¹⁹ ΣτΣ: *Ον με την έννοια του ανθρώπου*

²⁰ ΣτΣ: *Αυτός είναι ο λόγος για τον οποίο στον Εσωτερισμό είναι περισσότερο δόκιμη η φράση «εκπόρευση» αντί της «δημιουργία».*

Παναγιώτης Λιβιεράτος: «Εσωτερική Μαρτυρία»

τη γέννηση όταν λέει: «*θάνατος είναι όσα βλέπουμε όταν είμαστε ζύπνιοι και ύπνος όσα βλέπουμε όταν κοιμόμαστε*». Πιστεύει ότι η μεταθανάτια ζωή είναι σαφώς πληρέστερη, γνωρίζει ότι μετά τη μετάστασή του, την ύψιστή του μύηση, ο άνθρωπος ζεί και στον κόσμο του φωτός.

Ο άνθρωπος όταν πεθάνει και κλείσουν τα μάτια του, ανάβει σαν φως μέσα στη νύχτα. Όταν ζεί, στον ύπνο του είναι περίπου νεκρός και στο ζύπνιο του είναι κοιμισμένος.

Οι άνθρωποι, άμα πεθάνουν θα βρεθούν μπροστά σε πράγματα που ούτε τα περιμένουν αλλά ούτε μπορούν να τα υποθέσουν.

Σε όλη του τη ζωή ο Ηράκλειτος έψαχνε να γνωρίσει τον εαυτό του, για να καταλήξει στο συμπέρασμα ότι όποιο δρόμο κι'άν βαδίσεις δεν θα βρεις τα πέρατα της ζωής' τόσο μεγάλο είναι το βάθος της. «*Ο λόγος της ψυχής αυξάνει από τον εαυτό του*».

Γνωρίζει ο Ηράκλειτος ότι δεν έχει τόσο μεγάλη σημασία να ανακαλύψει και να γνωρίσει τον εαυτό του, αλλά να αγωνισθεί γι αυτό. Αφού, όμως, ο ίδιος, η ψυχή του και το σύμπαν είναι μέρη ενός όλου, στην πραγματικότητα ο Ηράκλειτος ψάχνει να ανακαλύψει, να συλλάβει, τη δύναμη που βρίσκεται πίσω από την διαδικασία εκείνη όπου ο ζητών και το ζητούμενο, ο ορών και ορώμενος είναι ένα. Και μονάχα όταν βιώσουμε την ύψιστη έκσταση της κοσμικής φώτισης μπορούμε να νοιώσουμε αυτή τη σχέση. Τέλος, στην αναζήτηση δεν μπορείς να υπάρξεις, γιατί ο κόσμος δεν είναι στατικός, βρίσκεται σε διαρκές γίγνεσθαι. Ο αγώνας αναζήτησης της ψυχής, θα μετατοπίζει συνεχώς τα όρια της συνειδητότητάς μας μέχρι να κατορθώσουμε να γκρεμίσουμε τα σύνορα ανάμεσα στον εαυτό μας και στο σύμπαν για να βιώσουμε το ενιαίο των πάντων.

Μιας και δεν μπορεί κανείς να μείνει κρυμμένος απ' αυτό που δεν δύει ποτέ, η συμπεριφορά του ανθρώπου έχει μεγάλη σημασία για τον Ηράκλειτο. Δεν αρκεί να μην εντρυφείς στις βρωμιές, δεν πρέπει, ούτε καν, να αντλείς χαρά απ' αυτές. Πρέπει να τις διώξεις από την σκέψη σου. Είναι πιο μεγάλη ανάγκη να σβύσει ο άνθρωπος την ανοσιότητα, την ύβριν, παρά την πυρκαϊά. Πρέπει να αποφεύγει κανείς την ακολασία και την μέθη, γιατί αυτές αποκαλύπτουν τον πραγματικό του εαυτό. Όταν μεθύσει ο άνθρωπος γίνεται υποχείριο κι' ενός παιδιού, «*η ψυχή του υγραίνεται*». Κι' «*η υγρασία της ψυχής είναι ο θάνατος*», γιατί η ψυχή προέρχεται από την ξηρότητα της φωτιάς. Η ξερή ψυχή, αυτή που δεν έχει υδρανθεί από τα πά-

Τα κείμενα του Τριαντάφυλλου Κοτζαμάνη

θη, είναι η πιο σοφή και η πιο καλή. Τέτοια ψυχή συναντάμε στους άριστους. Ένας, όμως, άριστος αξίζει, για τον Ηράκλειτο, όσο δέκα χιλιάδες.

Οι άριστοι θα οδηγήσουν τους άλλους ανθρώπους προς τα εμπρός. Όσο, όμως, κ' αν καθυποτάξει κανείς τα πάθη του, όσο ψηλά κι' αν ανέβει, δεν θ'άβρει τη φώτιση αν έχει διανοητική υπερηφάνεια, γιατί η *«οίηση είναι εμπόδιο στην προκοπή»*. Δεν αρκεί να εφαρμόζουμε τους νόμους, πρέπει και να αγωνιζόμαστε γι' αυτούς με τον ίδιο τρόπο που θα αγωνιζόμασταν ενάντια στον εχθρό που θα απειλούσε να μας υποδουλώσει.

Η φιλοσοφία του Ηράκλειτου είναι όχι μονάχα θεωρητική αλλά και βαθύτατα πρακτική. Μας δίνει κλειδιά για να εξορύξουμε μόνοι μας τον χρυσό που είναι θαμμένος στα βάθη της ψυχής μας και να οδηγηθούμε προς την αλήθεια.

Όπως σωστά παρατήρησε ο Νίτσε, *«εφ' όσον ο κόσμος χρειάζεται αιώνια την αλήθεια, αιώνια θα χρειάζεται και τον Ηράκλειτο»*.

Τα ακραία καιρικά φαινόμενα και η στάση της ζωής μας

Αμήχανα κοιτά ο άνθρωπος την φύση γύρω του ν' ακολουθεί ρυθμούς, μεθόδους και πορείες που τον ξαφνιάζουν. Τα ακραία καιρικά φαινόμενα, αν δεν μας τρομάζουν, τουλάχιστον μας σαστίζουν. Η φύση τρελάθηκε, μονολογούν πολλοί. Μήπως όμως η φύση δεν τρελάθηκε αλλά απλά αντιδρά στην τρελή δράση του ανθρώπου; Μήπως απλά η φύση ανακλά αυτό που συμβαίνει μέσα στον ίδιο τον άνθρωπο;

Αποτελεί κοινό τόπο της μεταφυσικής σκέψης Ανατολής και Δύσης ότι ο άνθρωπος είναι ένας μικρός κόσμος που δρα επηρεαζόμενος από το σύμπαν κι επηρεάζοντάς το, σύμφωνα με την αρχή που υποστηρίζει ότι «εν το παν». Το μικρό επηρεάζει το μεγάλο και το μεγάλο το μικρό, όπως η υγεία του επιμέρους οργάνου επηρεάζει την υγεία όλου του σώματος και το σφρίγος αυτού του τελευταίου επηρεάζει όλα τα όργανά του. Ή, με άλλα λόγια, ο μικρόκοσμος βλέπει τον εαυτό του στον καθρέπτη του μακρόκοσμου κι ο μακρόκοσμος προβάλλεται εντός του μικρόκοσμου. Η δράση του ενός σαφώς επηρεάζει την δράση του δευτέρου κι επηρεάζεται απ' αυτήν.

Ο άνθρωπος σήμερα αναζητά αίτια για τις φυσικές καταστροφές, μόνο που ξεχνά να τα ψάξει εντός του. Στην καλύτερη περίπτωση, θεωρεί ως κάποιο βαθμό υπεύθυνες τις εξωτερικές του δράσεις. Αλλά μήπως αυτές δεν είναι οι εικόνες του τι συμβαίνει εντός του; Μήπως οι θύελλες δεν αντικατοπτρίζουν τις θύελλες του μυαλού μας που, μη ελέγχοντας πια την σκέψη, από όργανο δημιουργίας μετατρέπεται σε όργανο καταστροφής; Το μυαλό του ανθρώπου έχει πια την τάση να διαστρέφει ό,τι καλό και να διαταράσσει κάθε τι το σύμφωνο με την τάξη και την αρμονία της φύσης – είτε πρόκειται για μετατροπή της επιστήμης σε μέθοδο παραγωγής θανάτου, είτε πρόκειται για τους καθημερινούς παραλογισμούς που προκαλούν αληθινούς πολέμους ενάντια στον εαυτό μας αλλά και στους άλλους. Μόνο που κι οι δυο τούτοι πόλεμοι έχουν πάντα ως θύματα την αθωότητα – είτε την δική μας είτε των άλλων.

Μήπως οι φωτιές που στο διάβα τους νεκρώνουν κάθε ζωή δεν αντικατοπτρίζουν την φωτιά των παθών μας που σιγοκαταστρέφει κάθε ηθική αξία που ως τώρα μας χρησίμευε σαν σημείο αναφοράς για την χάραξη της πορείας μας; Αναλογιστήκαμε ποτέ τα ρημάδια που αφήνει πίσω της η

Τα κείμενα του Τριαντάφυλλου Κοτζαμάνη

φωτιά του πάθους όταν σιγήσει; Διαλυμένες οικογένειες και σώματα άρρωστα ή νεκρά...

Κι η πλημμύρα των υδάτων μήπως μας θυμίζει την πλημμύρα των συγκινήσεών μας, που, όταν σπάσουν τα φράγματα του συνειδητού ελέγχου μας, συμπαρασύρουν στο διάβα τους την ευτυχία όλων μας;

Κι ο τριγμός των σπιτιών που καταρρέουν καθώς σείεται η γη, μήπως μας θυμίζει πόσο σαθρά είναι τα οικοδομήματα της ζωής μας που στον πρώτο τριγμό, στην πρώτη δυσκολία, γίνονται ερείπια που τονίζουν πως χάσαμε την ζωή μας;

Και το μεγάλο σαν καρύδι χαλάζι που καταστρέφει τις καλλιέργειές μας, μήπως δεν αντιστοιχεί στις παγωμένες μας καρδιές που εξόρισαν από την επικράτειά τους την αγάπη, την μόνη ικανή να θρέψει τον εσωτερικό εαυτό μας;

Επειδή η ζωή φέρει μέσα της το σπέρμα του θανάτου, οι άνθρωποι ασχολούνται με τον θάνατο. Αλλά για την Αρχή που δίνει την ζωή, αδιαφορούν παντελώς. Κι έτσι, αντί να ψάχνουν για το πώς θα κρατήσουν την ζωή τους, προτιμούν ν' αναρωτιούνται αμήχανοι για τις καταστροφές που αποδίδουν στα ακραία καιρικά φαινόμενα.

Κι όμως η σοφία του παρελθόντος βροντοφωνάζει: *«Μελετάμε τα ουράνια φαινόμενα, μετράμε τις γήινες επιφάνειες. Τι θέλουμε να μάθουμε απ' αυτά; Αφού δεν ξέρουμε τίποτε για την αρχή και το τέλος, μπορούμε να ξέρουμε αν ο κόσμος διέπεται από κάποιο νόμο; Πώς θα μπορούσαμε να ξέρουμε ότι βλέπουμε μια τιμωρία ή ένα μάννα εξ ουρανού;»* (Τσουάνγκ-τσε, 27 D)

Από την δική μας στάση εξαρτάται αν θα δούμε τις ποικίλες καταστροφές που συμβαίνουν γύρω μας ως τιμωρία για τις εσωτερικές και εξωτερικές ανομίες μας, ή ως μια ακόμα ευκαιρία που μας δίνει ο ουρανός για να αφυπνισθούμε από την νάρκη της αδιαφορίας μας. Ας αποφασίσουμε πώς θα τις δούμε, για να καθορίσουμε εκ νέου την στάση μας στην ζωή, αλλά ας το αποφασίσουμε τώρα, όσο ακόμα το μπορούμε. Όποια κι αν είναι η απόφασή μας, ας είναι συνειδητή.

Δημιουργώντας ένα νέο κόσμο

Είναι γεγονός αναμφισβήτητο ότι ζούμε σε δύσκολους από κάθε άποψη καιρούς. Είμαστε όλοι μάρτυρες μιας οδυνηρής πραγματικότητας. Πολλοί, σε διαφορετικό βαθμό ο καθένας, γινόμαστε καθημερινά της θύματα με τον ένα ή τον άλλο τρόπο.

Τα αίτια του φαινομένου μπορεί να είναι πολλά. Το πιο πιθανό είναι πως είναι και πολλαπλά. Ο κόσμος βρίσκεται οπωσδήποτε σε μία μεταβατική φάση και οι εκκρεμότητες του παρελθόντος κληροδοτούνται στο δικό μας σήμερα κατά τον πιο πιεστικό τρόπο. Τα προβλήματα των οποίων η λύση είχε μετατεθεί σε κάποιο χρονικό αόριστο μέλλον φαίνεται να αγγίζουν πια το οριακό τους σημείο και να απειλούν τη σταθερότητα της καθημερινής μας ζωής, όπως την ξέραμε. Η πείνα σε όλο της τον παραλογισμό, θερίζει γειτονικά κράτη, οι πολιτικές και φυλετικές διαφορές γνωρίζουν μια αιματηρή πρωτοφανή οξύτητα, η ίδια μας η οικονομία φαίνεται να ψυχοραγεί.

Πού μπορεί να στραφεί με ασφάλεια ο σύγχρονος και ειδικότερα ο νέος άνθρωπος; Ο κόσμος, όπως τουλάχιστον του τον περιγράψανε σε σχολεία σε Πανεπιστήμια ή στο οικογενειακό περιβάλλον του, φθίνει συνεχώς ή ίσως να μην υπάρχει πιά. Το σημαντικότερο, όμως, είναι πως δεν μοιάζει να είναι έτοιμη, ή και εξασφαλισμένη η διαδοχή από έναν άλλο.

Θέλουμε σήμερα να επισημάνουμε ειδικά αυτό το πρόβλημα της διαδοχής, να σας καλέσουμε να συμμετάσχετε ενεργά και στο μέτρο των δυνατοτήτων σας, στη διαδικασία της δημιουργίας του νέου κόσμου. Γνωρίζετε ότι είμαστε μια Παγκόσμια Οργάνωση με περιεχόμενο και σκοπούς καθαρά Πνευματικούς και Ανιδιοτελείς.

Τόσο η Παγκοσμιότητά μας όσο και η ίδια μας η φιλοσοφία διασφαλίζουν το ότι είμαστε ανοιχτοί απέναντι σε όλους και σε όλα. Δεν μας φοβίζει ούτε το παλαιό επειδή είναι παλαιό, ούτε το νέο επειδή είναι νέο. Διακρίνουμε και ενστερνιζόμαστε τα θετικά στοιχεία όπου τα βρίσκουμε.

Πιστεύουμε, όχι μόνο πως μπορούμε, αλλά και πως οφείλουμε, να συνεισφέρουμε ως Τέκτονες στη δημιουργία ενός καλύτερου κόσμου.

Για να γίνει αυτό θα χρειασθεί να συσπειρωθούμε όλοι γύρω από τους ζωντανούς πυρήνες του Τάγματος, θα χρειασθεί να στραφούμε συνειδητά στον εσωτερικό μας εαυτό και να απαιτήσουμε όλα του τα θετικά αποτελέσματα.

Τα κείμενα του Τριαντάφυλλου Κοτζαμάνη

Σε παραγμένες εποχές, όταν η εξωτερική πραγματικότητα υποφέρει και ο υλικός κόσμος συρρικνώνεται, βρίσκει την ευκαιρία να θαυματουργήσει ο εσωτερικός άνθρωπος.

Η στείρα επίδειξη και οι μαλθακές πολυτέλειες υποχωρούν ως την εξαφάνιση για να δώσουν τη θέση τους σε μία εποικοδομητικότερη και πλουσιότερη εσωτερική ζωή που αποτελεί το νέο πλαίσιο αναπτύξεως.

Σας καλούμε σ' αυτή τη σταυροφορία, που επίκεντρό της θα έχει το εσωτερικό σας εαυτό και σκοπό τον νέο κόσμο. Σας χρειαζόμαστε κοντά μας και θα είμαστε κοντά σας κι' εμείς, ως Τάγμα, ως άτομα. Είμαστε μια μεγάλη αλυσίδα στην οποία ο κάθε κρίκος είναι αναντικατάστατος. Μην διστάζετε να ζητήσετε οποιαδήποτε βοήθεια, οποιαδήποτε μικρή ή μεγάλη έμπνευση μπορούμε να προσφέρουμε, πριν χαλαρώσετε την προσοχή σας στο έργο μας, πριν χαλαρώσει ο κρίκος τον οποίο αποτελείτε.

Χτίζουμε μια Δικαιοδοσία πολύ πιο στέρεη, θεμελιωμένη στην πιο ενεργητική συμμετοχή όλων μας. Μην παραμελείτε την μελέτη των Τεκτονικών αρχών, μέσα από τα Τυπικά των βαθμών.

Τονίζουμε, συνεπώς, για μία ακόμη φορά: Χρειαζόμαστε το κάθε κύτταρο, όλη την δύναμη και την ενέργεια της σκέψης του καθενός, της αγάπης και της εσωτερικής σας γαλήνης. Και, ανάλογα, υποσχόμαστε κι' εμείς την ανάλωση των δικών μας κυττάρων στην υπηρεσία ενός καλύτερου κόσμου.

Ο εσωτερικός αποσυμβολισμός των Χριστουγέννων

Η παράδοση απαιτεί να εορτάζουμε τα Χριστούγεννα μια φορά τον χρόνο ως ένα γεγονός που συνέβη άπαξ και αφορά σ' ένα μονάχα Θείο Ατομο. Κι όμως, ως αρχετυπική κατάσταση, τα Χριστούγεννα συμβαίνουν καθημερινά και αφορούν τον καθένα μας.

Κάθε φορά που η Ύλη -ο Ρωμαίος Αυτοκράτορας- μετρά τους υπηκόους της, για να σταθμίσει την δύναμή της, η άλλη πλευρά του διπολικού αυτού κόσμου μας δίνει την ευκαιρία να θυμηθούμε τον τόπο καταγωγής μας - επιστροφή στον τόπο όπου γεννηθήκαμε - για να απογραφούμε. Και τούτο γιατί η Ύλη την δύναμή της θέλει να την μετρήσει στην Αλλη Πλευρά κι όχι στην δική της. Αν, όμως, η Σοφία μας έχει ωριμάσει -γέρων Ιωσήφ- και η Συνειδητότητά μας -Μαρία, Mar = θάλασσα = ρεύμα συνειδητότητας- έχει αναγνωρίσει την Αγνότητα του πνεύματός μας υπακούοντας στην φωνή του Ανώτερου Εαυτού μας, τότε κυφορείται ο Νέος Ανθρωπος. Η Γέννησή του θα είναι δύσκολη, γιατί στον Παλαιό Κόσμο, στον κόσμο που πια πεθαίνει, δεν υπάρχει χώρος για το Νέο. Τα πανδοχεία του είναι ήδη γεμάτα, έτσι όπως γεμάτη είναι η διάνοια του ανθρώπου -τόσο γεμάτη, που δεν χωρά μέσα της το Νέο, γι' αυτό και του κλείνει κατάμουτρα την πόρτα. Η Γέννησή του θα γίνει μέσα στο σκοτάδι της Νύχτας, γιατί πάντα το Νέο θα αναδύεται μέσα από τα βάθη του Ασυνειδήτου μας καθώς αυτό θα αναδύεται στο φως του Συνειδητού. Γιατί πάντα το Φως εμφανίζεται μέσα στο Σκοτάδι για να χαράξει νέα πορεία. Γιατί πάντα το σκοτεινότερο σημείο της νύχτας είναι λίγο πριν σκάσει το φως.

Μονάχα στις παρυφές της πόλης θα βρει κατάλυμα η Θεία Οικογένεια, γιατί ο Νέος Ανθρωπος είναι -στα μάτια του Παλαιού- ένας κουρελής περιθωριακός που δεν χωρά στα αποδεκτά όρια. Αλλά και γιατί ο ρόλος του Φωτός διαδραματίζεται ακριβώς στα όρια της παλιάς μας συνειδητότητας, για να καταφέρει να τα σπάσει με την δράση του.

Το Νέο δεν χωράει στο Παλιό, ακριβώς γιατί είναι ευρύτερο. Γι' αυτό και το Παλιό ασφυκτιά και θέλει να καταστρέψει το Νέο. Μέσα από την μήτρα του μικρόκοσμου -την μητρική του μήτρα- το Νέο Φως θα γεννηθεί στην σκοτεινή μας διάνοια -στο Σπήλαιο. Για να το αναγνωρίσουμε, πρέπει να αφηθούμε στο φυσικό μας ένστικτο -τα ζώα της Φάτνης. Η να έχουμε απλό μυαλό -οι βοσκοί- (Μακάριοι οι ταπεινοί, γιατί αυτοί θα δουν

Τα κείμενα του Τριαντάφυλλου Κοτζαμάνη

τον Θεό), μιας και το πολύπλοκο μυαλό μας είναι αυτό που μας θολώνει το βλέμμα και δεν μπορούμε να δούμε πέρα από τις σκιές αυτού του παροδικού κόσμου, που τις θεωρούμε πραγματικές ή να γίνουμε σοφοί σαν τους τρεις Μάγους, για να διαθέτουμε την διάκριση, ώστε μελετώντας τα φώτα των γνωστών ουρανών να αναχθούμε πέρα αυτά. Μα πάνω απ' όλα πρέπει να διαθέτουμε εκείνη την ταπεινότητα και την πίστη που θα μας ωθήσει να εναποθέσουμε στα πόδια του Νέου Ανθρώπου ό,τι πολυτιμότερο διαθέτει ο παλιός εαυτός μας, χρυσό, λιβάνι και σμύρνα, δηλώνοντας την επιθυμία μας να τον ακολουθήσουμε πνευματικά, ψυχικά και σωματικά -πράγμα που σημαίνει αλλαγές σ' όλα τα επίπεδα του είναι μας- κι όχι μονάχα θεωρητικολογίες κι ευχολόγια. Πρέπει να αφήσουμε το βασίλειό μας -σαν τους Μάγους βασιλείς- και τις γήινες δουλειές μας -σαν τους βοσκούς- και να μετακινηθούμε προς το Φως. Αν μείνουμε εκεί όπου βρισκόμασταν προηγουμένως, δεν θα αντιληφθούμε ποτέ το Νέο που γεννιέται. Η κίνηση είναι το κύριο χαρακτηριστικό της Ζωής, κι η μετακίνηση σημαίνει την μετάβασή μας σε μια νέα Ζωή. Κι όταν έντρομο το Παλαιό κυνηγά να πνίξει το Νέο, τότε τούτο εδώ θα καταφύγει στην Ερημο, για να δυναμώσει μακριά από τα φώτα του Παλαιού, μακριά από τους κινδύνους μιας πτώσης στην αγκάλη του Παλαιού, μέχρι να δυναμώσει αρκετά ώστε να επιστρέψει σ' αυτό ακριβώς το Παλαιό, για να το φωτίσει, να το μεταστοιχειώσει και να το έλξει προς την δική του πλευρά. Έτσι όπως κι εμείς, μετά από κάθε νέα κατάκτηση της συνειδητότητάς μας, χρειαζόμαστε έναν χρόνο εσωτερικής ωρίμανσης και εργασίας ενδυνάμωσης και μεταστοιχειώσεως του εαυτού μας, πριν στραφούμε προς τους άλλους για να μοιραστούμε μαζί τους τις εσωτερικές μας κατακτήσεις. Χρειάζεται ένας χρόνος εργασίας στην Ερημο του Εαυτού για να δομήσουμε ένα Εγώ, ώστε μετά να στραφούμε προς την συλλογικότητα, προς το Εμείς, και, εμπλουτισμένοι σε πείρα απ' την επαφή μας αυτή, να επιστρέφουμε και πάλι στην Ερημο του Εγώ, αντιμέτωποι με τους πειρασμούς μας, σε μια αέναη διεργασία συνεχούς επέκτασης της Συνειδητότητάς μας, όπου πάντα θα κινούμαστε κυκλικά και σπειροειδώς, από το Εγώ στο Εμείς και πάλι στο Εγώ, αλλάζοντας ολοένα επίπεδο, κατευθυνόμενοι προς το Πάσχα της Ψυχής.

Ας ευχηθούμε σε όλους να γεννιέται καθημερινά μέσα τους το Φως του Κόσμου, που δεν είναι φως αυτού του κόσμου.

Μετά τις εκλογές

Οι εκλογές ολοκληρώθηκαν κι όλοι μετρούν νίκες κι απώλειες, μελετώντας κι ερμηνεύοντας – ο καθένας κατά το δοκούν – αριθμούς και ποσοστά. Μιας και ζούμε σ’ έναν κόσμο υλικό, μετρήσιμο, όλοι σπεύδουν να καταλήξουν σε συμπεράσματα ποσοτικά. Σ’ αυτό μας ωθεί ακατάπαυστα το κοινό ασυνείδητο μιας ανθρωπότητας που ζει εδώ και αιώνες με βάση το έχειν λησμονώντας συνεχώς το είναι. Κι όμως οι εκλογές θα ‘πρεπε να είναι μια ευκαιρία βαθιάς ποιοτικής αλλαγής γύρω μας και μέσα μας. Μια εξωτερική αλλαγή αντικατοπτρίζει πάντα την εσωτερική μας αλλαγή. Αν μέσα μας τα πάντα έχουν μόνον υλική αξία, τότε με βάση αυτή μετριέται και λογίζεται και η κάθε εξωτερική μας αξία.

Κανείς δεν αντιλέγει ότι οι εξωτερικές ποσοτικές αλλαγές έχουν την αξία τους, δεν πρέπει όμως ποτέ να λησμονούμε ότι θα πρέπει να αντιπροσωπεύουν και τις εσωτερικές αλλαγές της δικής μας συνειδητότητας· κι αυτές βιώνονται μόνον εσωτερικά. Δίχως αλλαγή στο είναι μας, κάθε απόπειρα εξωτερικής αλλαγής όχι μόνον είναι καταδικασμένη σε αποτυχία, αλλά θα μπορούσε να αποβεί και επικίνδυνη. Όσο κι αν κάποιος ηγέτης προσπαθεί να επιβάλλει αλλαγές, αν αυτές δεν μας αγγίζουν εσωτερικά, είναι καταδικασμένες σε αποτυχία. Η σημερινή μας κουλτούρα χαρακτηρίζεται από μια επικίνδυνη εξωστρέφεια που βάζει πειρασμούς κι εμπόδια στον δρόμο μας, τα οποία, ως πάρεργο, συσκοτίζουν το εσωτερικό έργο της ψυχής μας. Και τότε χάνουμε το εσωτερικό μας στίγμα και τον έμφυτο προσανατολισμό μας πρόσω και προς τα άνω. Αν, όμως, κατορθώσουμε να ξεπεράσουμε τα εμπόδια αυτά και να τα μετατρέψουμε σε εσωτερικές συνειδητοποιήσεις και υπερβάσεις, τότε οι εξωτερικές αλλαγές δεν θα είναι μονάχα ποσοτικές αλλά και ποιοτικές, κι οι υλικές μας κατακτήσεις θα αντιπροσωπεύουν πραγματικές μεταμορφώσεις του βαθύτερου εαυτού μας.

Στην εποχή μας, οι περισσότεροι άνθρωποι, ανασφαλείς κι αβέβαιοι για τον ίδιο τους τον εαυτό, εναποθέτουν τις ελπίδες τους σε λύσεις που κάποιοι άλλοι θα πρέπει να βρουν. Για όλα καλούνται να βρουν λύσεις οι πολιτικοί, αυτοί πρέπει να παίξουν τον ρόλο του σωτήρα, αυτοί θα πρέπει να κάνουν τα πάντα για να εξασφαλίσουν την δική μας ευημερία, την δική μας ευτυχία. Κι αν τα καταφέρουν, τους θεοποιούμε, και δίνουμε συγχαρητήρια στον εαυτό μας, γιατί εκλέγοντάς τους επιλέξαμε σωστά. Κι αν

Τα κείμενα του Τριαντάφυλλου Κοτζαμάνη

δεν τα καταφέρουν, τότε φταίνε αυτοί, μονάχα αυτοί, που μας κοροΐδεψαν, που μας παρέσυραν... Γιατί εμείς θέλουμε να είμαστε αμέτοχοι των ευθυνών, μιας και μας αρέσει να αντιμετωπίζουμε την ζωή παθητικά. Αισθανόμαστε ενεργοί πολίτες μόνον την στιγμή των εκλογών, αλλά όλο τον υπόλοιπο χρόνο μας βολεύει να είναι οι άλλοι ενεργοί, ώστε να μην έχουμε καμιά ευθύνη εμείς. Αυτό όμως αντανακλά μια γενικότερη στάση στην ζωή μας, μιας κι είναι πάντα ευκολότερο να αποφασίζουν οι άλλοι για μας.

Πρέπει, ωστόσο, να μάθουμε ότι όλα τα πράγματα δεν μπορούν να αλλάξουν και να γίνουν καλύτερα απλά και μόνο γιατί κάποιος - έστω κι εμείς οι ίδιοι - κάνει κάτι γι' αυτά. Μερικές φορές πρέπει να παραδεχθούμε - ακόμα κι αν δεν μας αρέσει - ότι πολλές φορές η φύση της δυσκολίας κάποιων πραγμάτων είναι τέτοια, που, ό,τι κι αν κάνουμε, δεν αλλάζουν. Τις περισσότερες, όμως, φορές πρέπει να κατανοήσουμε ότι *για να πετύχει μια αλλαγή, πρέπει πρώτα να αλλάξει ο φορέας της*.

Ένας Κινέζος σοφός έλεγε: *«Αν ο λάθος άνθρωπος χρησιμοποιήσει τον σωστό τρόπο, τότε ο σωστός αυτός τρόπος λειτουργεί λανθασμένα.»* Ο επιχειρών την αλλαγή πρέπει να είναι συνειδητός, διαφορετικά θα χαλάσει περισσότερο απ' όσα θα φτιάξει.

Τα τέλη του 20^{ου} αιώνα μάς το απέδειξαν περίτρανα με τις πάμπολλες συνδιασκέψεις για την ειρήνη σε διάφορες περιοχές, όπου η ατελής και μη συνειδητή σκέψη των συμμετεχόντων αντί να λύσει τα προβλήματα μάλλον τα χειροτέρευσε. Αντί για ειρήνη έχουμε περισσότερη βία, περισσότερο πόλεμο.

Πρέπει να είμαστε καλύτεροι πριν επιχειρήσουμε να κάνουμε τα καλύτερα, τούτο δε σημαίνει ότι πρέπει να είμαστε πιο συνειδητοί.

Ένα από τα ζητούμενα, λοιπόν, της εποχής μας είναι η ύπαρξη πολιτικών που αντί να στρέφονται αποκλειστικά στην επίλυση των υλικών προβλημάτων της κοινωνίας, θα βρουν τον χρόνο να στραφούν προς τις βαθύτερες ανάγκες του ανθρώπου, καλλιεργώντας όλες εκείνες τις αρχές που θα βοηθήσουν στην εσωτερική ανάπτυξη των πολιτών. Το σύνθημα *«Ψωμί-Παιδεία-Ελευθερία»* παραμένει πάντοτε επίκαιρο.

Όμως, οι περισσότεροι πολιτικοί ηγέτες σήμερα ασχολούνται με το ψωμί και λησμονούν ότι αυτό είναι αναγκαίο για να έχουμε παιδεία ώστε να είμαστε πραγματικά ελεύθεροι. Αλλά κι αν δεν είμαστε ελεύθεροι για

Παναγιώτης Λιβιεράτος: «Εσωτερική Μαρτυρία»

να έχουμε παιδεία, το ψωμί που τρώμε θα είναι πάντα μαύρο και λειψό, κι η απόκτησή του θα εξαρτάται πάντα από άλλους.

Ονειρεύομαι μια κοινωνία όπου ο πολιτικός ηγέτης θα είναι εργάτης, δάσκαλος κι επαναστάτης, γκρεμίζοντας τα σαθρά οικοδομήματα των πλανών μέσα στις οποίες μεγαλώσαμε με τις προκαταλήψεις του παρελθόντος, διδάσκοντας νέες θεωρήσεις περί μιας καλύτερης πνευματικής ζωής, έτσι ώστε να μας καθοδηγεί στην εργασία προς μια καλύτερη και πιο ευτυχισμένη ατομική και συλλογική ζωή. Μήπως ονειρεύομαι πολύ;

Ένας καινούργιος χρόνος ανέτειλε...

Ένας καινούργιος χρόνος ανέτειλε...Θα είναι καλύτερος ή χειρότερος, με πολέμους ή με ειρήνη, με περισσότερους φτωχούς ή με ευημερία, με ασθένειες κι επιδημίες ή με υγεία; Όλα τούτα τα ερωτήματα απασχολούν τον σύγχρονο άνθρωπο, άλλον σοβαρά κι άλλον όχι, κι όλοι ψάχνουν τις απαντήσεις στον Καζαμία και στις σελίδες των αστρολόγων και των μελλοντολογικών βιβλίων. Ψάχνουν δηλαδή παθητικά για μια απάντηση σ' ένα θέμα πολύ σοβαρό, που απαιτεί την ενεργό συμμετοχή του πολίτη για την διευθέτησή του.

Η παγκόσμια κατάσταση θα είναι καλύτερη ή χειρότερη ανάλογα με το αν εμείς, ως άτομα και ως συλλογικότητα, είμαστε καλύτεροι ή χειρότεροι. Κι αυτό εξαρτάται μονάχα από εμάς. Η εσωτερική παράδοση Ανατολής και Δύσης μας πληροφορεί πως ό, τι συμβαίνει μέσα μας, συμβαίνει και έξω από μας, κι ό, τι συμβαίνει επάνω, συμβαίνει και κάτω, σύμφωνα με τον περίφημο νόμο των αναλογιών. Κι έτσι:

Στις μέρες μας πάμπολλοι «ψευδοπροφήτες» μάς υπόσχονται κάθε είδους σωτηρία, κοινωνική, ηθική, πνευματική, κλπ., αρκεί να πιστέψουμε σ' αυτούς και να τους αναγορεύσουμε θεούς μας και πρόθυμα να υποταγούμε στην γήινη εξουσία τους. Κι ο άνθρωπος στρέφεται προς αυτούς τους σωτήρες με ευκολία αντί ν' αναζητήσει μόνος του τους κανόνες και τις αρχές διαβίωσης που μας διδάσκει η Φύση κι ο Πλάστης της, κανόνες κι αρχές που ισχύουν αιωνίως και μπορούν, αν κατανοηθούν κι εφαρμοστούν, να λύσουν όλα τα ανθρώπινα προβλήματα διατηρώντας την ισορροπία και το κάλλος. Ακριβώς όπως και το μυαλό μας σκαρφίζεται δεκάδες «αλήθειες» για να υποτάξει την καρδιά μας...

Κι όσο οι «πιστοί» συναθροίζονται γύρω από τους αυτόκλητους σωτήρες, πληθαίνουν εκείνοι οι σχηματισμοί που μάχονται για την εξουσία, πολιτική ή και θρησκευτική, αλλά σίγουρα εγκόσμια. Κι αν στις επιδιώξεις και τις φιλοδοξίες τους προστεθούν τα προβλήματα που προκύπτουν από την άκρατη ανάπτυξη του υλισμού, τότε γεννιούνται διαφωνίες, διχόνοιες κι έπειτα πόλεμοι. Ακριβώς όπως ο άνθρωπος, δέσμιος ο ίδιος του εγωισμού του και της αλαζονείας του, αποκόπτεται από τους άλλους, τους «ξένους», αναζητώντας τρόπους για να τους υποτάξει στην θέλησή του.

Κι όταν οι άνθρωποι δώσουν στην γη το παράδειγμα της βίας, της ανυπακοής και της διάσπασης, τότε αυτή η κοινωνική και νοητική ανισορ-

Παναγιώτης Λιβιεράτος: «Εσωτερική Μαρτυρία»

ροπία προβάλλεται στην γη και προκαλεί γεωλογικές μεταβολές, όπως οι σεισμοί, και διαταραχές στα υπόγεια μαγνητικά ρεύσά. Ακριβώς όπως στον δυσαρμονικό άνθρωπο επέρχεται διαταραχή των νευρικών και ψυχικών λειτουργιών.

Τότε με την σειρά του μολύνεται το έδαφος και, καθώς είναι εξαντλημένο από την υπερεκμετάλλευση, εμφανίζονται οι λιμοί. Ακριβώς όπως και στον άνθρωπο, η εξάντληση και η υπερβολική εργασία φέρνουν την σωματική αδυναμία και την ασθένεια.

Τα ίδια αίτια προβάλλονται κατόπιν στην ατμόσφαιρα, όπου πολλαπλασιάζονται οι νοσογόνοι παράγοντες και φθίνουν οι μικροβιοκτόνοι. Κι οι επιδημίες εξαπλώνονται... Ακριβώς όπως επηρεάζεται η ψυχική - αλλά και η σωματική - υγεία μιας οικογένειας όταν στους κόλπους της υπάρχει κάποιος χρόνια και βαριά άρρωστος.

Και τότε, όπως τα πάντα μέσα στον οικογενειακό αστερισμό αλλάζουν κι η πορεία του κάθε μέλους του αλλάζει, έτσι και στο στερέωμα συμβαίνουν αλλαγές σημαντικές και τα ουράνια σώματα αλλάζουν ταχύτητα και τροχιά. Πολλές παλιές παραδόσεις αναφέρουν ότι μια τέτοια αναταραχή προηγήθηκε του μεγάλου κατακλυσμού των Γραφών... Και τότε, όσοι λίγοι προσδοκούν ακόμα έναν κόσμο καλύτερο, σύμφωνα με τις αρχές της Αρμονίας και της Αγάπης, στρέφουν το βλέμμα τους υπομονετικά προς τον Ουρανό, γρηγορούν κι εργάζονται, προσευχόμενοι σιωπηλά για όλους...

Κι ο Καλός Ποιμένας βγαίνει μέσα στην θύελλα για να βρει το πρόβατο που χάθηκε...

Ας σταθούμε από φέτος κοντά Του ως σκύλοι πιστοί για να τον βοηθήσουμε στο Έργο Του...

Η ώρα των νέων θεσμών έφτασε²¹

Δεν έχουν σβήσει ακόμα οι καπνοί από τις βόμβες που σκίασαν τον ουρανό του κόσμου κι από κάτω τους αρχίζουν να ξεπροβάλλουν ερείπια κτηρίων, θεσμών και ανθρώπων, όχι μονάχα στην κοιτίδα του ανθρώπινου πολιτισμού, στην Μεσοποταμία, αλλά και σ' ολόκληρο τον κόσμο. Λες και κάποιος βάλθηκε να καταστρέψει όλη την δομή στην οποία στηρίζεται πνευματικά, ηθικά και οικονομικά η σύγχρονη ανθρωπότητα. Εκτός κι αν απλά αυτός ο κάποιος στάθηκε η αφορμή για να φανεί το σαθρό αυτής της δομής. Συνηθίσαμε να βλέπουμε καθημερινά στις τηλεοράσεις μας τις «παράπλευρες» ζημιές του πολέμου, εννοώντας μ' αυτό τα αθώα ανθρώπινα θύματα, και τις διαδηλώσεις υπέρ αυτών των θυμάτων και κατά των θυτών. Ελάχιστα, όμως, ασχοληθήκαμε με τις αιτίες του πολέμου και με τα πραγματικά θύματα, που δεν περιορίζονται στους εκατοντάδες νεκρούς και στους χιλιάδες τραυματίες στο Ιράκ. Οι πραγματικά επικίνδυνες και σημαντικές παράπλευρες ζημιές αφορούν στην ζωή όλων μας. Οι Εκκλησίες δεν μπόρεσαν, ή δεν θέλησαν σε κάποιες περιπτώσεις, να σταματήσουν τον πόλεμο. Ο Ο.Η.Ε φαίνεται πως υπάρχει πλέον στα χαρτιά μονάχα, όντας φάντασμα του εαυτού του, κακή καρικατούρα της Κοινωνίας των Εθνών λίγο πριν από τον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο, ή, ακόμα χειρότερο, η δικαιολογία των εκάστοτε ισχυρών για να εφαρμόζουν τα σχέδια τους. Η Ευρωπαϊκή Ένωση φάνηκε πως μόνον Ένωση δεν είναι, αν και θα μπορούσε κανείς να αμφισβητήσει ακόμα και το Ευρωπαϊκή. Ο Ερυθρός Σταυρός αποχωρεί από το επίκεντρο του πολέμου ομολογώντας ότι δεν μπορεί να κάνει πλέον τίποτε...

Το μόνο παρήγορο είναι ότι διαφαίνεται πως οι λαοί αρχίζουν να αποκοτούν την δική τους φωνή ανά τον κόσμο, αδυνατώντας όμως να επηρεάσουν τις κυβερνήσεις τους, αναδεικνύοντας έτσι την διάσταση απόψεων, αλλά και συμφερόντων, κυβερνήσεων και λαών. Κι επειδή «πόλεμος πάντων πατήρ», ίσως είναι πια καιρός να αναρωτηθούμε ποιο είναι το λάθος που επαναλαμβάνουμε επί χρόνια και οι ποικίλοι όσοι θεσμοί δεν αντέχουν στο πέραςμα του χρόνου. Ίσως ο τελευταίος πόλεμος να σταθεί η αφορμή για να σχεδιάσουμε εκ νέου τις δομές του πολιτισμού μας ξεκινώντας από την μόνη σταθερά που συνεχώς παραβλέπουμε: τον άνθρωπο. Ο

---

²¹ ΣτΣ: Αναφερόμενος στον μόλις περατωθέντα 1^ο πόλεμο στο Ιράκ

Παναγιώτης Λιβιεράτος: «Εσωτερική Μαρτυρία»

ανθρώπινος οργανισμός είναι ένα σύστημα τόσο καλά οργανωμένο, που μας δείχνει τον τρόπο σωστής λειτουργίας της κοινωνίας. Ταυτόχρονα, η παθολογία του μας επιτρέπει να αντιληφθούμε έγκαιρα τα σφάλματα και να τα διορθώσουμε.

Κάθε ανθρώπινη κοινότητα, όντας ένας κλειστός οργανισμός, θα έπρεπε να πραγματώνει μια πλήρη αρμονία μεταξύ τριών κύριων αρχών που συναντώνται κάτ' αναλογία και στο ανθρώπινο σώμα. Η «κοινωνική βιολογία» θέτει ως βάση της κοινωνίας το σώμα και την τροφή του, δηλαδή την οικονομία. Η αμέσως ανώτερη κοινωνική αρχή αντιστοιχεί στην δραστηριότητα, στην βούληση και την ψυχή. Διασφαλίζει άρα τις σχέσεις μεταξύ των ανθρώπων, μέσω της νομοθεσίας και της πολιτικής. Η υπέρτατη βαθμίδα αντιστοιχεί στο Πνεύμα, και αφορά στην επιστήμη, στην θρησκεία και στην διδασκαλία, που θα έπρεπε να καθοδηγούν όλες τις άλλες αρχές και λειτουργίες της κοινωνίας, μιας και μόνον αυτή η βαθμίδα στοχεύει στην πραγματική εξέλιξη του ανθρώπου.

Στην σημερινή εποχή, έχουμε διογκώσει την δεύτερη και την πρώτη βαθμίδα, υποβαθμίζοντας ή και καταπνίγοντας την τρίτη και ανώτερη, προσπαθώντας να την θέσουμε υπό τις εντολές των άλλων δύο, αντί να συμβαίνει το αντίστροφο. Δίνουμε προβάδισμα στην κοιλιά και στο στήθος μας, περιορίζοντας το κεφάλι μας και τις πολύτιμες λειτουργίες του. Ο συγκεντρωτισμός του Κράτους, όπου τα πάντα υπάγονται στον - έστω και τελικό - έλεγχο της κεντρικής διοίκησης, ίσως ήταν χρήσιμος όταν η Ευρώπη ήταν μιλιταριστική, τώρα πια όμως είναι ξεπερασμένος, πολλώ μάλλον που στηρίζεται στην διόγκωση της δεύτερης αρχής κι όχι στην λειτουργία της ανώτερης.

Ίσως έφθασε η ώρα να δομήσουμε νέους θεσμούς, όπου θα επικρατούν

1. Η επανασυμφιλίωση επιστήμης και θρησκείας (κι όχι «επιστημόνων» και «ιερέων»)
2. Η σαφής διάκριση νομοθετικής και εκτελεστικής εξουσίας
3. Ο περιορισμός της πολιτικής μέσω τριών κοινωνικών εξουσιών, που η κάθε μία τους να είναι εξειδικευμένη στον τομέα της, δηλαδή αρκούντως τεχνοκρατική.

Σε Ευρωπαϊκό επίπεδο, ίσως θα έπρεπε να έχουμε:

Τα κείμενα του Τριαντάφυλλου Κοτζαμάνη

1. ένα ευρωπαϊκό συμβούλιο εθνικών κοινοτήτων, που θα αποφαινεται για τα ευρωπαϊκά οικονομικά συμφέροντα και θα εκφράζει τους οικονομολόγους, τους επιχειρηματίες, τους εργαζόμενους, κλπ.

2. ένα ευρωπαϊκό συμβούλιο Κρατών, απαρτιζόμενο από συμβούλους εκλεγμένους από όλα τα εκλεγμένα σώματα του κάθε κράτους (κοινοότητες, δήμους, κοινοβούλιο, κλπ)

3. Ένα διεθνές συμβούλιο Πνευματικών θεσμών απαρτιζόμενο από όλους όσους, σε εθνικό επίπεδο, ασχολούνται με την διδασκαλία (ακαδημαϊκή, εκκλησιαστική, πνευματική, κλπ.)

Οι παραπάνω ιδέες έχουν σκοπό προς το παρόν μόνο να προβληματίσουν, θα μπορούσαν όμως στο μέλλον να αποτελέσουν θέματα διαλόγου και μελέτης, εν όψει νέων θεσμών, που καθίστανται πλέον αναγκαίοι.

Ο άνθρωπος δημιουργεί ή υιοθετεί πρότυπα συμπεριφοράς

Είναι γνωστό πλέον στην ψυχολογία, όπως ήταν ανέκαθεν γνωστό στην Μύηση, ότι ο άνθρωπος δημιουργεί ή υιοθετεί πρότυπα συμπεριφοράς που τα ακολουθεί σε όλους τους τομείς της ζωής του. Και τα πρότυπα αυτά ρυθμίζουν δίχως να το συνειδητοποιούμε τα πάντα μέσα μας και γύρω μας. Όποιος επιδιώκει την βελτίωση του εαυτού του, όποιος ισχυρίζεται ότι ακολουθεί μια πορεία πνευματική, όποιος επιθυμεί μια αλλαγή στην κοινωνία, οφείλει να σταθεί για να δει πώς συμπεριφέρεται ο ίδιος καθώς πορεύεται στην οδό της ζωής, αλλά και πώς πορεύονται οι άλλοι, γιατί δεν πορευόμαστε μόνοι αλλά μαζί με άλλους, μάλιστα δε σύμφωνα με κώδικες αδιόρατους. Ο μόνος τρόπος για να αντιληφθούμε και να κατανοήσουμε τους κώδικες αυτούς, είναι η αναλογία. Αν παρατηρήσουμε την καθημερινή πραγματικότητα μας, τότε μπορούμε να συνάγουμε το τι συμβαίνει στα λεπτότερα επίπεδα της ύπαρξης.

Πώς μπορείς να ακολουθείς ασφαλή πνευματική πορεία, όταν οδηγείς ανέμελα κι αφηρημένα το αυτοκίνητο σου; Όχι μόνο κινδυνεύεις να έχεις εσύ κάποιο ατύχημα, αλλά μπορείς να συμπαρασύρεις κι άλλους. Πώς μπορείς να σεβαστείς τους αδιόρατους κοσμικούς νόμους, όταν έχεις μάθει να παραβιάζεις τον κώδικα οδικής κυκλοφορίας, που και συγκεκριμένος είναι και ευκολονόητος, οι δε συνέπειες του σαφείς; Πώς θα έχεις υπομονή στις μεγάλες δοκιμασίες της ζωής, αν εκνευρίζεσαι από την κυκλοφορία; Πώς θα μάθεις την ευγενή άσκηση της Φιλανθρωπίας, όταν προσπερνάς αδιάφορα τον τόπο ενός ατυχήματος; Πώς θα μάθεις να σέβεσαι τις κατώτερες μορφές ζωής, αν δεν πολυσκοτίζεσαι που μόλις σκότωσες ένα ζώο που βρέθηκε στον δρόμο σου, αλλά και δεν στέκεσαι για λίγο για να του προσφέρεις μια ταφή, ελάχιστη ένδειξη σεβασμού προς μια ζωή που χάθηκε; Αν σε ενοχλεί το σαραβαλάκι του άλλου, γιατί δεν μπορεί να τρέξει όπως το δικό σου αυτοκίνητο, πώς θα μάθεις να ανέχεσαι τους αδύναμους, τους άρρωστους και τους ανάπηρους; Κι αν κομπάζεις σαν παπαγάλος καθώς το πανάκριβο όχημα σου προσπερνά τους άλλους, πώς θα μάθεις την τόσο αναγκαία ταπεινότητα;

Πολλοί είναι οι οδηγοί που βιάζονται να φτάσουν - και μάλιστα πρώτοι - στο τέλος του ταξιδιού τους. Καθώς όμως οδηγούν σαν τρελοί, δεν έχουν την δυνατότητα να δουν, να παρατηρήσουν και να κατανοήσουν τις άπει-

Τα κείμενα του Τριαντάφυλλου Κοτζαμάνη

ρες λεπτομέρειες του δρόμου, χάνοντας έτσι τα μαθήματα του ταξιδιού. Κι όμως το ταξίδι μας προσφέρει μαθήματα ανά πάσα στιγμή, φτάνει μονάχα να θελήσουμε να σταθούμε για να τα δούμε κι όχι απλά να προπεράσουμε.

Ακολουθώ συχνά μια διαδρομή στην Βόρεια Ελλάδα, δίπλα σε ποτάμια, πλάϊ σε λίμνες, κάτω απ' την σκιά των βουνών... Ποτέ η διαδρομή δεν είναι ίδια. Πότε ένα πρωτόγνωρο πουλί θα ακουστεί, πότε ένα νέο λουλούδι θα συγκινήσει με το άρωμα του, πότε μια νέα απόχρωση του πράσινου, του μπλε, του κόκκινου ή του καφέ θα ασκήσει την όραση μου. Πότε ένα χελιδόκι - απ' αυτά που κάποτε αφθονούσαν στην Αττική και τώρα την εγκατέλειψαν - θα διηγηθεί την ιστορία του, πότε ένας πελαργός θα δώσει το μάθημα της μοναξιάς, πότε ένας αετός το μάθημα της αξιοπρέπειας, της προστασίας και της άγρυπνης παρατήρησης.

Κάθε ταξίδι - ολιγόλεπτο ή πολύωρο - πρέπει να αποτελεί για μας μια νέα εμπειρία εκπαίδευσης, μια νέα ευκαιρία παρατήρησης και μάθησης, που θα μας χρησιμεύσει στο μεγάλο ταξίδι στην οδό της ζωής τώρα, αλλά και στην μετέπειτα οδό της άλλης ζωής...

Φως και εσωτερισμός

Καθώς το καλοκαίρι εισβάλλει και πάλι ορμητικά στην ζωή μας, ο καθένας μας μπορεί να νιώσει μέσα του και γύρω του την έντονη παρουσία του φωτός. Δίχως το φως τίποτε δεν λειτουργεί όπως θα έπρεπε τόσο στην φύση όσο και στον άνθρωπο. Ζούμε σε μια χώρα που την χαρακτηρίζει η φωτοπλημμύρα, τόσο η πνευματική όσο και η φυσική. Ας αδράξουμε λοιπόν την ευκαιρία τούτο το καλοκαίρι για να βιώσουμε την θεραπευτική δύναμη του φωτός τόσο στο σώμα μας όσο και στην ψυχή μας.

Οι πνευματικές παραδόσεις Ανατολής και Δύσης ανέκαθεν γνώριζαν την καταλυτική επίδραση του φωτός στον άνθρωπο και στην φύση και αντιλαμβάνονταν ότι, σύμφωνα με τον Νόμο των Αναλογιών, όπως το υλικό φως του ήλιου φέρνει την ζωή και την υγεία στο σώμα, έτσι και το Πνευματικό Φως στηρίζει τον άνθρωπο σε όλα τα επίπεδα της ύπαρξής του. Μας τονίζουν, όμως, ότι δεν μπορεί κανείς να έχει φως στο πνεύμα του, θέρμη στην καρδιά του, ούτε και δύναμη στο σώμα του, αν δεν είναι ανοιχτός για τον Θεό. Είναι αυτό που στον αποκρυφισμό αποκαλείται «*Εισροή*» - η επίδραση του Πνεύματος επί του ανθρώπινου όντος, δηλαδή ο συνδεσμος μεταξύ του Θεού και του ανθρώπινου.

Το ανθρώπινο ον διαθέτει ένα όργανο απ' όπου εξέρχεται το θείο φως. Πρόκειται για το Τρίτο Μάτι, δηλαδή την επίφυση, για την οποία ελάχιστα γνωρίζει η υλική επιστήμη αλλά πολλά η πνευματική, που ελέγχει την περίχρονου αντίληψη μας αλλά και ενδεχομένως επηρεάζει τις ορμονικές λειτουργίες μας, αφού όλο και περισσότεροι συμφωνούν πια ότι υπάρχει ένας ορμονικός άξονας που την συνδέει με την υπόφυση, τον μαέστρο του ενδοκρινικού συστήματος, αλλά και μας επιτρέπει να διακρίνουμε την ημέρα από την νύχτα, το Φως από το Σκοτάδι (κυριολεκτικά και μεταφορικά). Κι αυτό το τρίτο μάτι είναι που κάνει τον άνθρωπο να καταλάβει πώς πρέπει να κοιτάζει, ώστε να διεισδύει στην πραγματική φύση των πραγμάτων κι όχι μονάχα στην φαινομενική. Κι ό,τι βλέπει και λαμβάνει εκεί, μπορεί να το μεταδώσει ή να το εκπέμψει στον εξωτερικό κόσμο, προκαλώντας αλλαγές εντός του. Τα φυσικά μάτια είναι απαραίτητα, αλλά δίχως το τρίτο μάτι, που βρίσκεται πίσω από τα μάτια, το ανθρώπινο ον δεν θα μπορούσε να μααδώσει τίποτε στον πλησίον του.

Ο άνθρωπος χρειάζεται το φως του ήλιου τόσο για τις βιοχημικές λειτουργίες του οργανισμού του, όσο και για τον ψυχισμό του. Πολλές βιτα-

Τα κείμενα του Τριαντάφυλλου Κοτζαμάνη

μίνες θα ήσαν άχρηστες δίχως το φως και θα διαταρασσόταν η ορμονική λειτουργία του σώματος. Αλλά και ο ψυχισμός του ανθρώπου θα υφίστατο διαταραχές, αφού η έλλειψη φωτός συμβάλλει στην εμφάνιση της κατάθλιψης.

Σύμφωνα, όμως με τις εσωτερικές παραδόσεις, το φως που εκδηλώνεται πάνω στην Γη, δεν προέρχεται από την Γη. Το φως που βλέπουμε είναι μια ανάκλιση του Ήλιου. Απ' την μεριά του, το φως του Ήλιου είναι η ανάκλιση ενός άλλου Ήλιου. Ανάμεσα στον Ήλιο μας και στον πραγματικό Ήλιο οι αρχέγονες πνευματικές παραδόσεις αναφέρουν ότι υπάρχει ένας μαύρος Ήλιος που απορροφά όλο το φως. Πριν φθάσει το φως πάνω στη Γη, υφίσταται πολλές μεταμορφώσεις: το φως του πραγματικού Ήλιου απορροφάται από τον μαύρο Ήλιο_ το φως του μαύρου Ήλιου απορροφάται από τον Ήλιο μας κι αυτός είναι που το μεταδίδει στην Γη. Ίσως γι' αυτό κάθε μυητική διεργασία συμβάλλει στην «Αναζήτηση του Φωτός». Όχι του ψευδαισθητικού φωτός που διακρίνουμε στον υλικό κόσμο, αλλά της πηγής του φωτός, που τα υλικά μάτια μας δεν θα άντεχαν να δουν (βλ. φλεγόμενη βάτος και φασματική εμφάνιση του Ιησού μετά την Ανάσταση).

Η εσωτερική παράδοση αναφέρεται συχνά στην σχέση του Πνευματικού Φωτός με την υγεία του ανθρώπου σε όλα τα επίπεδα: «*Αν κάποιος άνθρωπος κολλήσει μια μολυσματική ασθένεια, τούτο υποδηλώνει ότι το φως του δεν είναι τόσο δυνατό ή ότι το αίμα του δεν είναι τόσο αγνό. Η μόλυνση φθάνει πάντα εκεί όπου υπάρχουν «μαύρες γωνιές». Η υγεία του ανθρώπου στο φυσικό, πνευματικό και νοητικό τομέα εξαρτάται από το φως που λάμπει μέσα του, απ' την δική του πηγή εσωτερικού φωτός. Μπορεί να σκοτεινιάσει η νοημοσύνη, και το σώμα μπορεί να νοσήσει. Κάθε άνθρωπος που διψά για πλούτη, που είναι ιδιοτελής, που ζηλεύει, που φοβάται, έχει σκοτεινιασμένη νοημοσύνη. Αν η ψυχή του είναι γεμάτη με Έλλογη θεία Αγάπη, δεν θα μπορέσει ποτέ να χάσει το φως της νοημοσύνης του» (Πέταρ Ντένωφ, Οι 900 σκέψεις του Διδασκάλου²²). Και: «Όσο αυξάνει το φως της ανθρώπινης νοημοσύνης, τόσο καλύτερη είναι η μνήμη. Όσο δυνατώτερη*

---

²² ΣτΣ: Ο Peter Deunov ήταν Βούλγαρος πνευματικός δάσκαλος και ιδρυτής της Σχολής Εσωτερικού Χριστιανισμού. Γεννήθηκε στις 11 Ιουλίου του 1864 κοντά στο Σουβόροβο, περίπου 60 χλμ. από τη Βάρνα. Στις 24 Φεβρουαρίου 1922, ο Πέταρ Ντένωφ άνοιξε μια απόκρυφη σχολή στη Σόφια της Βουλγαρίας με το όνομα «Παγκόσμια Λευκή Αδελφότης».

Παναγιώτης Λιβιεράτος: «Εσωτερική Μαρτυρία»

είναι η μνήμη, τόσο μεγαλύτερη είναι η ενέργεια που μπορεί να δαπανήσει. Όποιος θέλει να έχει δυνατή μνήμη, πρέπει να προσπαθεί να αυξάνει το φως της νοημοσύνης του.» (ibid.)

Αλλά και οι ηθικές λειτουργίες μας θα μπορούσαν να καλλιεργηθούν με βάση το φως: «Αν κάποιος σε προσέβαλε, πρέπει να είσαι σε θέση να κυριαρχήσεις στον εαυτό σου, να κάνεις να χαθεί αυτή η προσβολή και να κάνεις να νιώσεις απ' αυτό μίαν ευτυχία, σαν να μην απευθυνόταν αυτή η προσβολή σε σένα. Αν ταξίδευες με την ταχύτητα του φωτός, ποιος θα μπορούσε να σε προσβάλλει; Ακόμα και το φως διασχίζει τα πιο βρώμικα μέρη, έτσι δεν είναι; Δεισδύει παντού δίχως να λερωθεί» (ibid.)

Ας αφήσουμε, λοιπόν, το φως να μας πλημμυρίσει, να μας θεραπεύσει, να μας εξαγνίσει. Και τότε σίγουρα η εσωτερική σοδειά μας θα είναι πλούσια.

Κι η συντακτική ομάδα των «Οδοδεικτών»²³ θα χρησιμοποιήσει τις ευεργετικές επιδράσεις του φωτεινού καλοκαιριού για να σας ξανασυναντήξει με νέες και πρωτότυπες ιδέες, παρουσιάζοντας σας τους «Οδοδείκτες» ανανεωμένους και πιο ενδιαφέροντες...

---

²³ ΣτΣ: Έντυπη έκδοση της εποχής εκείνης

Ο άνθρωπος της εποχής μας

(...Ο άνθρωπος έχει κολλήσει έναν σοβαρό ιό...)

Ο σύγχρονος άνθρωπος, έχοντας σταδιακά απομακρυνθεί από την πηγή της ζωής του, αδυνατεί πλέον να αντιληφθεί τι είναι η ζωή του και τι νόημα έχει γι' αυτόν η ποιότητα της. Η θρησκευτική του παιδεία τον έκανε να πιστεύει ότι η ζωή πάνω στην γη είναι είδος αιώνιας τιμωρίας του, που οφείλει να υποφέρει σ' αυτή την ζωή για να απολαύσει μια καλύτερη κάπου αλλού μετά τον θάνατο του. Κι αυτή η εσφαλμένη αντίληψη τον οδήγησε στην αδιαφορία προς την ζωή εδώ κάτω και σε μια συνεχή αναζήτηση μιας άλλης ζωής κάπου αλλού. Μια τέτοια ζωή υπάρχει, αλλά υπάρχει κι η καθημερινή ζωή, που γι' αυτόν έχει μεγαλύτερη αξία από την άλλη - την αφηρημένη και «πνευματική», που είναι μια ουτοπία, μιας και αδυνατεί να την αντιληφθεί και να την κατανοήσει- διότι σ' αυτή την ζωή έχει έλθει για να εργαστεί και μόνον μέσα στα πλαίσια αυτής της ζωής μπορεί να δει και να αξιολογήσει τους καρπούς της ζωής του. Όταν ο Θεός συνέλαβε την δημιουργία, πρώτα δημιούργησε και μετά, αφού είδε την υλοποίηση της δημιουργικής του προσπάθειας στην γη -και όχι αλλού- τότε έκρινε τον ίδιο του τον εαυτό και τον τρόπο με τον οποίο έδρασε, και επέφερε κρίση για τον εαυτό του και την εργασία του. Και είδεν ότι ήτο καλόν... Έτσι θα έπρεπε να κάνει κι ο άνθρωπος. Για να κρίνει την πνευματική του εξέλιξη, θα έπρεπε να στρέφεται εκεί όπου εκδηλώνεται η υλοποίηση των έργων του -που αντανακλούν ό,τι διαθέτει εντός του- και να βλέπει το δημιούργημα του και να επιφέρει κρίση: το έργο τούτο είναι καλό - διότι εκφράζει το πνευματικό στοιχείο μέσα μου- ή το έργο αυτό είναι κακό - διότι τα φίλτρα μου δεν επιτρέπουν στο εσωτερικό φως μου να φανεί στον κόσμο όπου ζω και να υλοποιηθεί.

Βλέποντας την ζωή του όχι θεωρητικά και αφηρημένα, αλλά πρακτικά και συγκεκριμένα, ο άνθρωπος έχει συνεχώς μπροστά του την αξιολόγηση της ατομικής και συλλογικής εργασίας του. Η ποιότητα της καθημερινής ζωής του θα έπρεπε να του δείχνει την εσωτερική του ποιότητα και την σχέση του με το πνεύμα του. Όταν ο άνθρωπος μπει στον κόπο να ατενίσει την καθημερινή του πραγματικότητα, τότε αυτό που η όρασή του τού επιτρέπει να δει κι η αντίληψη της στιγμής να κατανοήσει, αυτό και αφυπνίζει μέσα του μνήμες, θυμάται την άνω πραγματικότητα και μπορεί να δει την εικόνα της εδώ στην γη. Οι καλές εικόνες θα κρατηθούν, οι ελαττωμα-

Παναγιώτης Λιβιεράτος: «Εσωτερική Μαρτυρία»

τικές θα διορθωθούν κι η ύπαρξη του θα μεταμορφωθεί σταδιακά, μέχρι να ολοκληρωθεί. Η διαδικασία αυτή της αξιολόγησης είναι άκρως σημαντική, γιατί θα προκαλέσει μια συναίσθηση των πραγμάτων, η οποία σταδιακά τον απομακρύνει από όλα αυτά που τον καταστρέφουν. Η παρατήρηση, η μνήμη, η αξιολόγηση και η συναίσθηση διαμορφώνουν ένα περιβάλλον μέσα στο οποίο ο άνθρωπος πρέπει να ζήσει. Όσο ο άνθρωπος περιφέρεται στην ζωή χωρίς να αντιλαμβάνεται τι γύρω του συμβαίνει, παραμένει ένα κύκλωμα κλειστό που ανατροφοδοτείται από τον κυκεώνα των προσωπικών του μνημών και των θολών συναισθημάτων του. Μόνον όταν ενεργοποιηθεί η αντιληπτική του ικανότητα μπορεί να συνδεθεί με την Πηγή του, να τροφοδοτείται συνεχώς απ' αυτήν, να καταστεί δημιουργός της πραγματικότητας μέσα στην οποία επιλέγει να ζήσει και να εργαστεί. Ο άνθρωπος πρέπει να καταλάβει: Δεν μπορεί να ασχολείται με την πνευματική του τελειοποίηση αδιαφορώντας για την κοινωνική. Δεν μπορεί να ασχολείται με τον εξαγνισμό της ψυχής του αδιαφορώντας για τα σκουπίδια που κατακλύζουν τις πόλεις, γιατί αυτά είναι οι εικόνες των εσωτερικών του ακάθαρτων στοιχείων. Δεν μπορεί να θέλει να έχει ένα μυαλό καθαρό και λειτουργικό αδιαφορώντας για το κοινωνικό και νομοθετικό χάος, γιατί αυτό είναι απλά η εικόνα του χάους του μυαλού του. Δεν μπορεί να ασχολείται με τα συναισθήματά του και να αδιαφορεί για το κυκλοφοριακό χάος, γιατί αυτό αποτελεί μαρτυρία των εσωτερικών κόμπων του. Δεν μπορεί να αδιαφορεί για την πείνα και την πενία που υπάρχει στον κόσμο, γιατί αυτές είναι οι εικόνες της πνευματικής πείνας και πενίας που τον βασανίζουν.

Ο άνθρωπος πρέπει να κοιτάξει προσεκτικά την ποιότητα της ζωής του για να ανακαλύψει τις αιμορραγούσες πληγές του, που ανοίχθηκαν από τα τραύματα που προκάλεσε η αδιαφορία του. Αυτές οι πληγές είναι ο ίδιος ο άνθρωπος που, αντί να δρα διορθωτικά στον κόσμο, απλά ζει παθητικά κι αρκείται στο να κρίνει τους άλλους που πάντα φταίνε για το ότι ο ίδιος υποφέρει. Ο άνθρωπος που πάντα ξερνά τον εμετό του, τις βρωμιές του, τα σάπια λόγια του, τις σάπιες σκέψεις του. Ο άνθρωπος έχει κολλήσει έναν σοβαρό ιό και σπεύδει να τον μεταδώσει ακόμα πιο πέρα. Τον πυρετό της χυδαιότητας, το οίδημα της προστυχιάς, την δυσφορία της γελοιότητας, την παραλυσία της συκοφαντίας και του ψεύδους, την άνοια του μίσους

Τα κείμενα του Τριαντάφυλλου Κοτζαμάνη

και του φθόνου, όλα αυτά έρχεται και τα μπολιάζει μέσα στον κόσμο όπου ζει. Και νά 'σου οι πληγές!

Δεν πρέπει να βοηθήσουμε να κλείσουν οι πληγές; Δεν πρέπει να φροντίσουμε να παύσει το δηλητήριο και να αναρρώσουμε; Πώς θα συνεχίσουμε να ζούμε; Πώς θα φθάσουμε τον Ουρανό, που ισχυριζόμαστε πως ποθούμε; Μήπως έφθασε ο καιρός της δράσης; Μήπως ήρθε η ώρα μιας ριζικής κοινωνικής αναμόρφωσης; Πιστεύουμε πως ναι. Σήμερα, ξεκινάμε με την αφύπνιση. Αύριο, θα αναζητήσουμε την μέθοδο και το όραμα. Καλή αρχή!

Και οι θεσμοί καταρρέουν

Η ανθρωπότητα διανύει σήμερα μια περίοδο όπου μόλις κι αρχίζει να γίνεται αντιληπτό το πρόβλημα της ενανθρώπισης. Δηλαδή η συλλογιστική ικανότητα του ανθρώπου του επιτρέπει πλέον να συνειδητοποιήσει ότι, αν δεν επανεξετάσει τους θεσμούς και τους τρόπους εργασίας και συμπεριφοράς, η ζωή του θα δυσκολεύει όλο και περισσότερο και πολύ σύντομα θα γίνει αφόρητη.

Ο άνθρωπος οικοδομεί κοινωνίες, καθιερώνει θεσμούς και αντιλαμβάνεται το δίκαιο ανάλογα με το είδος της αγάπης που έχει ο ίδιος βιώσει. Κι επειδή μέχρι τώρα δεν έχει βιώσει την απρόσωπη θεία αγάπη αλλά μόνον την κτητική που συνεπάγεται εξάρτηση, υποδούλωση και ισοπέδωση, είναι φυσικό οι θεσμοί τους οποίους δημιουργεί να είναι απάνθρωποι.

Ο άνθρωπος καλείται πλέον να αχθεί υπεράνω του ατομικού, προκειμένου να εργαστεί για το όφελος της συλλογικότητας, η οποία θα κληθεί σύντομα να παράξει εκείνους τους θεσμούς οι οποίοι θα απελευθερώσουν τον άνθρωπο και την εργασία του από την τυποποίηση και την εξατομίκευση, ώστε να παραχθούν νέες μορφές εργασίας. Επειδή η εργασία στην συλλογική της υπόσταση είναι απολύτως θεσμική, σύντομα η κοινωνία θα πρέπει να επανεξετάσει όλους τους παλαιούς θεσμούς της ώστε να δημιουργήσει νέους παγκόσμιους οργανισμούς. Και τούτο γιατί το συλλογικό απαιτεί την ύπαρξη των αναγκαίων θεσμών για να εξαπλωθεί.

Ο άνθρωπος καλείται κατ' αρχήν να οικοδομήσει την δική του ελεύθερη και ανεξάρτητη προσωπικότητα, προκειμένου κατόπιν να αντιληφθεί την θέση του εντός της συλλογικότητας και να την υπηρετήσει προάγοντας την δική του εργασία εντός της συλλογικής. Για να το επιτύχει, πρέπει να δημιουργήσει έναν νέο παγκόσμιο κώδικα που θα διέπει την κοινωνική και ατομική ζωή. Πολλοί από τους παλαιούς θεσμούς δεν θα αντέξουν στα κριτήρια της νέας κοινωνίας και σύντομα θα καταρρεύσουν. Οι αναταραχές που παρακολουθούμε παγκοσμίως στην οικονομία, στην πολιτική, στις εκκλησίες, κλπ, μαρτυρούν μονάχα τον σεισμό που ισοπεδώνει το παλαιό, προκειμένου στον χώρο που κατ' αυτόν τον τρόπο απελευθερώνεται, να οικοδομηθούν οι νέοι θεσμοί. Τούτη η φάση είναι ιδιαίτερα επικίνδυνη, γιατί όταν κάποιο οικοδόμημα γκρεμίζεται από σεισμό, οι κάτοικοι του κινδυνεύουν να ταφούν κάτω από τα ερείπια. Αντίθετα, αν τα παλαιά οικοδομήματα γκρεμιστούν συνειδητά και με τις απαραίτητες προ-

Τα κείμενα του Τριαντάφυλλου Κοτζαμάνη

διαγραφές, ουδείς κινδυνεύει από την κατάρρευση τους. Θα ήταν συνεπώς χρήσιμο να προετοιμαστούμε για μια συντεταγμένη κατάργηση των παλαιών θεσμών με παράλληλη αντικατάστασή τους από νέους, μέσα σε σύντομο χρονικό διάστημα, ώστε οι ετοιμόρροποι παλαιοί να μη συμπαρασύρουν τον άνθρωπο κατά την κατάρρευση τους...

Πρότυπα και Αρχέτυπα

Αν η σημερινή κοινωνία πάσχει από ποικίλες ασθένειες σε όλους τους τομείς, τούτο αναμφίβολα οφείλεται στο ότι ακολουθεί εσφαλμένα πρότυπα, που απομακρύνονται όλο και περισσότερο από τις αρχετυπικές αρχές που διέπουν την ιδανική Πολιτεία.

Οι θεσμοί που σχεδιάζουν τα πρότυπα, πολιτικοί, θρησκευτικοί ή άλλοι, έχουν βυθιστεί τόσο πολύ στην ύλη ώστε έχουν αποκοπεί από την πνευματική αρχή του Όντος, απ' όπου απορρέουν τα αρχέτυπα της υγιούς κοινωνίας.

Οι διάφοροι κοινωνικοί παράγοντες δεν είναι πλέον σε θέση να αφουγκραστούν τις πραγματικές ανάγκες των ανθρώπων, γιατί όλες τις εντυπώσεις που προσλαμβάνουν από το άτομα ή από τις κοινωνικές ομάδες (οικογένεια, ενώσεις πολιτών, σωματεία, κλπ), τις «ζυγίζουν», τις «βλέπουν» μέσα από τα φίλτρα του δικού τους συμφέροντος και όχι με βάση το δέον γενέσθαι.

Ελλείπουν σήμερα οι μεγάλοι εκείνοι άνδρες που θα μπορούσαν να βουλευόνται σύμφωνα με τις επιταγές μιας Ανώτερης Συνειδητότητας. Αντίθετα, ο κόσμος μας είναι γεμάτος από ανθρώπους που βούλονται σύμφωνα με την δική τους νόηση και τις συγκινήσεις τους, δρώντας ως κατακτητές, καθώς και απ' αυτούς που ενδιαφέρονται μονάχα για την ικανοποίηση των χαμηλών ενστίκτων τους, δρώντας ως τύραννοι.

Όλοι αυτοί δημιουργούν πρότυπα, που επηρεάζουν πλατιές μάζες του πληθυσμού, μιας και το 80% του πληθυσμού δρα μη συνειδητά ακολουθώντας στα τυφλά αυτό που τους επιβάλλει η όποια μόδα (και όχι μόνον αυτή των ρούχων). Κι έτσι ολόκληρη η κοινωνία απομακρύνεται όλο και περισσότερο από την Πηγή της και τα πρότυπα της δεν συμβαδίζουν πλέον με τα αρχέτυπα, προκαλώντας μια πνευματική στέρηση που αργά αλλά σταθερά οδηγεί στην κοινωνική αλλά και στην ατομική ασθένεια.

Για να αποκατασταθεί η τάξη και η υγεία στην κοινωνία και στο άτομο, πρέπει και πάλι το κύρος των θεσμών να προέρχεται από το πνεύμα, η όποια εξουσία να πηγάζει από αυτό το κύρος, να διευθύνει το κοινωνικό σώμα σύμφωνα με τις πραγματικές ανάγκες του και να φροντίζει ώστε το κοινωνικό σώμα να αποτελεί πραγματική έκφραση της πνευματικής πηγής του. Όταν η εξουσία τροποποιείται και υπακούει στο ατομικό συμφέρον,

Τα κείμενα του Τριαντάφυλλου Κοτζαμάνη

τότε τα δημιουργούμενα πρότυπα προκαλούν κοινωνικές αναταραχές (αναρχία, τυραννία, κλπ.)

Όταν η κοινωνία χάνει τις πνευματικές αξίες της, χάνει το φρόνημά της και αποβάλλει το φρόνημά της, πράγμα που θα μπορούσε να οδηγήσει σε κοινωνικές ανατροπές ή σε επανάσταση. Και όταν η κοινωνία δεν γνωρίζει και δεν σέβεται τα όριά της, τότε οδηγούμαστε σε ατομικές ή συλλογικές συγκρούσεις, σε πόλεμο.

Για να διορθώσουμε τα εσφαλμένα κοινωνικά πρότυπα έτσι ώστε να ξαναβρούν την αρχετυπική καθαρότητα τους, θα πρέπει ο δεσμός που ενώνει τις διάφορες κοινωνικές μονάδες, η κυβέρνηση, να είναι σε θέση να εναρμονίζει τις διάφορες αυτές μονάδες ώστε να συνειδητοποιήσουν πως αποτελούν αναπόσπαστα στοιχεία της κοινωνίας. Τούτο σημαίνει ότι μεταξύ κοινωνίας και ατόμων πρέπει να αναπτυχθεί εκείνη η διαλεκτική σχέση που θα κάνει τα άτομα να ανταποκρίνονται στις ανάγκες της συλλογικότητας στην οποία ανήκουν, αλλά και ταυτόχρονα να εναρμονίζουν την συλλογικότητα αυτή στις ανάγκες των ατόμων που περιλαμβάνει.

Τότε θα αρχίσουμε να διακρίνουμε και πάλι τα αρχέτυπα εκείνα που αποτελούν τα διακριτικά σημάδια του θείου σχεδίου που επιτρέπει να επιστρέψουμε και πάλι στην πηγή μας.

Επί αιώνες

Επί αιώνες ο άνθρωπος συνήθισε να βλέπει την εξέλιξη της συλλογικότητας ως περιοριστική της ατομικής του εξέλιξης, λησμονώντας ότι συλλογικότητα δίχως το άτομο δεν νοείται, αλλά και το άτομο δίχως αυτήν δεν έχει στήριγμα για την παραπέρα πορεία του. Άτομο και συλλογικότητα αποτελούν έννοιες συνυφασμένες μεταξύ τους άρρηκτα, όπως το κύτταρο με το σώμα και δι' αυτού με τα άλλα κύτταρα του αυτού σώματος.

Πρώτο θέμα που προκύπτει, άρα, είναι να αντιληφθεί καθένας ποίου σώματος κύτταρο είναι, ποιας συλλογικότητας μέλος αποτελεί. Γιατί αν δεν ανήκεις σε μια συλλογικότητα και συμμετέχεις σ' αυτήν κατά λάθος, είτε ασφυκτιάς, πνίγεσαι και πεθαίνεις, είτε δρας καρκινικά και την καταστρέφεις.

Πολλοί συγχέουν τον σεβασμό της ιδιαιτερότητας του καθενός με την κατάργηση κάθε διάκρισης και κάθε διαφοροποίησης. Άλλο, όμως, σέβομαι τον λύκο, άλλο συμμετέχω στην αγέλη του. Άλλο κατανοώ και σέβομαι τον πολεμοχαρή, κι άλλο συμμετέχω στο έργο του.

Ο καθένας πρέπει να επιλέγει συνειδητά την συλλογικότητα στην οποία μετέχει και υπέρ της οποίας μοχθεί, γιατί ανάμεσα σ' αυτόν και σε εκείνη συμβαίνει ένα είδος ώσμωσης, ή καλύτερα μέθεξης, μιας και η *συμμετοχή* απαιτεί μια *συναλλαγή*. Δίνεις και παίρνεις, τις περισσότερες δε φορές ασυνείδητα. Σε ποιον, λοιπόν, θα δώσουμε και από ποιόν θα πάρουμε; Ακόμα και ο Ιησούς θα επιλέξει: «Δεν παρακαλώ για τον κόσμο, αλλά γι' αυτούς που μου έδωσες, γιατί ήσαν δικοί σου...» (Κατά Ιωάννη. 17)

Ο καθένας προσφέρει στην συλλογικότητά του όχι μόνον τον καρπό της εργασίας του αλλά και ζωή. Η συλλογικότητα, όμως, αποκτά δική της οντότητα και ζωή, που είναι υπέρτερη του αθροίσματος αυτών που την απαρτίζουν. Το άτομο την χρωματίζει με την αξία του και την συνεισφορά του, αλλά κι αυτή κατόπιν το επηρεάζει καταλυτικά, δυνάμενη να αλλοιώσει την συνειδητότητά του, ιδιαίτερα αν το άτομο ζει μέσα σ' αυτήν ασυνείδητα. Η συλλογικότητα μπορεί να ισοπεδώσει το άτομο, αν αυτό υφίσταται παθητικά την επιρροή της. Και η συλλογικότητα μπορεί να αλλοτριωθεί, αν κάποιον άτομο συνειδητά το επιδιώξει.

Μη μπορώντας να αποφύγουμε τις αμοιβαίες επιδράσεις, που όταν επικρατεί το ασυνείδητο, μπορούν να αποβούν μοιραίες και για το άτομο και για την συλλογικότητα, πρέπει να μη λησμονούμε ποτέ πρώτον να επιλέ-

Τα κείμενα του Τριαντάφυλλου Κοτζαμάνη

γουμε συνειδητά την συλλογικότητα στην οποία επιθυμούμε να συμμετέχουμε, κατόπιν δε να εργαζόμαστε επίσης συνειδητά για την συνεχή εξέλιξή μας, τους καρπούς της οποίας καταθέτουμε συνειδητά στην συλλογικότητα, αναμένοντας από όλα τα μέλη της να πράξουν το ίδιο, ώστε, αναβαθμίζοντάς την, να λάβουμε όλοι απ' αυτήν την αναγκαία στήριξη και έμπνευση για περαιτέρω εξέλιξη. Πρέπει πάντα να δουλεύουμε πάνω στον εαυτό μας, για να προσφέρουμε τα αποτελέσματα της εργασίας του προς την συλλογικότητα, κατόπιν δε πρέπει από την συλλογικότητα να αντλούμε ό,τι καλύτερο αυτή διαθέτει, προκειμένου να ωφεληθεί το άτομό μας απ' αυτήν, ώστε να εργαστεί ακόμα καλύτερα, να της προσφέρει περισσότερα και να λάβει απ' αυτήν ξανά. Πρόκειται για μια ατέρμονη πορεία από το εγώ στο εμείς και πάλι προς το εγώ, όπου δεν διογκώνεται η συμμετοχή ούτε του ατόμου ούτε του συλλογικού, αλλά επιδιώκεται η συνεχής συνειδητή συνεργασία και των δύο, κατά τρόπο ώστε η συλλογικότητα να αποτελεί συνεχώς καθρέπτη της αξίας του ατόμου, το δε άτομο να αντλεί απ' αυτήν τα εργαλεία και τις δυνατότητες για την βελτίωση της δικής του αξίας. Τούτο, ωστόσο, απαιτεί επιπλέον να γνωρίζει το άτομο την ακριβή θέση του εντός της συλλογικότητας, έτσι ώστε με την εργασία του εντός αυτής να μην διαταράσσει την τάξη και την αρμονία που επιτρέπουν την ομαλή ανάπτυξη της συλλογικότητας και δι' αυτής του ατόμου. Τότε, και μόνον τότε, η συλλογικότητα θα καθίσταται κάθε φορά το σκαλοπάτι που θα χρησιμοποιεί το άτομο για να ανέλθει σε ένα ανώτερο επίπεδο, ώστε να συμπαρασύρει κατόπιν ως εκεί ολόκληρη την συλλογικότητα και δι' αυτής όλα τα μέλη που την απαρτίζουν. Τότε το άτομο χαράζει νέον δρόμο, για να δοθούν στην συλλογικότητα νέες δυνατότητες και τα μέλη της να βρουν ευκολότερη πρόσβαση προς τόπο ανώτερο απ' αυτόν στον οποίο μέχρι τώρα ζούσαν, κινούνταν και ήσαν. *«Και τώρα εγώ πάω να σας ετοιμάσω τόπο... κι αν εγώ ξέρω τον δρόμο, τότε τον ξέρετε κι εσείς.»* (Ιωάννη 14)

Περί Φόβου

Όπου κι αν στρέψει κανείς το βλέμμα του σήμερα, βρίσκεται αντιμέτωπος με την τυραννική βασιλεία του φόβου, ενός φόβου για τα πάντα, ακόμα και γι' αυτή τούτη την ελευθερία. Δεν θα ήταν υπερβολή να χαρακτηρίσουμε τον σημερινό πολιτισμό μας πολιτισμό του φόβου και δεν θα ήταν δύσκολο να αντιληφθούμε ότι μας οδηγεί προς έναν πολιτισμό του τρόμου, ο οποίος προσπαθεί άτεχνα αλλά επικίνδυνα να αντιμετωπίσει τον φόβο.

Ο φόβος του άλλου, ο φόβος του διαφορετικού, ο φόβος της αλλαγής έχει πια αντικαταστήσει τις τόσο ιερές για τον κλασσικό Ελληνικό πολιτισμό αξίες της φιλοξενίας, της αγάπης και του σεβασμού του ξένου, της αποδοχής της διαφορετικότητας του άλλου, της ετοιμότητας για αλλαγή.

Ο άνθρωπος αγωνίζεται επί αιώνες για την απόκτηση της ελευθερίας του, αλλά είναι έτοιμος να θυσιάσει όλα όσα απέκτησε με αγώνες, από φόβο μην τα χάσει. Και, μέσα στον παραλογισμό του, δεν μπορεί να αντιληφθεί ότι η εκχώρηση της ελευθερίας του σημαίνει αυτόματα και κατάργησή της. Βάζουμε φρουρούς στα σπίτια μας για να μας προστατεύουν γιατί φοβόμαστε για την ζωή μας, και λησμονούμε ότι φρουροί υπάρχουν στις φυλακές. Τοποθετούμε κάμερες παντού για να μας προστατεύουν, και λησμονούμε ότι απεμπολούμε κατ' αυτόν τον τρόπο το δικαίωμα στην ιδιωτική ζωή. Φοβόμαστε τους κάθε φύσεως τρομοκράτες, και γι' αυτό επιτρέπουμε να μας τρομοκρατούν όσοι σπεύδουν πρόθυμα να μας προστατεύσουν απ' αυτούς. Ποτέ άλλοτε ο άνθρωπος δεν παραχώρησε τόσο εύκολα την ελευθερία του στον κρατικό παρεμβατισμό που θεωρεί τους πάντες ένοχους εκ των προτέρων. Ίσως δεν εκτιμούμε επαρκώς την ελευθερία μας, γιατί δεν έχουμε ακόμα αντιληφθεί ότι την χάνουμε μέρα με την μέρα, γιατί παραιτούμαστε σιωπηλά από το δικαίωμά μας σ' αυτήν. Προσωπικά, ανησυχώ, ανησυχώ πολύ γιατί, εμείς που ζούμε σε μια χώρα ελεύθερη δεν βλέπουμε την συρρίκνωση της ελευθερίας.

Η ελευθερία συρρικνώνεται στην χώρα των ελεύθερων, κι αυτό το φαινόμενο δεν γίνεται απλώς παθητικά αποδεκτό, αλλά πολλοί το προωθούν ενεργά. Οι μεγάλοι οραματιστές της ελευθερίας μας είχαν οραματιστεί ένα κράτος όπου η ανθρώπινη ψυχή θα μπορούσε να αναπτυχθεί και να μεταμορφωθεί με ελάχιστη ή καθόλου παρέμβαση από το κράτος, την κοινωνία ή τα θρησκευτικά κατεστημένα. Οι υπάρχουσες τάσεις δείχνουν, όμως,

Τα κείμενα του Τριαντάφυλλου Κοτζαμάνη

πως η παρέμβαση από τέτοιες ακριβώς μεριές κλιμακώνεται σταθερά, και πως οι προθέσεις των σοφών πολιτικών ανδρών του παρελθόντος όλο και περισσότερο νοθεύονται.

Σήμερα, οι περισσότεροι άνθρωποι, λόγω του φόβου και της ανασφάλειας που τους διακατέχει, προσβλέπουν όλο και περισσότερο στους κρατικούς παρεμβατισμούς για την ικανοποίηση των αναγκών τους και για την λύση των δεινών που τους βασανίζουν. Με αντάλλαγμα την υπόσχεση κυβερνητικής βοήθειας, εκούσια εγκαταλείπουν αρκετές ελευθερίες τις οποίες παλιότερα θεωρούσαν πολύτιμες. Αυτή η διαδικασία συχνά παίρνει την μορφή μιας ομάδας ανθρώπων που υποστηρίζουν τον περιορισμό των ελευθεριών μιας άλλης ομάδας, με διάφορα προσχήματα. Έχοντας αποθρασυνθεί από την εξουσία που της παρέχει η συγκατάθεση του κόσμου, η εκάστοτε κυβέρνηση, όποιας αποχρώσεως κι αν είναι, θεσμοθετεί όλο και περισσότερα μέτρα που συνεπάγονται τον περιορισμό των ελευθεριών. Καθημερινά υιοθετούνται νόμοι και διατάξεις που λαμβάνουν λίγο ή καθόλου υπόψη την απώλεια ελευθερίας των επιμέρους πολιτών. Κυβέρνηση και λαός προσηλώνουν εξίσου το βλέμμα στους διακηρυγμένους στόχους τους και ελάχιστη σημασία δίνουν στις ελευθερίες που καταπατούνται στην διάρκεια της πορείας προς τον στόχο. Η ελευθερία μερικές φορές μπορεί να μας αφαιρείται βίαια εκ των έξω, αλλά πολλές φορές απλώς διαβρώνεται εκ των έσω. Τι μπορούμε να κάνουμε για να αντιμετωπίσουμε την δεύτερη αυτή πιθανότητα; Ίσως η μόνη λύση είναι να αφυπνιστούμε και να αναλάβουμε το βάρος της ελευθερίας μας, δίχως να αναθέτουμε σε άλλους την φρούρησή της. Θα πρέπει να αποδεχθούμε τους πρόσθετους κόπους που ίσως απαιτηθούν για την διατήρησή της, αλλά και να απαλλαγούμε από τον φόβο και την καχυποψία που μας εμποδίζουν να την απολαμβάνουμε. Θα πρέπει να αντιληφθούμε ότι αυτό που πραγματικά φοβόμαστε είναι το βάρος του να είμαστε ελεύθεροι. Τότε, θα πρέπει να καταβάλουμε κάθε προσπάθεια για να «θεραπεύσουμε» τον φόβο μας και να αναλάβουμε τις ευθύνες μας.

Όλοι ισχυρίζονται

Όλοι στην εποχή μας ισχυρίζονται πως επιδιώκουν μια αλλαγή, πως ο κόσμος χρειάζεται κάτι το νέο, κλπ. Στην πράξη, όμως, δύσκολα ανιχνεύεται γύρω μας η αλλαγή. Αντίθετα, όσο περισσότερος λόγος γίνεται για αλλαγή, τόσο μεγαλύτερη προσκόλληση παρατηρείται στο παλαιό, έστω κι αν αυτό εμφανίζεται ωραιοποιημένο.

Στις περισσότερες περιπτώσεις, αυτό που οι άνθρωποι θεωρούν ως νέο, είναι απλώς η αλλαγή διακόσμου του παλαιού, κατά τρόπο ώστε να τρέφουμε την ψευδαίσθηση της αλλαγής. Δεν γκρεμίζουμε το παμπάλαιο σπίτι για να φτιάξουμε ένα νέο και σύγχρονο, που να καλύπτει τις σημερινές δικές μας ανάγκες, αλλά επιχειρούμε να βάψουμε το παλιό, για να αποπνέει φρεσκάδα, έστω κι αν αυτό σχεδιάστηκε για να καλύπτει τις ανάγκες των παππούδων μας σε κάποιο μακρινό παρελθόν. Κι ωστόσο, αν τηρούμε αυτή την στάση όσον αφορά στις μεγάλες δομικές και θεσμικές αλλαγές που θα έπρεπε να γίνουν γύρω μας, κανείς δεν μπορεί να ισχυριστεί ότι θα του άρεσε το ίδιο όσον αφορά στην υλική κατοικία του. Όλοι θέλουν να γκρεμίσουν το παλιό χαμόσπιτο και να φτιάξουν μια βίλα ή ένα πολυτελές διαμέρισμα.

Θα πρέπει, άρα, να αναρωτηθούμε τι είναι αυτό που δυναμιτίζει τις όποιες απόπειρες για πραγματική αλλαγή. Νομίζω πως η απάντηση μπορεί να χωρέσει σε δύο λέξεις: «βόλεμα» και «φόβος». Από τα παιδικά μας χρόνια, δεχόμαστε συνεχώς το μήνυμα του βολέματος. Κοίτα να βουλευτείς κάπου, παιδί μου... Να βρούμε κάποιον να σε βολέψει σε μια θεσούλα... Να μπεις στο Δημόσιο ή σε Τράπεζα να βουλευτείς... Στην πραγματικότητα μας ωθούν να επιλέγουμε την λιγότερη δυνατή προσπάθεια σε συνδυασμό με την μέγιστη δυνατή ασφάλεια. Η ανθρωπότητα, ωστόσο, έκανε βήματα, μόνον όταν κάποιιοι τόλμησαν να καταβάλουν την μέγιστη δυνατή προσπάθεια κάνοντας άλματα προς το αβέβαιο και ανασφαλές.

Αυτό που εμποδίζει τους περισσότερους να «ξεκολλήσουν» απ' το παλιό, είναι ο φόβος του κενού που νομίζουν ότι θα δημιουργηθεί έστω και πρόσκαιρα. Ενώ το παλαιό φαντάζει ως κάτι το σταθερό, το νέο είναι ακόμα άγνωστο και θολό, έστω κι αν η θεωρητική κατανόηση του ανθρώπου το φαντάζεται ήδη εδραιωμένο.

Αυτό που λείπει από την ανθρωπότητα, δεν είναι η ικανότητά της να φαντάζεται το νέο, αλλά η βούλησή της να το πραγματώσει. Ο άνθρωπος

Τα κείμενα του Τριαντάφυλλου Κοτζαμάνη

παραμένει άβουλος μπροστά στα δρώμενα του κόσμου, καταφεύγοντας σε στείρες και ατέρμονες συζητήσεις περί ενός κάποιου καλύτερου «νέου», αλλά δεν ενεργοποιεί την βούλησή του για να το πετύχει. Τούτο συμβαίνει γιατί κατ' αρχήν δεν έχει την απαραίτητη δύναμη για να κινηθεί.

Μια ολόκληρη «συνωμοσία» των σημερινών θεσμών και δομών της κοινωνίας, που, αν και στα πρόθυρα του θανάτου, αγωνίζονται να κρατηθούν στην ζωή εις βάρος της ανθρωπότητας που θα έπρεπε να υπηρετούν, οδηγεί τον άνθρωπο σε μια μεθοδευμένη μαλθακότητα, όπου τα πάντα του προσφέρονται «εύκολα». Το τίμημα, όμως, της ευκολίας είναι η απώλεια της συνήθειας να αντιμετωπίζουμε αυτό που φαίνεται δύσκολο, με αποτέλεσμα να οδηγείται η ανθρωπότητα σε μια συρρίκνωση της βούλησής της και των ικανοτήτων της. Το ανθρώπινο σώμα, ωστόσο, μας διδάσκει πως ό,τι δεν χρησιμοποιείται, τελικά φθίνει και εξαφανίζεται. Τούτο ακριβώς συμβαίνει και με την ανθρωπότητα.

Τα ναρκωτικά που την κοιμίζουν δεν είναι μόνον οι διάφορες ναρκωτικές ουσίες που - έστω και ατελέσφορα - διώκονται από τον νόμο, αλλά και όλες αυτές οι συνθήκες που δεν επιτρέπουν στον άνθρωπο να αναπτύξει την προσωπικότητά του, την διαφορετικότητά του και την βούλησή του. Κι όπως οι ναρκομανείς για τους εμπόρους ναρκωτικών, έτσι και η αποκοιμισμένη ανθρωπότητα καθίσταται παίγνιο και αντικείμενο πλουτισμού για όλους αυτούς τους εμπόρους ψυχών, που επιθυμούν την ύπαρξη μιας άκρως νωθής και υπάκουης ανθρωπότητας, έτσι ώστε να ασκούν ευκολότερα τα σχέδια τους χάριν των προσωπικών συμφερόντων τους. Μήπως ήλθε η ώρα να αντιδράσουμε; Μήπως ήλθε η ώρα να ξυπνήσουμε; Άλλωστε μας έχει λεχθεί προ πολλού: «Ξύπνα, εσύ που κοιμάσαι»

Χαμένοι άνθρωποι

Χαμένοι άνθρωποι μέσα στο πλήθος των πραγματικών ή φανταστικών ελλείψεων, χαμένοι άνθρωποι ανάμεσα στο χθες και το αύριο, βυθισμένοι μέσα στον φόβο, ακροβατώντας μεταξύ ζωής και θανάτου μέσα στην σύγχυση της καθημερινότητας. Όπου ο άνθρωπος «χάνεται», εκεί αναδύεται και μια χαμένη αξία. Υπάρχει κόστος για όλα αυτά. Όλοι πληρώνουμε, με τον έναν ή τον άλλο τρόπο, τις χαμένες αξίες μας. Όλα αυτά που αμελήσαμε, όλα αυτά που αδιάφορα επιτρέψαμε να μας προσπεράσουν και να σταθούν σήμερα, αντίκρυ μας, προβάλλοντάς μας την απαίτηση να σταματήσουμε να προχωρούμε σύμφωνα με τα όνειρά μας και τις πίστεις μας, αναχαίτισαν την ελπίδα μας και σε πολλές περιπτώσεις έσβησαν ή αλλοίωσαν την φύση και την διάσταση της ζωής μας. Με «χαμένη» ελπίδα αναζητούμε παρηγοριά και διαφόρων ειδών καταφύγια. «Χανόμαστε» και πάλι μέσα στους λαβυρίνθους μιας μαζικής υποκρισίας που δεν ωφελεί σε τίποτα και που μας συνθλίβει μέσα σε αναδυόμενα αισθήματα ωχαδελφισμού και σπαρακτικής υστερίας για κάθε τι που δεν είναι σύμφωνο με τις ατομικές ή συλλογικές απαιτήσεις μας. Έχουμε ξεχάσει να ζούμε σύμφωνα μ' αυτό που πράγματι είμαστε και υιοθετούμε ιδανικά και οράματα άλλων.

Αν μιλούμε σήμερα, όσο ποτέ άλλοτε -ίσως- στο παρελθόν, για την κρίση αξιών που μας κατατρύχει, τούτο γίνεται διότι τα σημάδια «ανάκαμψης» αργούν να φανούν, ενώ -αντιθέτως- βομβαρδιζόμαστε καθημερινά από μαρτυρίες και επιβεβαιώσεις δυσοίωνες.

Έχουμε ανάγκη όχι από ψεύτικες ελπίδες, αλλά από έμπρακτες αποδείξεις περί της ανεύρεσης της «χαμένης» μας ταυτότητας. Η προσωπική μας αξία πρέπει να ξαναβρεθεί και να κατανοηθεί.

Από την μικρή ήδη ηλικία οφείλουμε να γνωρίζουμε την αξία μας και να την διαφυλάσσουμε. Τούτο σημαίνει, πέρα από κάθε τι άλλο, ορθή καθοδήγηση και διαπαιδαγώγηση. Σημαίνει, επίσης, ότι πρέπει να υπάρξουν «πραγματικοί» ενήλικες οι οποίοι θα είναι σε θέση να κατευθύνουν προς την ορθή κατεύθυνση και με τον κατάλληλο τρόπο τους «νέους» ανθρώπους. Σημαίνει ακόμα πως πρέπει να υπάρξουν σωστά σχολεία, σωστοί εκπαιδευτικοί, ορθά κι ανθρώπινα εκπαιδευτικά συστήματα, ικανά να στηρίξουν τον υπό διάπλαση άνθρωπο και να μην τον ευνουχίσουν μέσα σ' ένα πεδίο στείρων ενεργειών και εσφαλμένων αντιλήψεων και συμπερι-

Τα κείμενα του Τριαντάφυλλου Κοτζαμάνη

φορών. Αν πρέπει να ξαναβρεθούν οι «χαμένες αξίες» μας, πρέπει – πρωτίστως - να θέλουμε να γνωρίσουμε ποιες είναι και σε τι μας ωφελούν. Πρέπει να θέλουμε να ξαναβρούμε τους «χαμένους εαυτούς» μας, κι αυτό απαιτεί απ' όλους πολλή και συνεχή προσπάθεια.

Τέτοιου είδους αλλαγές, όπως είναι φυσικό, δεν μπορούν να πραγματοποιηθούν από την μία μέρα στην άλλη. Τα αποτελέσματα ίσως καθυστερήσουν να φανούν, όμως κανέναν δεν θα έπρεπε να απογοητεύει μια τέτοια πραγματικότητα. Αυτό που «χάσαμε» δεν χάθηκε μέσα σ' ένα λεπτό. Χρειάστηκε μια συνεχή συμπεριφορά ανάλογης αντίληψης, προκειμένου να υιοθετηθεί κάτι διαφορετικό.

Ας μην κρυβόμαστε! Ο χρόνος αποκατάστασης κι αποθεραπείας ίσως να είναι πολύ μακρύς, όμως οι ανθρώπινες αξίες μας είναι κάτι πολύ σπουδαιότερο απ' τα χρονικά μεγέθη που επεξεργαζόμαστε στο μυαλό μας. Πρέπει να πιστέψουμε πως ό,τι «χάθηκε» μπορεί να ξαναβρεθεί, αρκεί να το θέλουμε πραγματικά. Πρέπει να πιστέψουμε πως ό,τι καλό και σημαντικό «χάθηκε» αξίζει, τόσο για εμάς όσο και για τις γενιές που ακολουθούν, να ξαναβρεθεί και να αποκατασταθεί στην ορθή του θέση.

Αν οι αξίες στις οποίες, ως άτομα και ως κοινωνίες, στηρίζουμε στην σημερινή εποχή τις ζωές και τις τύχες μας αρχίζουν να μας... προβληματίζουν, κυρίως ως προς τα αποτελέσματα που βιώνουμε, εντέλει, ως συνέπεια της αποδοχής μας, τότε ας ξεκινήσουμε σήμερα - και όχι αύριο- την «αποκαθίλωσή τους» από το πεδίο της καθημερινότητας μας, κι ας τοποθετήσουμε, ενεργητικά, στην θέση τους, όχι αντικαταστάτες, αλλά τους... "νόμιμους δικαιούχους". Όσο πιο ψηλή, πιο οικουμενική, πιο υπερατομική και εσωτερικά ανθρώπινη είναι η αξία που οροθετεί τις αντιλήψεις και τις συμπεριφορές μας, τόσο πιο βαθιά και ουσιαστικά θα είναι τα αποτελέσματα στην ζωή μας και τόσο πιο συνεπείς θα είμαστε εμείς οι ίδιοι σε σχέση με την αληθινή μας φύση και υπόσταση. Μια ματιά γύρω μας (μέσα μας, ίσως, η εικόνα να 'ναι και σκληρότερη) θα μας πείσει για την υποβάθμιση της αξίας μας, άρα του εαυτού και της ζωής μας. Σίγουρα αξίζαμε κάτι καλύτερο! Σίγουρα δεν θα μπορούμε να το αξίζουμε επ' αόριστον, αν δεν στραφούμε και πάλι προς αυτό! Τί και ποιο είναι «αυτό»; Ό,τι καλό χάθηκε και λησμονήθηκε, μέσα στην φθορά και την παραζάλη των χρόνων....

Με την ευχή να «ξαναβρούμε» κάθε τι καλό και ωφέλιμο...

Πιστεύουμε πως αγαπούμε;

Πιστεύουμε όσους νιώθουμε ή ισχυριζόμαστε πως αγαπούμε;

Αγαπούμε όσους ή ό,τι λέμε πως πιστεύουμε;

Είναι χρήσιμο, σε πολλές περιπτώσεις, να συνδέουμε αυτές τις δύο έννοιες, αυτές τις δύο «ποιότητες» της ζωής μας μεταξύ τους. Αυτή η σχέση είναι δυνατό να μας οδηγήσει σε καρποφόρους συλλογισμούς. Όχι για να θεωρητικολογήσουμε, κατά το γνωστόν..., αλλά για να ανοίξουμε λίγο χώρο μέσα στην πολλές φορές αποπνικτική ατμόσφαιρα της ψυχής μας.

Χρειαζόμαστε περισσότερο χώρο και πιο πολύ «αέρα καθαρό», προκειμένου να αναπνεύσουμε... την ζωή μας και όχι την ζωή των άλλων.

Σε πολλές περιπτώσεις η πίστη μας (αυτό που εννοούμε, λίγο-πολύ, ως πίστη) εξαρτάται από την ανάγκη μας να αγαπήσουμε και να αγαπηθούμε.

Σε πολλές περιπτώσεις η αγάπη μας (αυτό που εννοούμε, λίγο-πολύ, ως αγάπη) εξαρτάται από την ανάγκη μας να πιστέψουμε ή να μας πιστέψουν και να μας εμπιστευθούν.

Κάθε εξάρτηση, ωστόσο, αποτελεί μια ακόμα δέσμευση, μια ακόμα μαρτυρία του βαθμού της ανελευθερίας μας και της αδυναμίας μας (για όποιον λόγο) να «είμαστε», και κάτι παραπάνω: να «είμαστε αυτό που είμαστε», τίποτε διαφορετικό, τίποτε λιγότερο ή περισσότερο.

Οι τυφλές μας αγάπες μας οδηγούν σε τυφλές πίστεις.

Οι τυφλές μας πίστεις μας συνθλίβουν κάτω από τα ερείπια των επιθυμιών και των πόθων της τυφλής μας αγάπης. Τυφλοί οδηγούν τυφλούς... Οι συνέπειες μιας τέτοιας πορείας είναι λίγο-πολύ γνωστές. Την οδύνη την γνωρίζουμε καλύτερα από την ευτυχία, κι ωστόσο είμαστε πλασμένοι για να είμαστε και να νιώθουμε ευτυχείς.

Η αγάπη είναι βέβαιο πως μπορεί να μας οδηγήσει στην ευτυχία. Από την άλλη μεριά, έχει ειπωθεί, πως η πίστη μπορεί να μας οδηγήσει στην σωτηρία. Η σύγχυση στην οποία βρισκόμαστε μας αποδεικνύει κατάφορα πως δεν έχουμε πετύχει ούτε στην μια ούτε στην άλλη πορεία «καθοδήγησης» μας, κι αυτό θα πρέπει να μας ωθήσει σε βαθύτερους και πιο ουσιαστικούς συλλογισμούς.

Σε τι συνίσταται η ευτυχία μας, η προσωπική μας ευτυχία, και σε τι συνίσταται η... προσωπική μας σωτηρία; Από τι κινδυνεύουμε και χρειάζεται να σωθούμε;

Τα κείμενα του Τριαντάφυλλου Κοτζαμάνη

Από μια πλευρά (και δεν πρόκειται για παιχνίδι με τις λέξεις και τις έννοιές τους), ίσως να κινδυνεύουμε από... έλλειψη ευτυχίας. Ένα όν δυστυχισμένο βρίσκεται σε αληθινό κίνδυνο! Αν η αγάπη μέσα στο βάθος της ουσιαστικότητάς της μπορεί να μας οδηγήσει στην ευτυχία, τότε μια πίστη που... σώζει θα μπορούσε να ήταν διαφορετική και ανεξάρτητη από αυτή την αγάπη;

Πίστη στην αγάπη λοιπόν; Πίστη στο ευτυχισμένο γίνεσθαι του ανθρώπου; Ναι! Ένα «άνοιγμα» προς εκεί που εστιάζεται η ελπίδα μας. Ναι!

Ένα «άνοιγμα» προς εκεί που η ανάγκη της αγάπης μας δεν τυφλώνει, αλλά φωτίζει και ζεσταίνει σταθερά και με σύνεση κάθε στιγμή της ζωής μας.

Στην σημερινή εποχή

Ο άνθρωπος στην σημερινή εποχή έμαθε να ζει καταχρεωμένος, αλλά όλο και περισσότερο αντιλαμβάνεται πλέον ότι τα χρέη δημιουργούν πρόσθετα βάρη, μιας και επιβαρύνονται από τους τόκους. Και παρόλο που τούτο είναι ευκολονόητο, αντί να σταθεί και να αναλογιστεί την κατάσταση του προκειμένου να προβεί σε μια, έστω και αργή, εκκαθάριση των χρεών του, συνήθισε πια να χρεώνεται κι άλλο, μέχρι να οδηγηθεί στην οριστική κατάρρευση. Ακριβώς την ίδια συμπεριφορά υιοθετεί ο άνθρωπος και στην συναισθηματική και στην πνευματική του ζωή, ευρισκόμενος συνεχώς μπροστά σε νέα αδιέξοδα, κουβαλώντας όλο και περισσότερα βάρη, έχοντας όλο και πιο βαριά δεσμά. Αντί να εκκαθαρίζει το παρελθόν του από όλες τις εκκρεμότητες που τον παρεμποδίζουν στην πορεία του, δημιουργεί συνεχώς κι άλλες, μιας και λησμονεί, ή δεν θέλει να αποδεχθεί, ότι αν μείνει με ανοιχτές πληγές για καιρό, η «μόλυνση» θα τον καταβάλει και ο «θάνατος» θα επέλθει σε όλα τα επίπεδα.

Το κλειδί για την εκκαθάριση των εκκρεμοτήτων μας είναι η συγγνώμη. Η ίδια η συγγνώμη έχει αξία θεραπευτική, γιατί μας απαλλάσσει απ' ό,τι μας βαραίνει και δεν πρέπει να την συγχέουμε με την άφεση των αμαρτιών. Αυτή η τελευταία αποτελεί αρμοδιότητα του Θείου και όχι δική μας. Η συγγνώμη σημειοδοτεί απλά την δική μας απόφαση να μην συνεχίσουμε να εμπλεκόμαστε με μια κατάσταση που μας επιβαρύνει. Τις περισσότερες φορές, κουβαλάμε το βάρος καταστάσεων που έπαψαν προ πολλού να υπάρχουν, μιας και συνέβησαν κάπου κάποτε, αλλά που εμείς συνεχίζουμε να τις υφιστάμεθα γιατί, αντί να ζούμε το παρόν μας, επιλέγουμε, άλλοτε λόγω συναισθηματικής αδυναμίας και άλλοτε λόγω μίσους και εκδικητικότητας, να ζούμε σε μια παρελθούσα χωροχρονική στιγμή, αδυνατώντας έτσι να κλείσουμε μια εκκρεμότητα, η οποία συνεχώς διογκώνεται, αφού την βιώνουμε ξανά και ξανά.

Η πρώτη συγγνώμη πρέπει να δοθεί στον εαυτό μας. Αν κάποτε τον βλάψαμε, αν κάποτε τον επιβαρύναμε με κάποιο λανθασμένο χειρισμό, ας τον συγχωρήσουμε. Συγχωρώ τον εαυτό μου σημαίνει ότι παύω να κουβαλάω το βάρος μιας παρελθούσας πράξης, εστιάζομαι στο παρόν μου απαλλαγμένος από τα βάρη των τύψεων και διορθώνω ό, τι μπορεί να διορθωθεί. Αντί να υφίσταμαι παθητικά τις συνέπειες του παρελθόντος μου, εγείρομαι δυναμικά και ενεργά για να φτιάξω την ζωή μου εδώ και τώρα. Α-

Τα κείμενα του Τριαντάφυλλου Κοτζαμάνη

ντίθετα, το βάρος των τύψεων μάς παραλύει και δεν μας επιτρέπει την όποια διορθωτική δράση. Γιατί ακριβώς αυτή είναι και η συνέπεια της συγγνώμης: αποδεσμεύει εκείνο το δυναμικό που επιτρέπει την διορθωτική διαδικασία. Η δεύτερη συγγνώμη πρέπει να δοθεί προς τους άλλους. Συγχωρώντας τους για ό,τι ηθελήμενα ή άθελα μάς έκαναν, απλά παύουμε να τους κουβαλάμε μέσα μας και να βιώνουμε καθημερινά το μίσος και την μνησικακία. Όταν τους συγχωρούμε, κόβουμε τον γόρδιο δεσμό που μας κρατούσε ως τώρα δεμένους με αυτούς που, κατά την γνώμη μας πάντα, μας έβλαψαν. Εδώ η συγγνώμη σημειοδοτεί κατ' αρχήν την απόφασή μας να προχωρήσουμε πια μόνοι μας στην ζωή, χωρίς να εξαρτιόμαστε πια απ' αυτούς. Αναλαμβάνουμε εμείς το τιμόνι της ζωής μας στα χέρια μας και δεν εξαρτάμε πια την ευτυχία μας από τους άλλους αλλά μονάχα από την δική μας στάση στην ζωή. Και βαδίζουμε σ' αυτή την ζωή ελαφρύτεροι πια, γιατί δεν κουβαλάμε μέσα μας το βάρος των άλλων. Κατόπιν, η συγγνώμη αυτή μπορεί να βοηθήσει και τον άλλον να νιώσει ελαφρύτερος και να μπορέσει να συνεχίσει την δική του ζωή χωρίς το βάρος των ενδεχόμενων τύψεων γι' αυτό που μας έκανε. Με την έννοια αυτή, το "Πατέρα μου, συγχώρεσέ τους" αποκτά ιδιαίτερη σημασία, μιας και αφ' ενός απαλλάσσει τον ένοχο από τις συνέπειες της δίκαιης οργής του δικαίου, αφ' ετέρου δε συνεπάγεται την βούληση του συγχωρούντος να απαλλαγεί από τα δεσμά που τον έδεναν με όσους τον έβλαψαν. Τέλος, συγχωρώντας τους άλλους, ίσως βιώσουμε τελικά την Αγάπη με τις θεραπευτικές της ιδιότητες... Την τρίτη συγγνώμη την οφείλουν οι λαοί και τα έθνη μεταξύ τους. Αν δεν συγχωρήσουν τις συγκρούσεις που δημιούργησαν τόσες εχθρότητες και τόσους πολέμους, δεν θα μπορέσουν ποτέ να γεφυρώσουν τα χάσματα που τους χωρίζουν για να βαδίσουν ενωμένοι προς το μέλλον, προς ένα καλύτερο και ευτυχέστερο μέλλον.

Η συγγνώμη είναι το αίτημα των καιρών και εξαφανίζει τις εκκρεμότητες μας. Είμαστε άραγε έτοιμοι να την δώσουμε;

Κοσμικοί Κυρίαρχοι Διδάσκαλοι

Εχοντας εισέλθει στο Τεκτονικό Τάγμα, θα διαπιστώσετε ότι με το πέρας του χρόνου, θα ανοίγουν διάπλατα εμπρός σας οι πόρτες των διαδοχικών θαλάμων, κάθε φορά που θα μπορείτε να τις διαβείτε, μέχρι που, τελικά, σ' αυτή την ζωή, ή σε κάποια άλλη, θα διασχίσετε το Μεγάλο Κατώφλι της Μνήσεως, θα βρεθείτε στον ασύλληπτο Ναό των Κοσμικών Κυρίαρχων Διδασκάλων και θα αρχίσετε να πορεύεστε κατευθείαν προς το ιερό τους Τέμενος. Με τον όρο Κοσμικός Κυρίαρχος Διδάσκαλος, προσδιορίζουμε εκείνο το ανθρώπινο ον που μέσω των εμπειριών που βίωσε, έχει φθάσει σε ένα βαθμό τελειότητας και κυριαρχεί πάνω στους Νόμους και στις αρχές της φύσεως έτσι ώστε να βρίσκεται πολύ πάνω από το επίπεδο του κοινού ανθρώπου.

Σε κάθε περίπτωση, όμως, υπήρξε κάποτε ανθρώπινο όν, ή εξακολουθεί να είναι, και η κυριαρχία του δεν αποτελεί θείο δώρο, αλλά επίτευγμα που κατορθώθηκε ύστερα από πολύ αγώνα.

Όλοι οι μαθητές του Μυστικισμού ποθούν να περάσουν τα σύνορα του αόρατου κόσμου. Αυτός, όμως που τα περνάει δεν μπορεί να διαγράψει την πορεία του περισσότερο από τον ταξιδιώτη που προσπαθεί να διεισδύσει στα υπόγεια ανάκτορα της ιερής Λάσσα. Τα μυστήρια ποτέ δεν έγιναν προσιτά στο ευρύ κοινό, ούτε και θα γίνουν μέχρι την ημέρα που η Μυστικιστική Φιλοσοφία θα γίνει παγκόσμια. Ο μνημένος αποτελεί την αφρόκρεμα των ερευνητών. Και για να γίνει πραγματικός μαθητής των Κοσμικών Κυρίαρχων Διδασκάλων, πρέπει να ακολουθήσει την εσωτερική παρόρμηση του εαυτού του, που είναι άσχετη με τον βαθμό της γήινης επιστήμης του.

Αποτελεί επιθυμία όλων των νεοφύτων, αλλά και των πιο προχωρημένων σπουδαστών του Μυστικισμού, να έλθουν σε επαφή με τους Κοσμικούς Διδασκάλους κατ' ευθείαν, δίχως τη διαμεσολάβηση άλλων. Πριν εξετάσουμε με ποιόν τρόπο μπορεί να γίνει αυτό κατορθωτό, ας δώσουμε λίγα στοιχεία ακόμα για τους Κοσμικούς Κυρίαρχους Διδασκάλους και τη Μεγάλη Λευκή Στοά. Υπάρχουν αρκετοί Κοσμικοί Κυρίαρχοι Διδάσκαλοι, μερικοί βρίσκονται στο Κοσμικό πεδίο, εξακολουθώντας το μεγάλο τους έργο, περιμένοντας την επόμενη τους ενσάρκωση. Άλλοι βρίσκονται στο γήινο πεδίο και διευθύνουν το φυσικό (PH) έργο, προετοιμαζόμενοι για να εισέλθουν στο κοσμικό πεδίο.

Τα κείμενα του Τριαντάφυλλου Κοτζαμάνη

Δεν υπάρχει κανένας τρόπος για να ανέβουμε στο βουνό του αποκρυφισμού αν δεν σκαρφαλώσουμε μόνοι μας, με τα δικά μας πόδια και χέρια.

Έτσι αναρριχήθηκαν στην κορυφή της φωτίσεως όλοι οι Κοσμικοί Κυρίαρχοι Διδάσκαλοι: Με προσπάθειες ακατάπαυστες, ζώντας στον κόσμο της εμπειρίας, αποτυγχάνοντας πολλές φορές και ξαναρχίζοντας την πορεία τους από την αρχή, μετά από προετοιμασία πολλών ενσαρκώσεων, έφθασαν στην Κοσμική συνειδητότητα και κυριάρχησαν πάνω στις δυνάμεις του Κοσμικού. Στην Κυραρχία αυτή οδηγήθηκαν παρατηρώντας, εξετάζοντας σε βάθος και εφαρμόζοντας κάθε κοσμικό νόμο ή αρχή που τους αποκαλυπτόταν ή που ανακάλυπταν οι ίδιοι. Την ίδια μέθοδο δε, ζητούν και από τους επίδοξους μαθητές τους.

Το πρώτο πράγμα που εξετάζουν οι Κοσμικοί Κυρίαρχοι Διδάσκαλοι προκειμένου να δεχθούν κάποιον σαν άμεσο μαθητή τους, είναι το κίνητρό του. Και το μόνο κίνητρο που θεωρείται άξιο είναι η επιθυμία του μαθητή να γίνει ενεργός και αυτοσυνείδητος συνεργάτης του σκοπού του Λόγου, και να αναπτύξει κάθε δυνατή του ιδιότητα για να την προσφέρει σαν θυσία για την βοήθεια της Ανθρωπότητας. Ακολούθως απαιτείται η κατάλληλη ψυχική προετοιμασία που επιτελείται από την ανάπτυξη ορισμένων ιδιοτήτων όπως η απλότητα, η δικαιοσύνη, η ανοχή, η συμπάθεια, η σωματική αγνότητα, η στοργή, η ευγένεια, η εκγράτεια και η ετοιμότητα για τον θάνατο. Προκειμένου να βαδίσει κανείς στο μονοπάτι της γνώσεως, είναι απαραίτητο να έχει θεμελιώσει μέσα του την αρετή, γιατί κάθε ηθικό σφάλμα, ή κάθε ηθική αδυναμία θα μπορούσε να καταστεί το υλικό με το οποίο αυτός ο ίδιος μπορεί να υφάνει τον ιστό της ψευδαισθήσεως και της αυταπάτης, που θα τον παγιδεύσει.

Υπάρχουν πολλοί επίδοξοι μαθητές που ζητούν να επικοινωνήσουν με τους Κοσμικούς Κυρίαρχους Διδασκάλους για να αποκτήσουν αποδείξεις για την ύπαρξη των κρυμμένων δυνάμεων της φύσεως, για να μπορέσουν μια μέρα να τις ελέγξουν – και μάλιστα όσο πιο γρήγορα γίνεται γιατί δεν τους αρέσει να περιμένουν – για να γίνουν κάποτε και οι ίδιοι Κυρίαρχοι Διδάσκαλοι για να διδάξουν τους «κατώτερους», και για να βεβαιωθούν τέλος, ότι όντως υπάρχουν Κοσμικοί Κυρίαρχοι Διδάσκαλοι.

Συγχωρέστε μου την ωμότητα της γλώσσας, αλλά οι Κοσμικοί Κυρίαρχοι Διδάσκαλοι, θεωρούν αυτά τα κίνητρα εγωϊστικά και δεν ανταποκρίνονται στο κάλεσμα του επίδοξου μαθητή. Το μόνο κίνητρο που αναγνω-

Παναγιώτης Λιβιεράτος: «Εσωτερική Μαρτυρία»

ρίζουν σαν μη εγωϊστικό, είναι όπως προανέφερα η ανιδιοτελής υπηρεσία. Αυτό που έχει σημασία είναι η διαρκής προσπάθεια που καταβάλλει κανείς και όχι τόσο πολύ το τελικό της αποτέλεσμα. Η πρόοδος που επιτελείται από τον καθένα είναι ανάλογη με το περασμένο του Κάρμα και με τις τωρινές του προσπάθειες, κανείς δε, δεν θα πρέπει να αποθαρρύνεται επειδή δεν κατορθώνει ό,τι πετυχαίνει εύκολα κάποιος άλλος. Είπε κάποτε, ένας Κοσμικός Κυρίαρχος Διδάσκαλος: «Αυτός που κάνει ό,τι μπορεί, κάνει αρκετά για μας». Ο Τεκτονισμός έχει ένα διττό στόχο: Πρώτον, να σας οδηγήσει στον δικό σας Κοσμικό Κυρίαρχο Διδάσκαλο, και δεύτερον, να σας οδηγήσει στο δικό σας έργο. Τα δύο αυτά προβλήματα, η εξεύρεση του Διδασκάλου και η ανακάλυψη του έργου σας είναι αλληλένδετα, αδιαχώριστα. Το ένα οδηγεί στο άλλο, ή μάλλον το ένα δημιουργεί το άλλο.

Ο κάθε Διδάσκαλος, διευθύνει διαφορετικό μέρος του έργου, κάθε μέρος, όμως, είναι συντονισμένο με τα υπόλοιπα, έτσι ώστε να δημιουργείται ένα αρμονικό σύνολο.

Δεν θα μιλήσουμε τώρα για το συγκεκριμένο έργο του κάθε Κοσμικού Κυρίαρχου Διδασκάλου, γιατί αυτό αναλύεται εκτεταμένα σε άλλα κείμενα. Σεις που μελετάτε την Τεκτονική Φιλοσοφία, δεν θα πρέπει να είσθε μονάχα ένας ιδεαλιστής, αλλά και ένας εργάτης που συνειδητοποιεί πλήρως το σχέδιο του Κοσμικού. Πρέπει να γίνετε δέκα φορές πιο αποτελεσματικός από τον συνηθισμένο ιδεαλιστή, γιατί συνδέετε τη θυσία σας με τη θυσία του Λόγου, που δημιούργησε και συντηρεί το εξελικτικό σχήμα. Με άλλα λόγια πρέπει να ξεφύγετε από τα στενά πλαίσια του ιδεαλιστή, και να γίνετε αποκρυφιστής. Το ειδικό έργο που πρέπει να αναλάβετε, είναι η επαγωγή ορισμένων έργων στον πολιτισμό. Το πρώτο στάδιο του έργου είναι η επαναφορά στον κόσμο της γνώσεως ότι υπάρχει μία Σοφία. Το δεύτερο στάδιο είναι η αφύπνιση παντός αγαθού που βρίσκεται σε οποιαδήποτε Θρησκεία, Φιλοσοφία ή θεωρία. Το τρίτο στάδιο είναι το πρωτοποριακό έργο που πρέπει να επιτελεσθεί στην εκπαίδευση για να εφαρμοσθούν οι Αλήθειες της Σοφίας στην εκπαίδευση των παιδιών. Επειτα, ακολουθεί το έργο της διανοίξεως αγωγών για την κάθοδο των άορατων δυνάμεων, που επιτελείται μέσω των τελετουργιών. Ένα άλλο βασικό στάδιο, είναι η επαναφορά της ωραιότητας σε όλους τους τομείς της ζωής. Ας μην λησμονούμε ότι η ωραιότητα θα σώσει τον κόσμο.

Τα κείμενα του Τριαντάφυλλου Κοτζαμάνη

Αφού συνειδητοποιήσετε πλήρως ποιό είναι το έργο σας, και αφού αρχίσετε να εργάζεσθε γι' αυτό, τότε θα εμφανισθεί ο Κυρίαρχος Διδάσκαλος που θα σας εξασκήσει και θα σας οδηγήσει στην Ατραπό. Μπορείτε να βρείτε τον Κυρίαρχο Διδάσκαλο μέσω του έργου σας, αν γνωρίζετε πώς να εργάζεσθε κατά τον σωστό τρόπο.

Ο Κυρίαρχος Διδάσκαλος, είναι πάνω απ'όλα ένας θεράπων του Λόγου. Έργο του είναι να διανέμει τις δυνάμεις του Λόγου, κατά τρόπο που να προκαλεί το ύψιστο καλό στην ανθρωπότητα. **Όπως ο μηχανικός κατευθύνει τα νερά του ποταμού για να δημιουργήσει αρδευτικά κανάλια, έτσι κι'ο Διδάσκαλος πρέπει να χρησιμοποιεί τις δυνάμεις του Λόγου, κατευθύνοντάς τες κατ'αυτόν ή εκείνον τον τρόπο.** Ο Διδάσκαλος είναι υπεύθυνος για τη δύναμη που χρησιμοποιεί. Πρέπει να παράγει από αυτήν τη δύναμη όσο μπορεί περισσότερα αποτελέσματα. Με άλλα λόγια οφείλει να συγκεντρωθεί πάνω στο έργο του. Ο Κυρίαρχος Διδάσκαλος δεν είναι ένα είδος καθηγητή που εξηγεί τα προβλήματα της πνευματικής ζωής. Ο Κυρίαρχος Διδάσκαλος είναι ένας εργάτης, η δε διδασκαλία που θα σας δώσει, θα γίνει όχι με τα λόγια του αλλά με τα έργα του.

Ο Κυρίαρχος Διδάσκαλος εργάζεται νυχθημερόν. Έχει ορισμένους συνεργάτες, αν και όχι τόσους όσους χρειάζεται. Συνεπώς είναι πρόθυμος να δεχθεί εθελοντές που θα τον βοηθήσουν στο έργο του. Δεν θα δεχθεί, όμως, οποιονδήποτε προσφέρεται για συνεργάτης. Δεν θα δεχθεί ανεπαρκείς ανθρώπους που θα χρειάζονται διαρκώς την προσοχή και την φροντίδα του, ανθρώπους δουλικούς που ζητούν συνεχώς να εκτελούν διαταγές. Δεν μπορεί να σπαταλήσει τον χρόνο του για να επιλύει όλα τα προβλήματα του μαθητή του, εκτός αν αυτός αποδείξει ότι σύντομα θα καταστεί ικανός εργάτης αποτελεσματικός για ανώτερες προσπάθειες. Οι Κυρίαρχοι Διδάσκαλοι, δεν χρειάζονται εκτελεστικές μαριονέτες, έχουν ανάγκη από ανθρώπους με πρωτοβουλία και θάρρος. Η απλή αφηρημένη επιθυμία να γίνει κανείς μαθητής του Κυρίαρχου Διδασκάλου, να υπηρετήσει τον Κυρίαρχο Διδάσκαλο, δεν είναι αρκετή. Πρέπει να μπορείτε να του προσφέρετε μία σαφώς καθορισμένη ικανότητα. Και, καθώς εργάζεσθε, πρέπει να αποδείξετε πως γνωρίζετε καλά τί σημαίνει αποτελεσματικότητα. Οι Διδάσκαλοι χρειάζονται για μαθητές αποτελεσματικούς εργάτες. Κι'όταν

Παναγιώτης Λιβιεράτος: «Εσωτερική Μαρτυρία»

τους βρούν τους εξασκούν κατάλληλα για θέσεις αυξημένης ευθύνης μέσα στο όλο έργο τους.

Παρ'όλο που οι Κοσμικοί Κυρίαρχοι Διδάσκαλοι, ζητούν τόσο υψηλά προσόντα, σας θέλουν στο έργο τους. Μπορούν να σας χρησιμοποιήσουν με όποια ικανότητα έχετε, μικρή ή μεγάλη, αρκεί να γνωρίζετε ακριβώς τι μπορείτε να κάνετε, και να το κάνετε καλά. Οι Διδάσκαλοι, συχνά χρησιμοποιούν μικρά παιδιά σε ορισμένες φάσεις του έργου τους, γιατί το πρόθυμο παιδί μπορεί να επιτελέσει το απλό πράγμα που του ανατίθεται, με ενθουσιασμό και ευθύτητα. Δεν μπορούν όμως να χρησιμοποιήσουν κάποιον που έχει κάθε λογής ιδέες για διάφορα θέματα, αλλά δεν μπορεί να κάνει τίποτα αποτελεσματικά. Αυτό που απαιτείται, αυτό που ζητούν οι Διδάσκαλοι για να σας δεχθούν, είναι η συγκεκριμένη και συγκεντρωμένη ικανότητα, και όχι η αφηρημένη και η συγκεχυμένη.

Πολλοί κάνουν το λάθος να περιμένουν ότι ο Διδάσκαλος θα υλοποιηθεί μπροστά τους και θα αρχίσει να τους αναλύει διάφορα θέματα. Οι Διδάσκαλοι συνήθως περνούν δίπλα μας απρατήρητοι, δίχως να αποκαλύπτουν την πραγματική τους ταυτότητα. Μας αγγίζουν με την δημιουργική τους αύρα και προσπαθούν να ξυπνήσουν μέσα μας τα στοιχεία εκείνα που θα μας δώσουν τις απαντήσεις που γυρεύουμε. Τις λίγες φορές που εμφανίζονται μπροστά μας, δεν μιλούν αλλά, μας εντυπώνουν υποσυνείδητα μερικές ιδέες και αρχές, δείχνοντας ένα σύμβολο που περιέχεται στον ειδικό πάπυρο που συνήθως κρατάει στα χέρια του. Μονάχα σε εξαιρετικά επείγουσες περιστάσεις μιλούν άμεσα με τον ενδιαφερόμενο, και αυτό σχεδόν ποτέ με Νεόφυτους, δόκιμους ή αρχάριους.

Με την συνεχή εξάσκηση και προσπάθεια, με την συνεχή προσφορά ανιδιοτελούς υπηρεσίας θα έρθει τελικά η μέρα που η παρουσία των Διδασκάλων, θα γίνει ένα ζωντανό βίωμα για σας, και όχι απλή εθωρία. Τότε, ίσως, θα σας δοθεί η δύναμη να εισέλθετε στην ιερή Σαμπάλα και να ακούσετε το ΟΜ να αντηχεί στον Ναό των Διδασκάλων. Εργάζεσθε και θα βρείτε τον Κυρίαρχο Διδάσκαλο. Σταθείτε πιστοί συνεργάτες του και θα σας οδηγήσει στο έργο σας. Ολος ο αποκρυφισμός στηρίζεται σε αυτές τις δύο αλήθειες. Χρησιμοποιείστε, λοιπόν, την ευκαιρία που σας προσφέρει με τις Τεκτονικές Διδασκαλίες για να βρείτε τη γαλήνη που ζητάτε.

Επι πλέον, θα βρείτε την υπέρτατη χαρά του υπηρετείν το θείο σχέδιο.

Μία συμβολική ιστορία

Επιτρέψτε μου να σας παρουσιάσω μια συμβολική ιστορία, ακριβώς όπως μας μεταφέρθηκε από τους πρώην Διδασκάλους μας. Ελπίζω ότι θα την βρείτε ιδιαίτερα ενδιαφέρουσα και διδακτική.

Μερικοί άνθρωποι, αναθρεμένοι μέσα στην άγνοια και την οκνηρία, φθάνοντας σε ώριμη ηλικία, ξεκίνησαν να διασχίσουν ένα μεγάλο βασίλειο. Μιάς όμως, και οδηγούνταν μονάχα από μία μάταιη περιέργεια, έκαναν λίγες μόνο προσπάθειες για να γνωρίσουν τα αληθινά μέσα με τα οποία κυβερνιόταν αυτή η χώρα. Δεν είχαν ούτε αρκετό θάρρος, ούτε αρκετά εχέγγυα για να παρουσιασθούν στους Κυβερνήτες του Κράτους, οι οποίοι θα μπορούσαν να τους αποκαλύψουν τις κρυφές μεθόδους της Κυβερνήσεως.

Έτσι, αρκέστηκαν να περιδιαβαίνουν από πόλη σε πόλη και να βαδίζουν ρίχνοντας το αβέβαιο βλέμμα τους στους δημόσιους τόπους, όπου, βλέποντας τον λαό να συνωστίζεται λες και ήταν αφημένος να κάνει ό,τι θέλει, δεν αντιλήφθηκαν τίποτε από την τάξη και την σοφία των νόμων που γρηγορούσαν μυστικά για την ασφάλεια και την ευτυχία των κατοίκων. Πίστεψαν, λοιπόν, ότι όλοι οι πολίτες, εξ'ίσου αργόσχολοι, ζούσαν σ' αυτό το κράτος μέσα σε μία πλήρη ανεξαρτησία.

Στην πραγματικότητα, αυτά που είχαν δει, δεν παρουσίαζαν στο ελάχιστο φωτισμένο πνεύμα τους ούτε κανόνα, ούτε νόμο. Επειδή δεν συμβουλευόνταν παρά μόνο τα μάτια τους, δεν κατόρθωσαν να γνωρίσουν ότι άνθρωποι ανώτεροι κυβερνούσαν εκεί με το αξίωμα τους και τις δυνάμεις τους, το πλήθος που δρούσε συγχυσμένο μπροστά τους. Πείσθηκαν ότι μιάς και δεν υπήρχαν διόλου νόμοι, στην χώρα που διέσχιζαν, δεν υπήρχε αρχηγός. Η, ότι, κι' αν ακόμη υπήρχε, ήταν αδρανής και χωρίς εξουσία.

Κολακευμένοι, από την ανεξαρτησία τους, και μη αντιλαμβανόμενοι καμμία επικίνδυνη συνέπεια για τις πράξεις τους, τις θεωρούσαν μάλλον ως αυθαίρετες και αδιάφορες και πίστεψαν ότι μπορούσαν να αφεθούν στα καπρίτσια τους. Ωστόσο, δεν άργησαν να γίνουν θύματα του Σφάλματός τους και των απερίσκεπτων κρίσεών τους' γιατί οι άγρυπνοι Υπεύθυνοι του Κράτους, πληροφορημένοι για την έκλυση των ηθών τους, τους στέρησαν την ελευθερία και τους περιόρισαν τόσο στενά ώστε έφθιναν μέσα στο πιο βαθύ σκοτάδι, δίχως να ξέρουν αν θα τους ξαναδινόταν ποτέ το φως.

Τεκτονικές Αρχές

Τα τυπικά μας και οι κανονισμοί μας, μας δηλώνουν ότι είμαστε μία έωση με σκοπό να ασκούμε τον Παραδοσιακό Ελευθεροτεκτονισμό, ο οποίος ορίζεται με την πίστη στον Υπέρτατο Κτίστη των Κόσμων ή Μεγάλο Αρχιτέκτονα το Σύμπαντος. Γύρω από την ύπαρξη του Θεού, που λατρεύεται κάτω από πολλά ονόματα από τον κόσμο, αλλά που δεν παύει να είναι Ένας, οι Ελευθεροτέκτονες, οικοδομούν σταδιακά, όλο τους το φιλοσοφικό οικοδόμημα, αλλά και όλους τους κανόνες διαβίωσης που απορρέουν από αυτό.

Οι Τεκτονικές αρχές χωρίζονται σε δύο μεγάλες κατηγορίες. Στα καθήκοντα προς τον εαυτόν μας και τα καθήκοντα προς τους άλλους. Ποιός είναι όμως ο Υπέρτατος Κτίστης των Κόσμων ή Μεγάλος Αρχιτέκτονας το Σύμπαντος, την στιγμή που στις Στοές μας μπορεί να υπάρχουν άνθρωποι ποικίλων χριστιανικών δογμάτων ή και διαφορετικών θρησκειών?

Όταν αναφερόμαστε στον Υπέρτατο Κτίστη των Κόσμων, εννοούμε στον Τεκτονισμό, εκείνη την Αρχή, από την οποία πηγάζουν τα πάντα. Είμαστε ελεύθεροι, τουλάχιστον σε αυτόν τον βαθμό εξελίξεως, να θεωρήσουμε τον Θεό, τον Υπέρτατο Κτίστη, σαν μια απλή κοσμική δύναμη, ή σαν μια προσωπική θεότητα, όπως κάνουν οι περισσότεροι Χριστιανοί, και οι περισσότεροι οπαδοί μονοθεϊστικών θρησκειών. Ωστόσο, η έννοια του Υπέρτατου Κτίστη των Κόσμων, όσο περισσότερο αναλύεται μέσα στα τυπικά μας, τόσο περισσότερο προσεγγίζει προς την Θεότητα, όπως, περίπου την

αντιλαμβάνεται η Χριστιανική Θρησκεία. Γι' αυτό και σε μεγάλους βαθμούς του Τεκτονισμού, γενικά, είναι δύσκολη η πρόσβαση σε μη Χριστιανούς²⁴.

Από την πίστη στον Υ.:Κ.:Τ.:Κ.:, προκύπτουν μια σειρά από καθήκοντα και υποχρεώσεις προς Αυτόν και τα πλάσματά Του. Αυτός έπλασε. Αμέσως επόμενη αρχή είναι η αρχή του Ναζωραίου «αγάπα τον πλησίον σου». Η αγάπη αυτή, παρεξηγείται συχνά από εμάς, και τείνει αντί να ευεργετήσει τον διπλανό μας, μάλλον να του κάνει κακό, γιατί μπορεί να τον

---

²⁴ ΣτΣ: Ο τελευταίος βαθμός του Τύπου της Υόρκης δίδεται μόνον σε Χριστιανούς. Επίσης Μηητικές οργανώσεις ανώτερες του Τεκτονισμού έχουν ως προϋπόθεση την αποδοχή του Χριστού ως Αποκαταστάτη Λόγου, χωρίς όμως βεβαίως να θέτουν ως προϋπόθεση την Χριστιανική Πίστη διότι κάτι τέτοιο θα ήταν αντίθετο με τις αρχές της Μύησης.

Τα κείμενα του Τριαντάφυλλου Κοτζαμάνη

καταπνίξει, μπορεί να του αφαιρέσει την πρωτοβουλία δράσεως, να του στερήσει την ελευθερία.

Αγάπη, δεν σημαίνει ότι δεν είμαστε αυστηροί, δεν σημαίνει ότι εθελουτυφλούμε. Σημαίνει ότι προσπαθούμε συνεχώς να υποδεικνύουμε στον άλλον άνθρωπο, αυτό που κατά τη γνώμη μας είναι σωστό, και λέω «κατά τη γνώμη μας», γιατί, τίποτα δεν αποκλείει το γεγονός να κάνουμε λάθος. Για να εξασφαλιστούμε, ενάντια στις καταχρήσεις που προέρχονται από τις όποιες ενέργειές μας, αρχίζει το «μην κάνεις το κακό». «Μην κάνεις το κακό» σημαίνει μην κάνεις συνειδητά κάτι που για σένα είναι κακό. Αμα μάθουμε να διακρίνουμε το κακό από το καλό, τότε θα πρέπει να μην είμαστε απλώς παθητικοί δέκτες, να μην υπακούμε σε ένα «μην», αλλά να γίνουμε ενεργητικοί απόστολοι και να κάνουμε το καλό που είναι η αμέσως επόμενη αρχή. Για να κάνεις το καλό, όμως, επειδή πλέον δεν μιλάμε για κάποια αποχή, αλλά για μια κάποια ενέργεια που θα θέσει σε κίνηση άλλες ενέργειες, πρέπει να έχουμε σαφή επίγνωση του τί είναι αυτό το οποίο γίνεται. Ωστόσο, οι Τεκτονικές αρχές, δεν προβλέπουν την αδράνεια. Δεν προβλέπουν αποχή από την πράξη. Ο Τέκτονας πρέπει να δρά. Εάν δεν μπορεί να κάνει το καλό και εάν δεν ξέρει πώς να αποφύγει το κακό, τότε πρέπει κάτι να κάνει. Διότι, ό,τι και εάν κάνει, θα θέσει σε ενέργεια μια σειρά από αντιδράσεις, και εάν μεν πρόκειται για μια εσφαλμένη κίνηση, αργά ή γρήγορα, τα αποτελέσματά της θα μας διδάξουν, το τί θα έπρεπε να είχαμε κάνει, ή, το τί κάναμε λάθος' εάν δε, η κίνησή μας ήταν σωστή θα δούμε τους καρπούς της στην πορεία. Η αδράνεια, όμως, δεν θα μας επέτρεπε να ξεφύγουμε από το τέλμα. Το «κάνε το καλό», είναι μια αρχή, που θα εξελιχθεί λίγο αργότερα, και έτσι, όταν ο Τέκτονας θα κατορθώσει να ξαναβρεί τον Χαμένο Λόγο, και να κατανοήσει καλύτερα την έννοια του καθήκοντος, πράγμα που ελπίζουμε ότι θα το διδαχθούμε καθώς θα περνάμε στους πιο πάνω βαθμούς, τότε, η αρχή αυτήν μετατρέπεται στο «κάνε το καλό και γαία πυρί μειχθήτο». Πρέπει, δηλαδή να αδιαφορούμε για τις πιθανές συνέπειες της πράξης μας, όταν μέσα μας έχουμε σταθερή την πεποίθηση ότι δρούμε ως αντιπρόσωποι του Θεού πάνω στη

Γη και ως αγωγοί για την διοχέτευση της δυνάμεώς Του. Αυτό είναι εγχείρημα μάλλον δύσκολο και πολύ επικίνδυνο. Γιαυτό και ως Μαθητές που είμαστε, παραμένουμε απλά στο «κάνε το καλό».

Παναγιώτης Λιβιεράτος: «Εσωτερική Μαρτυρία»

Σημαντική αρχή είναι το να δίνουμε στους άλλους ανθρώπους την ευκαιρία να εκφράζουν τον εαυτόν τους κι αυτό εννοούν οι Τεκτονικές αρχές όταν λένε «άφησε τους ανθρώπους να μιλούν». Δεν εννοεί τον λόγο, τη φωνή, αλλά εννοεί την έκφραση του εαυτού. Κύρια προσπάθεια κάθε μνήσεως, είναι να βγάλουμε στην επιφάνεια τον εαυτόν μας, έτσι ώστε σταδιακά, να απελευθερώσουμε το υποσυνειδητό μας από όλες τις δεσμεύσεις, τις οποίες έμαθε να έχει. Και επειδή, το έργο μας επεκτείνεται πάντα και στους άλλους ανθρώπους, το ίδιο πρέπει να συμβεί και με τους άλλους. Πρέπει, όχι απλά να τους αφήσουμε να εκφραστούν, γιατί στο κάτω κάτω κανείς δεν μας δίνει το δικαίωμα να τους εμποδίσουμε, αλλά πρέπει, επίσης, να τους βοηθήσουμε να εκφραστούν καλύτερα. Αλλωστε, γνωρίζοντας ένα κομμάτι από τον εαυτό των άλλων, γνωρίζουμε ένα κομμάτι από τον εαυτόν μας.

Διότι το υποσυνειδητό όλων των ανθρώπων, συνδέεται με την μεγάλη κοσμική διάνοια, με τον ίδιο τον Υ.·Κ.·Τ.·Κ.·, και γνωρίζοντας τις πτυχές αυτής της διάνοιας, γνωρίζουμε σταδιακά το όλον του οποίου μέρος εμείς οι ίδιοι αποτελούμε. Γεννιέται το ερώτημα: Πώς θα λατρέψουμε αυτό το υπέρτατο όν? Πώς θα εκπληρώσουμε την πρώτη αρχή? Η απάντηση είναι η εξής: με το να ασκούμε τα καλά ήθη και να εφαρμόζουμε την αρετή και να κάνουμε το καλό για το καλό, δίχως ανταμοιβή.

Γιατί το έργο που γίνεται με την προσμονή της κάποιας ανταμοιβής, έστω και εάν αυτή είναι μονάχα ηθική, το έργο αυτό δεν επιβραβεύεται στις Ουράνιες Σφαίρες. Στον εσωτερικό χώρο συμβαίνει κάτι παράδοξο. Αν δώσουμε ένα κομμάτι του εαυτού μας σε έναν άνθρωπο ή σε μια ιδέα και εάν το δώσουμε δίχως να πάρουμε τίποτα, δημιουργούμε ένα κενό το οποίο έρχεται να πληρωθεί από την ίδια την Θεία Χάρη, ενώ αντίθετα εάν λάβουμε την ανταμοιβή μας και ειδικά στο υλικό πεδίο, το κενό αυτό έχει πληρωθεί, έχει κλείσει και δεν υπάρχει χώρος για την εισροή της θείας χάριτος.

Θα δούμε, πρακτικά, στη ζωή μας ότι όσο πιο πολύ προσφερόμαστε για να αναλωθούμε χάρη των άλλων δίχως να προσδοκούμε να λάβουμε τίποτα, έστω και εάν για πολύ μεγάλο χρονικό διάστημα περάσουμε μέσα από εμπόδια, μέσα από δυσκολίες και βάσανα, θα έρθει εκείνη η στιγμή που θα έχουμε γίνει κοινωνοί αυτής της Θείας Χάριτος και θα έχουμε σαν α-

Τα κείμενα του Τριαντάφυλλου Κοτζαμάνη

νταμοιβή μας, τουλάχιστον, την βαθεία γαλήνη, μια γαλήνη που θα μας συνοδεύει όχι μονάχα σε τούτη τη ζωή.

Ο Τέκτων, δίνει μεγάλη σημασία στην διαλεκτική σχέση που έχει με τον Θεό, και επειδή τον Θεό του τον αντικρύζει πάντοτε κατάματα, επειδή έχει μάθει να συνδιαλέγεται μαζί του καθημερινά και να ακούει μέσα από τα βάθη της καρδιάς του την φωνή Του να τον επαινεί και να τον κατακρίνει, κάνει τα αδύνατα δυνατά ώστε τη στιγμή που θα τον δει σε όλη του τη δόξα να εμφανισθεί μπροστά Του όσο γίνεται αγνότερος και όσο λευκότερος είναι δυνατόν. Στην συμβολική Τεκτονική, το τρίγωνο που φέρει μέσα το όνομα του Θεού, το αποκαλούμε Δόξα, ή θα δείτε αυτή τη Δόξα να μετατρέπεται αργότερα σε Απαύγασμα, διότι είναι καθαρό φώς, και, για να μπορέσουμε να ταυτισθούμε με το καθαρό αυτό φως, πρέπει κι εμείς να είμαστε καθαρό φως. Σε όλη μας, λοιπόν, τη ζωή θα πρέπει να προσπαθούμε να καθαρίζουμε συνέχεια τη ψυχή μας, η οποία, βέβαια, όσο καιρό είμαστε μέσα στο γήινο σώμα, δεν είναι καθαρή, δεν παύει όμως, να είναι τέλεια. Η εικόνα της: αυτή είναι που χρειάζεται καθαρισμό. Η ψυχή, όντας κομμάτι του ίδιου του Θεού, είναι τέλεια αφ'εαυτής. Εμείς, όμως, σαν ατελή όντα, που έχουμε εγκλωβισμένη την ψυχή μέσα σε ένα σάρκινο περίβλημα, την εμποδίζουμε να εκφρασθεί. Αρα, όταν μιλάμε για ανγότητα της ψυχής, εννοούμε ότι θα πρέπει να κάνουμε τις απαραίτητες εκείνες προσπάθειες, που θα επιτρέψουν στον υλικό μας φορέα, να εκδηλώσει την ψυχή μας αμετάβλητη, χωρίς παρεμβολές. Αυτή την στιγμή, το σώμα μας και οι γήινες δραστηριότητες και ιδιότητες μας, κάνουν την ψυχή να εμφανίζεται μέσα από ένα φίλτρο. Αυτό το φίλτρο είναι που πρέπει να αφαιρέσουμε και να την κάνουμε να λάμψει και δεν υπάρχει τίποτα απλούστερο από το να αφήσουμε αυτή την ψυχή πραγματικά, να λάμψει αρκεί να αποφασίσουμε μια μέρα ότι δεν θα σταθούμε εμπόδιο στην διαπεραστική της ικανότητα, διότι η ψυχή ξεπηδάει προς τα έξω, διαχέεται και φαίνεται. Αν θέλετε να γνωρίσετε την ψυχή κάποιου άλλου, κοιτάξτε τον στα μάτια. Από την καθαρότητα και από την λάμψη των οφθαλμών του θα έχετε πάρει ήδη μια μεγάλη ιδέα για την ψυχή του, για τον εαυτόν του' διότι τα μάτια δεν είναι μόνο μάτια της ψυχής, είναι και πόρτες της ψυχής.

Για να αποφύγουμε τους πολλούς πειρασμούς, στους οποίους υπόκειται ο ατελής άνθρωπος, οι Τεκτονικές αρχές μας συνιστούν να αγαπάμε τους καλούς, να συμπαραστεκόμαστε στους αδύνατους, και να απομακρυνόμα-

Παναγιώτης Λιβιεράτος: «Εσωτερική Μαρτυρία»

στε από τους κακούς. Ίσως το μεγαλύτερο μέρος της εργασίας μας πρέπει να γίνει στους αδύναμους, στους ανθρώπους εκείνους που θέλουν το στήριγμά μας για να μπορέσουν να συνεχίσουν την πορεία που θέλουν να ακολουθήσουν και που, ίσως, κάποτε εξακολούθησαν. Βέβαια, η κατηγορία των κακών, των εξ'ορισμού κακών, ίσως να είναι ανύπαρκτη, γιατί, στην ουσία, κανένας άνθρωπος δεν είναι συνειδητά κακός. Ακόμα και ο μεγαλύτερος εγκληματίας, τη στιγμή που διαπράττει το κακό, πράττει ό,τι γιαυτόν είναι καλύτερο τη στιγμή εκείνη. Γιαυτό και δεν καταδικάζουμε τους κακούς. Αν κάποιον τον θεωρούμε κακό, απλώς απομακρυνόμαστε. Θα έπρεπε, ίσως, να τηρήσουμε μια στάση αποστασιοποιημένη, να κρατάμε δηλαδή, ίσες αποστάσεις από όλους, και από τους καλούς και από τους κακούς, και από τους δυνατούς και από τους αδύνατους, και να βρισκόμαστε ανάμεσα από τις δύο στήλες, έτσι ώστε να δεχόμαστε τις ακτινοβολίες και από τους δύο, να τις κρυσταλλώνουμε μέσα μας και να τις χρησιμοποιούμε σαν κινητήριες δυνάμεις που εμάς θα μας κάνουν να βαδίσουμε κατευθείαν. Στον εκδηλωμένο κόσμο όπου ζούμε, ισχύει ο νόμος της δυαδικότητας, και έτσι η ύπαρξη του κακού, δεν είναι μονάχα πραγματική, αλλά ίσως και αναγκαία. Όταν θα φύγουμε από τον χώρο αυτόν, και θα ανέβουμε σε άλλες σφαίρες, εκεί πιά δεν υπάρχουν οι δύο στήλες. Όταν ανέλθουμε στα ύψη του πνευματικού κόσμου, δεν υπάρχει ο νόμος της δυαδικότητας, τουλάχιστον όπως τον ξέρουμε σήμερα, και εκεί δεν θα χρειαστεί να προσέχουμε να κρατάμε τις ίσες αποστάσεις.

Γεννιέται το ερώτημα: τί είναι το καλό για το οποίο τόσο μιλήσαμε, τί είναι το κακό? Καλό είναι κάθε τί που εκφράζεται στην πληρότητά του. Κακό είναι κάθε τι που δεν εξαντλεί τα όρια των δυνατοτήτων του. Να το πούμε πιο απλά: Έχουμε μια λάμπα που εκπέμπει φως.

Αν με έναν ροοστάτη κανονίσουμε ώστε η λάμπα να μην εκπέμπει το φως που θα μπορούσε να εκπέμπει, αλλά να εκπέμπει λιγότερο, τότε η λάμπα αυτή είναι κακή, αρνητική. Αμα την ανοίξουμε, ώστε να δώσει όλη την λάμψη που είναι δυνατόν, τότε η λάμπα αυτή είναι καλή, θετική. Το κακό είναι η ατελής έκφραση του καλού. Κακό είναι κάθε τι που στέκεται εμπόδιο στην πρόοδό μας, ή στην πρόοδο των άλλων. Οι παλιοί αποκρυφιστές έλεγαν ότι το καλό και το κακό, παύουν να υπάρχουν για τον άνθρωπο από τη στιγμή που η λογική του καθοδηγεί σωστά την βούλησή του. Υπήρχε, μάλιστα και η αίρεση των θελημιστών, που πίστευαν στο θέ-

Τα κείμενα του Τριαντάφυλλου Κοτζαμάνη

λημα στη βούληση – ο Ρακίνας²⁵ περιγράφει κάπου τα πιστεύω τους – οι οποίοι έλεγαν ότι κάθε άνθρωπος μπορεί να κάνει ό,τι θέλει. Συμπλήρωναν, όμως, ότι αν ο νόμος είναι ότι κάθε άνθρωπος μπορεί να κάνει ό,τι θέλει, ο νόμος είναι αγάπη και μάλιστα αγάπη ελεγχόμενη. Αν πάρουμε αυτές τις τρεις φράσεις και χρησιμοποιήσουμε λίγο τις απλές αρχές των μαθηματικών, θα δούμε ότι το «κάνε ό,τι θέλεις», συνεπάγεται αγάπη ελεγχόμενη. Και τί είναι η ελεγχόμενη αγάπη? Είναι η αγάπη που δεν παρσύρεται από τους συναισθηματισμούς της στιγμής.

Είναι η αγάπη που δεν διστάζει να κατακαύσει στο πέρασμά της κάθε τι που στέκεται εμπόδιο στο άπλωμά της. Διότι οι περισσότεροι άνθρωποι νομίζουν ότι αγαπούν όταν νοιώθουν συγκίνηση για την γυναίκα τους, για το παιδί τους, για τον φίλο τους. Νομίζουν ότι αγαπούν όταν σπεύδουν να εκδηλώσουν την στοργή τους προς κάποιον άνθρωπο που αγαπούν. Νομίζουν ότι αγαπούν όταν βοηθούν έναν φτωχό που δεν έχει να φάει. Νομίζουν ότι αγαπούν όταν δίνουν ελεημοσύνη σε κάποιον που συναντάνε στο δρόμο. Αγαπούν όμως? Η, μήπως εκδηλώνοντας αυτό που νομίζουν για αγάπη, στην ουσία, καταστρέφουν τον άλλο? Η άσκηση της ελεημοσύνης, με την υλική της μορφή, είναι πράξη αγάπης, ή μήπως όχι? Ο Λάο Τσέ, έλεγε οτι, αντί να δώσετε σε κάποιον πεινασμένο ένα ψάρι να φάει, θα έπρεπε μάλλον να τον μάθετε πώς να ψαρέψει, για να μπορεί να τρώει κάθε μέρα. Μια που εξετάζουμε πάντα την διπολικότητα σκεφτήκαμε μήπως, δίνοντας ελεημοσύνη σε ένα φτωχό, τον μαθαίνουμε έτσι να παραμένει ζητιάνος? Αυτό είναι ένα μεγάλο ερώτημα. Η ελεγχόμενη, όμως, αγάπη ξεπερνά τους συναισθηματισμούς. Δεν απευθύνεται προς το άτομο! Δεν απευθύνεται καν προς το ανθρώπινο γένος! Απευθύνεται προς όλη την Δημιουργία. Ο άνθρωπος που έχει πραγματικά συντονισθεί με τον Θεό αντιλαμβάνεται το γεγονός ότι η παρουσία του ανθρώπου πάνω στη Γη δεν είναι το κύριο πρόβλημα που έχουμε να αντιμετωπίσουμε, ούτε η κύρια έκφραση του Θεού. Ο άνθρωπος είναι μία από τις πάμπολλες εξίσου σημαντικές εκδηλώσεις του Θεού μέσα στον χώρο και τον χρόνο και έτσι όποιος γίνεται συνειδητά συνεργάτης στο θείο σχέδιο, στοχεύει στην συνολική εξέλιξη του σύμπαντος όπου ο άνθρωπος μπορεί κάποια μέρα να

---

²⁵ ΣτΣ: Ο Ρακίνας ή Ζαν Ρασίν ήταν Γάλλος δραματουργός, ένας από τους τρεις μεγάλους θεατρικούς συγγραφείς στη Γαλλία του 17ου αιώνα και σημαντική προσωπικότητα της δυτικής λογοτεχνικής παράδοσης.

Παναγιώτης Λιβιεράτος: «Εσωτερική Μαρτυρία»

εξαφανισθεί, μπορεί να μετουσιωθεί, μπορεί τέλος πάντων, να μην εκφράζεται όπως σήμερα με ένα υλικό σώμα. Γιατί τίποτα δεν αποκλείει στο μέλλον, ο άνθρωπος, που δεν είναι το σώμα μας, να μην χρειάζεται να φοράει πιά ένα ανθρώπινο ένδυμα και να ζει σε άλλους κόσμους, σε άλλους χώρους, σε άλλες σφαίρες χρησιμοποιώντας ένδυμα φωτός. Στις κοινωνικές μας σχέσεις συναντάμε ανθρώπους διαφόρων ηλικιών, διαφόρων κοινωνικών καταστάσεων.

Οι Τεκτονικές Αρχές συνιστούν σεβασμό για τους μεγάλους, σύνεση προς τους ίσους, ειλικρίνεια προς τους φίλους, γλυκύτητα προς τους μικρούς, και τρυφερότητα προς τους φτωχούς. Τρυφερότητα προς τους φτωχούς, αλλά όχι οίκτο, γλυκύτητα προς τους μικρούς, αλλά όχι υπερβολική ανοχή, σύνεση προς τους ίσους, αλλά όχι να φτάνουμε μέχρι του σημείου χάριν της συναινέσεως να γινόμαστε πειθήνια όργανα των ίσων μας. Η ειλικρίνεια είναι ίσως ο μόνος τρόπος για να κρατάμε τον έλεγχο των πράξεών μας. Όταν μπορούμε να μιλάμε ξεκάθαρα προς τον άλλον και

όταν δεχόμαστε από αυτόν την ίδια συμπεριφορά, είμαστε ταυτόχρονα ελεγκτές και ελεγχόμενοι και έτσι μπορούμε να βρούμε συνεχώς το στίγμα μας πάνω στον χάρτη και να ξέρουμε και πώς φαινόμαστε στον άλλο και πώς φαινόμαστε στον εαυτόν μας. Αρα η ειλικρίνεια πρέπει να είναι διπλή: ειλικρίνεια προς τον εαυτόν μας, ειλικρίνεια προς τους άλλους. Όταν ξέρουμε, πού ακριβώς είμαστε, μπορούμε να χαράξουμε μια νέα πορεία.

Αν, αντίθετα, δεν γνωρίσουμε το στίγμα μας, είναι αδύνατον. Αν έχετε ταξιδέψει ποτέ νύχτα με πλοίο, χωρίς να ξέρετε που βρίσκεστε, θα δείτε ότι ο καπετάνιος ψάχνει να βρεί δύο φάρους, ή δύο γνωστά σημεία για να μπορέσει να προσδιορίσει πού είναι, διαφορετικά δεν ξέει πού πάει. Το να έχει την πυξίδα και μόνο, δεν του λύνει το πρόβλημα. Πρέπει, λοιπόν, πάντοτε, να βρίσκετε δύο σημεία αναφοράς και αυτά να είναι ο εαυτός μας και οι άλλοι. Η γραμμή που ενώνει τα δύο σημεία – θα δείτε στον χάρτη επάνω ο καπετάνιος τραβάει μια γραμμή για να τα ενώσει – είναι η ειλικρίνεια, και από εκεί και πέρα μπορούμε να κάνουμε το άλμα και να χαράξουμε την πορεία μας και να κινηθούμε.

Η ειλικρίνεια, βέβαια, συνεπάγεται την έλλειψη των περιττών φιλοφρονησεων που τείνουν στα όρια της κολακείας. Το μεγαλύτερο κακό δεν μας το κάνουν, συνήθως οι εχθροί μας, αλλά οι υποτιθέμενοι φίλοι μας, οι οποίοι σπεύδουν είτε από υπερβολική αβροφροσύνη, είτε πολλές φορές κι-

Τα κείμενα του Τριαντάφυλλου Κοτζαμάνη

νούμενοι από άλλα κίνητρα πολύ άσχημα τείνουν να μας τυφλώνουν τόσο που να μην μπορούμε να δούμε τις αρνητικές μας πλευρές. Ο κόλακας είναι ό,τι πιο επικίνδυνο μπορεί να αντιμετωπίσουμε στην ζωή μας. Λιγότερο επικίνδυνος από αυτόν είναι ο άνθρωπος που κολακεύει απλά για να είναι αρεστός, αλλά και στις δύο περιπτώσεις οι κίνδυνοι είναι τεράστιοι. Αντί να ακούμε τη φωνή της συνειδήσεώς μας, που είναι η αμέσως επόμενη Τεκτονική Αρχή, ακούμε τη φωνή των άλλων που βρίσκονται έξω από μας και επειδή η φωνή αυτή μοιάζει με την φωνή των σειρήνων τείνουμε να ξεφύγουμε από την πορεία μας, να πάμε στο νησί όπου βασιλεύουν οι Σειρήνες, να μαγευτούμε, να μείνουμε για πάντα εκεί και να μην φτάσουμε ποτέ στην Ιθάκη. Όταν ακούτε ανθρώπους να σας πλέκουν το εγκώμιο, φοβηθείτε τους. Είτε το ξέρουν είτε όχι, κατεργάζονται δεσμά για σας. Οι Τεκτονικές αρχές δεν σταματούν εδώ. Οι Τέκτονες έχουν μόνο μία εξάρτηση στην ζωή τους. Την συνείδησή τους. Από τη στιγμή που είμαστε πρόθυμοι να ακούμε τη φωνή της συνείδησης, μπορούμε να προχωρήσουμε άφοβα, διότι η ψυχή μας ξέρει το τί είναι σωστό και τί δεν είναι, και μας προειδοποιεί πάντα. Δυστυχώς δεν μπορεί να μας απαγορεύσει τίποτα, μπορεί μόνο να μας υπαγορεύσει. Ο μεγάλος κίνδυνος που υπάρχει από την υπερβολική ελευθερία που έχει ο Τέκτονας (διότι κανείς δεν του επιβάλλει κάποια συγκεκριμένη πορεία, του δίνουμε απλώς στοιχεία για να την χαράξει μόνος του) είναι μήπως αμβλυνθεί τόσο πολύ η συνείδησή του ώστε πλέον δεν θα του δίνει καμμία γραμμή πλεύσεως και τούτο γίνεται όταν ασκούμε υπερβολικά την ανοχή προς τον εαυτόν μας. Γι αυτό κι οι Τέκτονες θα πρέπει να εξαντλούν τα όρια της ανοχής τους στους άλλους και να μην επιτρέπουν την παραμικρή ανοχή στον ίδιο τους τον εαυτό. Για την βελτίωση του εαυτού τους και των άλλων, οι Τέκτονες χρησιμοποιούν την επικοινωνία. Την επικοινωνία κάτω από δύο μορφές: την μορφή που περνάει μέσα από την πράξη και την άσκηση της αγάπης και την μορφή που περνάει μέσα από την αμοιβαία κατανόηση.

Ας μην ξεχνάμε αδελφοί μου, ότι ο καθένας από μας, είναι εντελώς διαφορετικός από τον άλλον, όπως δύο πέτρες που βάζουμε σε ένα οικοδόμημα είναι εντελώς διαφορετικές μεταξύ τους, και όμως όλες μαζί συνθέτουν ένα τέλειο όλο.

Προσπαθούμε να κατανοήσουμε ακριβώς αυτή την διαφορά που έχουν οι άλλοι άνθρωποι. Αν είμασταν όλοι όμοιοι, αν είμασταν βγαλμένοι από μια

Παναγιώτης Λιβιεράτος: «Εσωτερική Μαρτυρία»

μηχανή, από την ίδια μήτρα, τότε δεν θα είχαμε να κατανοήσουμε τίποτα. Θα διδαχθούμε, ακριβώς παρατηρώντας το ποιά διαφορά έχει ο άλλος. Ίσως η διαφορά αυτή, να είναι ενοχλητική για μας. Θα πρέπει να ψάξουμε να βρούμε το γιατί. Ίσως να μας αρέσει η διαφορά του. Πάλι θα πρέπει να ψάξουμε να βρούμε το γιατί. Και έτσι θα κατανοήσουμε τον άλλον, θα κατανοήσουμε τον εαυτόν μας.

Ασε τους ανθρώπους να μιλούν. Ασε τους να εκφράζονται. Ασε τους να έρχονται σε επαφή μαζί σου για να μπορέσεις να ταυτισθείς ή να ενωθείς μαζί τους. Τούτο σημαίνει ότι πρέπει να σεβόμαστε τον άλλον, διότι δεν τον έχουμε καταλάβει, δεν ξέρουμε αν οι δικές του απόψεις είναι πιο σωστές από τις δικές μας ή όχι, μέχρι να μας το δείξει η πράξη ή ο χρόνος. Θα πρέπει να σεβαστούμε την οποιαδήποτε γνώμη του οποιουδήποτε άλλου, να την κρατήσουμε υπό σημείωση και εμείς να ακολουθήσουμε την δική μας πορεία. Η πορεία μας δεν είναι απαραίτητα η πορεία των άλλων ίσως και νά είναι η ακριβώς αντίθετη. Άλλες οι εμπειρίες που πρέπει να αντλήσουμε εμείς από την ζωή μας, άλλες οι εμπειρίες που πρέπει να αντλήσουν οι άλλοι. Ο Τεκτονισμός, όπως τουλάχιστον τον αντιλαμβανόμαστε εμείς, είναι ένας θεσμός θρησκευτικός, παραδοσιακός και μνητικός. Ακριβώς αυτές οι λέξεις, αυτοί οι όροι, χαρακτηρίζουν την διαφορετική αντίληψη που έχει το Τάγμα μας σε σχέση με τα άλλα. Τονίζουμε ότι είναι Θρησκευτικός, δεν είναι θρησκεία, από τη στιγμή που προϋποθέτει την πίστη στην ύπαρξη του Θεού και την λατρεία στο Υπέρτατο Ον. Παραδοσιακός γιατί στηρίζεται στις ρίζες του τεκτονικού συστήματος αλλά και της φιλοσοφίας γενικότερα και ακριβώς επειδή είναι παραδοσιακός είναι και προοδευτικός. Μόνο που η έννοια της προόδου δεν έχει καμμία σχέση με την έννοια της προόδου όπως την αντιλαμβάνονται οι διάφοροι πολιτικοί. Είναι προοδευτικός γιατί στοχεύει στο μέλλον και οικοδομεί σταθερά για το μέλλον, διότι δεν ξέφυγε ποτέ από τα θεμέλια. Είναι μνητικός γιατί αντιλαμβάνεται ότι για την επίτευξη του σκοπού του χρειάζεται η μύηση, δηλαδή η σταδιακή εξέλιξη του κάθε μέλους χωριστά. Δεν μπορούμε να μιλήσουμε για ομαδική εξέλιξη, Γιαντό και δεν μας επιτρέπεται ποτέ να σηκωνόμαστε όρθιοι ως κριτές των άλλων και να τους θεωρούμε άξιους ή ανάξιους να έρθουν κοντά μας, γιατί πιθανά αυτούς που εμείς θεωρούμε ανάξιους να καταστούν αξιότεροι όχι όσον αφορά την ποσότητα ή την ποιότητα της μεταβολής που θα επέλθει επάνω τους, αλλά όσον αφορά την

Τα κείμενα του Τριαντάφυλλου Κοτζαμάνη

ποιότητα της προσπάθειας που θα κάνουν. Το μυστικό της μυητικής μας εξέλιξης είναι η προσπάθεια που θα καταβάλλει ο καθένας από μας για να αλλάξει λίγο τον εαυτόν του. Όταν θα πάρουμε έναν ακατατέργαστο λίθο που έχει είκοσι εξογκώματα και του λειάνουμε τα πέντε έχουμε ήδη λειάνει τον λίθο κατά 20%. Αν πάρουμε έναν που έχει πενήντα εξογκώματα και του διορθώσουμε τα εικοσιπέντε, τον έχουμε λειάνει κατά 50%, έστω και εάν του έμειναν περισσότερα από τον πρώτον. Ο καλός τεχνίτης είναι αυτός που δούλεψε στον δεύτερο και έβγαλε περισσότερες άσχημες τέτοιες απολήξεις. Θα πρέπει ο καθένας μας να στρέφεται πάντα μέσα στον εαυτόν του, να παραμένει για λίγο μέσα στην καρδιά του, να αντιμετωπίζει ειλικρινά τον εαυτόν του, να τον σταθμίζει, να τον αξιολογεί, να μην τον κρύβει από τους άλλους, να τον αφήνει ελεύθερο να φανεί, να γκρεμίζει τα κάστρα με τα οποία προσπαθούσε μέχρι τώρα να τον κρύψει, να αφήσει τους άλλους να τον δούν έτσι όπως είναι, να είναι δεκτικός προς τις συμβουλές των άλλων, να είναι έτοιμος να αφήσει το κάστρο του για να μπει στο κάστρο κάποιου άλλου μέσα, μέχρι που θα έρθει η στιγμή που τα κάστρα θα πέσουν όλα, μέχρι την στιγμή εκείνη που δεν θα μιλάμε στο β πρόσωπο και στο α πρόσωπο, όταν θα βλέπουμε τον άλλο και δεν θα λέμε εγώ και εσύ, δεν θα υπάρχει διάκριση, θα έχουμε ταυτισθεί, θα έχουμε γίνει ένα. Θα σας θυμίσω μια ιστορία. Ένας ερωτευμένος αναζητά την μεγάλη του αγαπημένη. Κάθε βράδυ πάει στο σπίτι της και της χτυπά την πόρτα. Ανοίξε της λέει, είμαι εγώ. Αλλά η πόρτα δεν ανοίγει. Τα βράδυα περνούν και η πόρτα μένει για πάντα κλειστή. Μέχρι που μια μέρα, απελπισμένος, χτυπάει και της λέει: άνοιξε είμαι εσύ. Και η πόρτα άνοιξε. Ας προσπαθήσει ο καθένας μας να ανοίξει αυτή την πόρτα και να βρεί εκεί μέσα την ψυχή του.

Αδελφοί μου, οι Τεκτονικές αρχές είναι θέμα ανεξάντλητο. Ο Τέκτονας δεν γίνεται με την μύηση μόνο, γίνεται με την προσπάθεια που καταβάλλει για να εφαρμόσει ορισμένες αρχές, γι αυτό και λέμε ότι ο Τέκτονας γίνεται Τέκτονας διά του όρκου του και μόνον. Την στιγμή που ορκίζεται, επειδή ακριβώς εκείνη την στιγμή υπόσχεται στον εαυτόν του ότι θα ακολουθήσει μια συγκεκριμένη πορεία ζωής, και μια συγκεκριμένη ομάδα αρχών, εκείνη την στιγμή επιτελείται η ένωσή του με το Τάγμα, τον βαθμό του, με τις δυνάμεις τέλος, που διέπουν τα διάφορα εξελικτικά στάδια που ακολουθούμε. Ας δίνουμε, λοιπόν, καθημερινά μέσα μας τον όρκο, όχι ότι θα

Παναγιώτης Λιβιεράτος: «Εσωτερική Μαρτυρία»

ακολουθήσουμε τις Τεκτονικές αρχές, γιατί αυτό είναι λίγο πολύ αδύνατο για όλους μας, αλλά τον όρκο ότι θα προσπαθούμε καθημερινά να ακολουθήσουμε όσο μπορούμε περισσότερο τις αρχές αυτές.

Εύχομαι αδελφοί μου, οι εργασίες σας, να δημιουργήσουν τις απαραίτητες εκείνες συνθήκες που, αργά ή γρήγορα, θα βγάλουν αδελφούς που θα μπορούν πραγματικά να κοιτάνε τον άλλον κατάματα, να του λένε «ναι, είμαι τέκτονας» και να μην κοκκινίζουν από ντροπή.

Σας εύχομαι καλή εσωτερική πορεία. __

Το Νόημα της προσέλευσης στη Στοά

Τί αναζητά, άραγε, ένας Τέκτονας προσερχόμενος στη Στοά; Είναι απαραίτητη η παρουσία του εκεί;

Η Στοά αποτελεί τον τόπο όπου προσερχόμαστε για «εργασία». Εδώ μας προσφέρεται η δυνατότητα να επιτελέσουμε μυστικιστικές ασκήσεις, να δεχθούμε ρανίδες γνώσεως, να πραγματώσουμε, δηλαδή, αυτό που είναι γνωστό σαν το «έργο» του Τάγματος. Εδώ μελετούμε τους Κοσμικούς νόμους και επιχειρούμε να βιώσουμε τη Τεκτονική Φιλοσοφία. Συμμετέχοντας στα διάφορα προγράμματα της Στοάς, έχουμε την ευκαιρία να προοδεύσουμε, δια της εργασίας μας και να εξελιχθούμε έτσι ώστε από απλοί νεόφυτοι να γίνουμε αξιόλογοι γνώστες και εφαρμοστές των Θείων νόμων, και να βοηθήσουμε έτσι τη πάσχουσα Ανθρωπότητα, η οποία αποτελεί έκφραση του Κοσμικού. Δεν πρέπει όμως, ποτέ να ξεχνάμε ότι και ο σπουδαιότερος ανάμεσά μας παραμένει πάντα ένας απλός νεόφυτος ερευνητής των Κοσμικών Αρχών, ένας ταπεινός εργάτης στον αμπελώνα του Διδασκάλου.

Η δυνατότητα για εργασία, μας δίδεται βέβαια, και εκτός Στοάς. Δεν πρέπει όμως, ποτέ να λησμονούμε τη μεγάλη μυστικιστική αλήθεια που μας λέει ότι το συνδυασμένο έργο των πολλών έχει περισσότερα αποτελέσματα από όσο το άθροισμα του έργου που προσφέρει ο καθένας χωριστά. Είναι γνωστή η Καββαλιστική ρήση $1+1=3$. Ολοι οι Κοσμικοί Κυρίαρχοι Διδάσκαλοι έχουν τονίσει την αναγκαιότητα του συνδυασμού των προσπαθειών όσο το δυνατόν περισσότερων για την επίτευξη καλύτερων αποτελεσμάτων. Ας θυμηθούμε τα λόγια του Ιησού: *«Όπου δύο ή τρεις, εκεί βρίσκομαι κι'εγώ»*.

Η λατρεία που επιτελείται παράλληλα με την εργασία, επιτελείται με τις επικλήσεις μας προς το Υπέρτατο Ον, προς το Θεό της καρδιάς μας ή τον Μεγάλο Αρχιτέκτονα τρου Σύμπαντος. ή τον Υπέρτατο Κτίστη των Κόσμων, καθώς και με τη χρήση ορισμένων νόμων και αρχών που μας επιτρέπουν να βιώσουμε το ενιαίο της ύπαρξής μας με το Υπέρτατο Ον.

Με τον ομαδικό διαλογισμό, και με τη συνδυασμένη αποστολή θετικών σκέψεων απρόσωπα, βοηθάμε την αύρα του πλανήτη μας να απαλυνθεί και γινόμαστε συνεργάτες των Κοσμικών Κυρίαρχων Διδασκάλων, οι οποίοι μοχθούν για την εξέλιξη της Ανθρωπότητας. Την καθοδήγησή τους ζητάμε διαρκώς, για να βοηθηθούμε στην ορθή και αποτελεσματική επιτέ-

Παναγιώτης Λιβιεράτος: «Εσωτερική Μαρτυρία»

λεση του έργου μας. Προσπαθούμε να συντονισθούμε μαζί τους, με τις Κοσμικές χορίες, καθώς και με τις διάνοιες των αδελφών μας σε ολόκληρη τη γη. Προσπάθεια δύσκολη πολύ, όμως ευεργετική. Όταν επιτευχθεί τούτο δε, συμβαίνει κυρίως, κατά τη στιγμή της ενωτικής αλύσσου.

Προσερχόμενοι τέλος, στη Στοά, ζητάμε καταφύγιο από τα προβλήματα του υλικού κόσμου. Προσπαθούμε να ξεφύγουμε, έστω και για λίγο, από τα πάμπολλα προβλήματα που μας κρατούν δεμένους, στην ύλη, και να ζήσουμε στον κόσμο των υψηλών ιδεωδών. Κοινωνώντας, με τις δυνάμεις του Τεκτονικού Εγρηγορότος, εναρμονιζόμενοι με τις κοσμικές χορίες που το εμψυχώνουν, πετυχαίνουμε τελικά, εκείνη την εσωτερική γαλήνη που μας χρειάζεται για να νοιώσουμε την ποθητή ευτυχία.

Για όλους αυτούς τους λόγους, και για πολλούς άλλους ακόμα, προσερχόμαστε σ' αυτόν τον ιερό Ναό, ένα Ναό όμως, που έγινε ιερός από **την δική μας σκέψη και συμπεριφορά**. Τίποτα άλλο δεν συμβάλλει τόσο πολύ στην ιερότητα του χώρου, όσο ο ίδιος μας ο εαυτός και ο τρόπος με τον οποίο εισερχόμαστε σε αυτόν. Την ιερότητα αυτή είναι εύκολο να την καταστρέψουμε αν δεν προσέξουμε. Και οι συνέπειες τότε θα είναι σοβαρές. Το Εγρηγορός του Τάγματος θα μας αποβάλλει σαν ξένο σώμα και οι καρμικές συνέπειες θα είναι, ίσως, ανυπολόγιστες.

Ας προσπαθήσουμε να διατηρήσουμε την ιερότητα του Ναού μας, κι ας αρχίσουμε την προσπάθεια από τη στιγμή που εισερχόμαστε στην αίθουσα αναμονής.

Πριν ανοίξουμε την εξώθυρα, ας προσπαθήσουμε να αφήσουμε έξω κάθε βιωτική μέριμνα. Ας πάρουμε μια βαθειά αναπνοή, ας την κρατήσουμε λίγα δευτερόλεπτα και, όταν θα εκπνεύσουμε, ας σκεφθούμε: *«Είθε ο Υπέρτατος Κτίστης των Κόσμων, να ενσταλλάξει μέσα μου την αγάπη και την γαλήνη, για να μπορέσω να ενωθώ με τους αδελφούς μου και να επιτελέσω το έργο που βρίσκεται εμπρός μου»*.

Επειτα, με το χαμόγελο στο στόμα, ανοίξτε τη πόρτα και σπεύστε να χαιρετήσετε τους αδελφούς σας.

Αν με κάποιο Αδελφό σας έχετε ψυχρανθεί, ή εάν δεν τον συμπαθείτε, σπεύστε να τον χαιρετήσετε πρώτο και πιο εγκάρδια. Σκεφθείτε την ώρα που θα τον χαιρετάτε: *«Εγώ κι' αυτός είμαστε κύτταρα του ίδιου οργανισμού. Πρέπει, λοιπόν, να ζούμε αρμονικά μεταξύ μας και να συνεργαζόμα-*

Τα κείμενα του Τριαντάφυλλου Κοτζαμάνη

στε». Αν δεν μπορείτε να το κάνετε αυτό, είναι καλύτερα να φύγετε, παρά να μείνετε στο χώρο της Στοάς και να διαταράξετε τις δονήσεις του.

Προσέξτε τη συμπεριφορά σας. Αν ακούσετε μία κακολογία, ένα κουτσομπολιό, φροντίστε να ενημερώσετε τους Αξωματικούς της Στοάς, ή της Μητέρας Στοάς, ώστε η πληγή να επουλωθεί πριν γίνει γάγγραινα.

Μην γίνεσθε επιθετικοί. Προσπαθείστε να είσθε διαλλακτικοί. Συνειδητοποιείστε ότι κανείς δεν είναι τέλειος και ότι όλοι συμπεριλαμβανομένων των Αξωματικών, έχουν ανθρώπινα ελαττώματα. Αν κάποιο ελάττωμα των άλλων μας ενοχλεί, ας σκεφθούμε ότι κι εμείς μπορεί να έχουμε κάποιο ελάττωμα που να ενοχλεί τους άλλους.

Προσπαθείστε να συμπεριφέρεσθε πάντα κόσμια και ήρεμα. Μην συζητάτε ποτέ θέματα που άπτονται της πολιτικής ή της θρησκείας. Να θυμάστε, επίσης, ότι ο καπνός του τσιγάρου, εκτός από τις βλάβες που προκαλεί στην υγεία, έχει τέτοιες δονήσεις, που νεκρώνουν τα ψυχικά μας κέντρα και διεγείρουν τα κατώτερα ένστικτά μας. Το κάπνισμα απαγορεύεται στους χώρους του Τάγματος.

Μόλις λάβετε το πριειδοποιητικό σήμα για τη έναρξη των εργασιών, σταματήστε κάθε συζήτηση αμέσως. Η ώρα σήμανε και το έργο πρόκειται να αρχίσει. Πάρτε πάλι μια βαθιά αναπνοή, κρατείστε την για λίγο και έπειτα εκπνεύστε. Ταυτόχρονα, σκεφθείτε: «*Είθε ο Υπέρτατος Κτίστης των Κόσμων να με δυναμώσει και να με καταστήσει δεκτικό και άξιο εργάτη στον αμπελώνα του Διδασκάλου*». Φορέστε τότε το τελετουργικό περίζωμα, συμβολικό της απόφασής σας να εργασθείτε με ταπεινότητα και επιμέλεια. Αντικρύστε την ίδια σας τη συνείδηση, αντιμετωπίστε τις τύψεις της συνειδησής σας και έπειτα μπειτε στο Ναό.

Όσο θα γίνεται η συνεδρία, προσπαθείστε να συμμετέχετε πραγματικά σ' αυτήν και να μην είσθε ένας απλός ακροατής.

Αν δεν μπορείτε να το κάνετε, τουλάχιστον προσπαθείστε να μην παρεμβάλλετε αρνητικές δονήσεις στο έργο που επιτελείται.

Τέλος, μόλις ετοιμάζεσθε να βγείτε από τη Στοά, δοξάστε τον Υ.·Κ.·Τ.·Κ.· για ό,τι σας προσέφερε και υποσχεθείτε στον εαυτό σας ότι την επόμενη φορά που θα έλθετε στη Στοά, θα είσθε καλύτερος από σήμερα.

Φάρμακο για την μούχλα της απραξίας

Αν παρατηρήσετε προσεκτικά το σκηνικό όπου εκτυλίσσεται το δράμα της ανθρώπινης ζωής πάνω στον πλανήτη μας, τα σύννεφα που το περιβάλλουν θα σας εμποδίσουν να το δείτε ξεκάθαρα. Θα μπορέσετε ωστόσο, να δείτε σκιές, φαντάσματα ανθρώπων να χορεύουν στον ξέφρενο ρυθμό μιας εποχής που αποσυναρμολογεί τους ανθρώπους.

Το όλο σκηνικό θυμίζει κλαυθμώνα όπου σπεύδουν να θρηνήσουν όλοι όσοι έχουν χάσει την σωστή πορεία τους. Συστατικά μέρη του σκηνικού: Το έρεβος της άγνοιας, η καταιγίδα των παθών, η τρικυμία των ανεξέλεγκτων επιθυμιών, το αισχρούργημα των αστόχαστων πράξεων, η μούχλα της απραξίας, ο σπασμός και η συμπλοκή.

Οι ηθοποιοί του δράματος κινούνται δίχως σκοπό, μιας και το έρεβος της δικής τους άγνοιας, τους εμποδίζει να διαβάσουν το σενάριο. Αποσυναρμολογημένοι, κινούνται εδώ κι'εκεί αβροδίατοι και βουλιμιώδεις. Εκτροποι δεν μπορούν να βρουν τον δρόμο τους. Η ηλύγη της ζωής τους τσακίζει και, πεισιθάνατοι, βουλιάζουν στην αγκάλη της ραθυμίας. Λαθρόβιοι, μικρόψυχοι, τεμαχισμένοι, μωροί, χλιαροί, υπερόπτες, ξέφρενοι, σβαρτυτικοί, φιδήσιοι, ψευδεβλαβείς, πνίγονται, τρελλαινόνται, πεθαίνουν, φωνάζουν, ή μάλλον κραυγάζουν, ζητώντας το φως εκείνο που θα διαλύσει τα σκότη τους, την βοήθεια εκείνη που θα τους βγάλει από την δύσκολή τους κατάσταση. Κι' είναι τόσο τυφλοί, ώστε δεν βλέπουν ότι το φως υπάρχει μέσα τους και μπορεί να φωτίσει τον δρόμο τους. Κι είναι τόσο ναυαγικοί, ώστε δεν κάνουν τίποτε για να βοηθήσουν τον εαυτό τους.

Υπάρχουν πάμπολλα προβλήματα στον σημερινό μας κόσμο – πόλεμοι, μόλυνση του περιβάλλοντος, καταπίεση ατόμων και λαών, παραστρατημένη τεχνολογία, εμπορομανία κλπ, κλπ. Κι' όλα αυτά τρέλλαναν πάμπολλους ανθρώπους, δυστυχώς δε, αυτή η κατάσταση χειροτερεύει καθημερινά.

Γιατί;

Τί προκάλεσε αυτή την φοβερή παραφρυσύνη που βλέπουμε γύρω μας; Μπορούμε, άραγε, ακόμη να κρατηθούμε από κάτι που είναι ασφαλές και αξιόλογο; Μερικοί από μας νομίζουμε ότι γνωρίζουμε γιατί συνέβησαν όλα αυτά' εάν ενδιαφερθείτε κι'ασχοληθείτε σοβαρά, κι' εσείς θα συνειδητοποιήσετε, ίσως τελικά, γιατί δημιουργήθηκε αυτή η κατάσταση.

Τα κείμενα του Τριαντάφυλλου Κοτζαμάνη

Το σημαντικό είναι να επιστρέψουμε σε εκείνη την πνευματική και διανοητική κατάσταση που θα καταστήσει άχρηστο αυτόν τον εφιαλτικό κόσμο και τα προβλήματά του.

Τούτο μπορεί να γίνει, οι δε πρόγονοί μας ήξεραν το πώς. Ήξεραν πώς να ζούν σύμφωνα με την φύση και τους νόμους της, μπορούσαν να διακρίνουν και να διαβάσουν το ββλίο της φύσης και το βιβλίο του ανθρώπου.

Αυτή η ικανότητα δεν χάθηκε ολοκληρωτικά. Βρίσκεται πάντα μέσα μας. Είναι μια πίστη κι' ένας τρόπος ζωής. Πρόκειται για τον μυστικισμό.

Ο μυστικισμός επιστρέφει θριαμβευτής στον κόσμο. Βρίσκεται πολύ κοντά στην ψυχή της ανθρωπότητας' είναι ένα πιστεύω που βλέπει τον άνθρωπο όπως πραγματικά είναι, και τον κόσμο όπως πραγματικά είναι, γι' αυτό και δεν προσπαθεί να τους καλουπώσει. Ο μυστικισμός βλέπει το μυστήριο και τον πλούτο της φύσης και ανοίγει τον δρόμο προς την κατανόησή της.

Η Τεκτονική μυστικιστική ατραπός, όπως έχει διαμορφωθεί μέχρι σήμερα, βασίζεται στην αυθεντική γνώση που έφθασε μέχρι την εποχή μας από το μακρυνό παρελθόν. Κατανοεί την τωρινή κατάσταση του ανθρώπου και του προσφέρει τα κλειδιά που θα του επιτρέψουν να επιστρέψει στην πριν από την Πτώση κατάσταση.

Ο Τεκτονισμός δεν προσφέρει καμμιάν αλήθεια στους ανθρώπους. Τους δίνει, όμως, όλα εκείνα τα εργαλεία που τους είναι απαραίτητα για να βρουν μόνοι τους, αργά, αλλά σταθερά και ακίνδυνα, **την δική τους αλήθεια.**

Τους προειδοποιεί ότι εάν δεν πάψουν για λίγο να ψάχνουν, δεν θα μάθουν ποτέ πώς να βρίσκουν. Θα μείνουν απασχολημένοι στην αναζήτηση και δεν θα μπορέσουν να σταθούν και να εκτιμήσουν τα όσα έχουν.

Τους πληροφορεί ότι το φως και η αλήθεια που ψάχνουν σε εξωτερικές πηγές βρίσκεται μέσα τους.

Τους δηλώνει ξεκάθαρα ότι η λογική μονάχα, δεν θα τους οδηγήσει στην θέωση. Η χρήση της λογικής μονάχα θα τους καταστήσει ίσως σπουδαστές της φιλοσοφίας του μυστικισμού, αλλά σαφώς όχι μύστες. Ο Μύστης βασίζεται και στην λογική αλλά και στην βιωματική, μυστικιστική εμπειρία που δεν περιορίζεται στα στενά πλαίσια της λογικής.

Παναγιώτης Λιβιεράτος: «Εσωτερική Μαρτυρία»

Τους θέτει μπροστά στις ευθύνες τους εξηγώντας τους ότι μονάχα όταν καταστούν νόμος για τον εαυτόν τους θα μπορέσουν να βαδίσουν στις υψηλότερες σφαίρες της μύησης.

Ιδού τρεις βασικοί αφορισμοί που σημειοδοτούν την Τεκτονική Ατραπό:

Όπου περάσουν τα βήματα του Διδασκάλου, εκεί ανοίγουν διάπλατα τα αυτιά εκείνων που είναι έτοιμοι για την Διδασκαλία του.

Όταν τα αυτιά του μαθητή είναι έτοιμα να ακούσουν, τότε έρχονται τα χείλη που θα τα γεμίσουν με Σοφία.

Τα χείλη της Σοφίας είναι κλειστά, κι'ανοίγουν μονάχα για τα αυτιά της κατανόησης.